

תמצית דוחות כספיים ליום 30 בספטמבר

2009

<u>עמוד</u>	<u>תוכן העניינים</u>
5	דוח הדירקטוריון
63	סקירת ההנהלה
77	הצהרת המנכ"ל
78	הצהרת החשבונאי הראשי
79	תמצית דוחות כספיים
86	באורים לדוחות הכספיים

דוח הדירקטוריון לדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2009

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 22 בנובמבר 2009 הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים הבלתי מבוקרים של בנק אוצר החייל בע"מ וחברות מאוחדות שלו (להלן "הבנק") ליום 30 בספטמבר 2009 ולתקופות של תשעה ושלושה חודשים שנסתיימו באותו תאריך. להלן פרטים על ההתפתחות והשינויים העיקריים שחלו בתקופת הדוח:

סקירה כלכלית

ההתפתחות הכלכלית והפיננסית

כללי

ברבעון השלישי של שנת 2009 נמשכה ההתאוששות בפעילות הכלכלית והפיננסית המקומית ברוב ענפי המשק בקצב מהיר מהצפוי. ההתאוששות מתבטאת בעיקר בעליית הייצוא בענפי התעשייה, המסחר והשירותים, ועלייה מתונה של הביקושים המקומיים, ובעיקר של הצריכה הפרטית והציבורית. בענפי התיירות, התחבורה והתקשורת נמשכה הירידה בפעילות, בהמשך לירידה ברבעונים קודמים.

מתחילת השנה ועד חודש ספטמבר 2009 מסתכם הגירעון הכולל בתקציב הממשלה בכ- 21.9 מיליארד ש"ח, בהשוואה לעודף תקציבי של 1.3 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההאטה בקצב הגידול בגירעון משקפת התאוששות בהכנסות המדינה ממיסים והתמתנות היקף הוצאות משרדי הממשלה. עפ"י הנתונים המתפרסמים, מסתמן שהגירעון בפועל יהיה נמוך מיעד הגירעון השנתי העומד על 44.4 מיליארד ש"ח.

הגירעון המסחרי הסתכם מתחילת השנה בכ- 4.9 מיליארד דולר, בהשוואה לגירעון בסך של 10.9 מיליארד דולר בתקופה המקבילה אשתקד. הגירעון המסחרי הושפע בעיקר מירידת יבוא מוצרי אנרגיה וחומרי גלם אחרים, ומשקף עליית הייצוא לכ- 25.6 מיליארד דולר והיבוא לכ- 30.5 מיליארד דולר.

בחודש אוגוסט הסתכם שיעור האבטלה במשק לפי נתוני הלמ"ס ב- 7.6% בהשוואה ל- 7.7% בחודש יולי ו- 7.8% בחודש יוני 2009.

מדד המחירים לצרכן ושער החליפין

מדד המחירים לצרכן עלה ברבעון השלישי של שנת 2009 ב- 1.3% וב- 3.4% מתחילת השנה, שיעור גבוה מהגבול העליון של יעד האינפלציה שנקבע ע"י בנק ישראל, בין 1% ל- 3%. עליית המדד הושפעה מעליית מחירי האנרגיה והסחורות בעולם שבאו בעקבות התאוששות השווקים הפיננסיים, מהיחלשות הדולר, מעליית מחירי הדיור וכן מהעלאה זמנית של מיסים עקיפים ע"י הממשלה. בניכוי השפעות עונתיות ועליות מחירים כתוצאה מהתערבות ממשלתית, עלה מדד המחירים לצרכן מתחילת השנה ב- 1.9% במונחים שנתיים, ונמצא קרוב ליעד האינפלציה שנקבע ע"י בנק ישראל.

ברבעון השלישי של שנת 2009 תוסף השקל ביחס לדולר בשיעור של 4.1% וביחס לאירו בשיעור של 0.45%. מתחילת השנה תוסף השקל ביחס לדולר בשיעור של 1.16%. וביחס לאירו פוחת השקל בשיעור של 4%. התחזקות השקל הושפעה מהיחלשות הדולר בעולם ומרכישת מט"ח ע"י בנק ישראל שהחלה בחודש מרץ 2008. בחודש אוגוסט 2009 הודיע בנק ישראל כי ירכוש מט"ח, רק במקרים של תנועות חריגות בשער החליפין של השקל מול הדולר.

2009

מדיניות מוניטרית

המדיניות המוניטרית של בנק ישראל, המכוונת להשגת יציבות המערכת הפיננסית המקומית ולעידוד הפעילות במשק, לוותה בשמירת רמה נמוכה של הריבית המוניטרית ונקבעה בסוף חודש מרץ 2009 לשיעור של 0.5%. ההתאוששות בפעילות הכלכלית בישראל ובעולם והציפיה להאצת הצמיחה ברבעון השלישי של שנת 2009, הביאה להעלאת הריבית המוניטרית ע"י בנק ישראל בחודש ספטמבר 2009 לרמה של 0.75%. הריבית המוניטרית משקפת ריבית ריאלית שלילית בשיעור של 1.5% והיא גבוהה ב- 0.5% מהריבית על הדולר בארה"ב. אמצעי התשלום במשק עלו מתחילת השנה בשיעור חד של כ- 52% והם הסתכמו בכ- 109.2 מיליארד ש"ח. הגידול החד בכמות הכסף מקורו בריבית הנמוכה במשק.

שוק ההון

ברבעון השלישי של שנת 2009 נמשכה מגמת העלייה בשווקים הפיננסיים שהחלה בחודש מרץ 2009, עם עליות שערים חדות בבורסות בארץ ובעולם תוך מחזורי מסחר גבוהים. מדד המניות הכללי עלה מתחילת השנה בשיעור נומינלי של 56.93%, מדד תל-אביב 25 עלה בשיעור נומינלי של 54.16% ומדד התל-טק עלה בשיעור נומינלי של 82.24%. מדד מניות הנדל"ן 15 עלה בשיעור נומינלי של 112.25%, מדד מניות חברות הביטוח עלה בשיעור נומינלי של 105.98% ומדד מניות הבנקים עלה בשיעור נומינלי של 81.75%. מדד אגרות החוב הממשלתיות הצמודות למדד עלה בשיעור נומינלי של 10.06%, מדד אגרות החוב הלא צמודות עלה בשיעור נומינלי של 2.47% ומדד אגרות החוב הצמודות למט"ח ממשלתי ירד בשיעור נומינלי של 1.4%. מדד אגרות החוב הקונצרניות הכללי עלה בשיעור נומינלי של 28.72% ומדד אגרות החוב הקונצרניות צמודות מדד עלה בשיעור נומינלי של 35.86%.

מידע פומבי

המידע לעיל נסמך, בין היתר, על פי פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר ונתוני בנק ישראל וכן על מידע פומבי שנמסר על ידי גורמים שונים הפעילים והקשורים לשוקי ההון והכספים.

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח הדירקטוריון, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות בין היתר כתוצאה מגורמים מקרו כלכליים, גורמים רגולטוריים, גורמים תוך אירגוניים ועוד. מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או ביטויים כגון: "אנו מאמינים", "צפוי", "חזוי", "מעריכים", "מתכוונים", "מתכננים", "אמור ל" וביטויים דומים להם בנוסף, לשמות עצם כגון: "רצון", "צריך" "יכול" "יהיה" וכיוצ"ב. ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר וודאות משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי ארועים עתידיים אשר כוללים בין היתר: תחזיות והנחות לגבי התפתחויות מקרו כלכליות בארץ ובעולם, הנחות עבודה לגבי התפתחויות פנים אירגוניות, אומדנים לגבי השפעות שינויים בחקיקה על הארגון ועוד. המידע נסמך בין היתר על תחזיות של יועצים כלכליים, תחזיות פנים אירגוניות, מידע ציבורי באשר לאומדני פרמטרים משפיעים ועוד.

2009

התפתחות עסקי הבנק בתשעה ובשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2009

רווח ורווחיות

הרווח הנקי של הבנק בתשעת החודשים הראשונים של 2009 הסתכם ב-55.0 מיליון ש"ח בהשוואה ל-48.7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 12.9%.

הרווח הנקי ברבעון השלישי של שנת 2009 הסתכם ב-19.2 מיליון ש"ח בהשוואה ל-16.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 18.5%.

שיעור תשואת הרווח הנקי להון עצמי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009 הסתכם ב-9.21% בחישוב שנתי, בהשוואה ל-8.74% בתקופה המקבילה אשתקד ול-6.90% בכל שנת 2008.

שיעור תשואת הרווח הנקי להון עצמי ברבעון השלישי של שנת 2009 הסתכם ב-9.69%, בהשוואה ל-8.64% בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח מפעולות רגילות לפני מיסים הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009 ב-96.5 מיליון ש"ח בהשוואה ל-83.7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 15.3%.

הרווח מפעולות רגילות לפני מיסים ברבעון השלישי של שנת 2009 הסתכם ב-33.9 מיליון ש"ח בהשוואה ל-27.8 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 21.9%.

תשואת הרווח מפעולות רגילות לפני מיסים להון עצמי הסתכמה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009 ב-16.30% בחישוב שנתי, בהשוואה ל-15.14% בתקופה המקבילה אשתקד ול-11.52% בכל שנת 2008.

תשואת הרווח מפעולות רגילות לפני מיסים להון עצמי הסתכמה ברבעון השלישי של שנת 2009 ב-17.57%, בהשוואה ל-15.17% בתקופה המקבילה אשתקד.

השינוי ברווח הנקי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד נבע בעיקר מ:

- גידול בהכנסות תפעוליות בסך של 25.4 מיליון ש"ח, שעיקרו גידול מעמלות מפעילות בשוק ההון.
- גידול בהפרשה לחובות מסופקים בסך של 5.0 מיליון ש"ח.
- גידול בהוצאות תפעוליות בסך של 8.9 מיליון ש"ח, מרביתו הוצאות פחת ואחזקת מבנים וציוד.

הכנסות והוצאות

הרווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009 ב-285.7 מיליון ש"ח בהשוואה ל-284.4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 0.5%.

הגידול ברווח מפעילות מימון בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד משקף בעיקר:

- א. גידול בסך של 46.6 מיליון ש"ח ברווח ממימוש ניירות ערך ומעליית ערכם של ניירות ערך למסחר בניכוי הפרשה לירידת ערך של ניירות ערך זמינים למכירה והפסד ממכשירים פיננסיים מגדרי שווי הוגן.
- ב. גידול בהיקף הפעילות המתבטא בגידול בהיקף האשראי הממוצע בשיעור של כ-4.9%, בפקדונות הציבור בשיעור של כ-9.8% וכן בגידול בהיקף ההשקעות בניירות ערך נוסטרו בשיעור של כ-47.4%. הגידול בהכנסות המימון הנובע מהרחבת הפעילות הסתכם בכ-15.4 מיליון ש"ח.

2009

ג. ירידה במרווח הפיננסי המסתכמת בקיטון ברווח מפעילות מימון בסך של כ- 62.7 מיליון ש"ח. מרבית הירידה במרווח הפיננסי באה לידי ביטוי בפעילות במגזר השקלי הלא צמוד והיא נובעת בעיקר מירידת שיעור ריבית הפריים מממוצע בשיעור של 5.30% בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2008 ל- 2.24% בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009.

ד. גידול בסך של כ-2.0 מיליון ש"ח בהכנסות מגביית ריבית על חובות בעייתיים, עמלות מעיסוקי מימון וירידה בהוצאות מימון אחרות.

ה. הרווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים הסתכם ברבעון השלישי של שנת 2009 ב- 83.1 מיליון ש"ח בהשוואה ל-100.5 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 17.3%.

הירידה ברווח מפעילות מימון נובעת בעיקר מהשפעת הירידה בשיעורי הריבית במגזר השקלי הלא צמוד וכן מהשפעת שיעור עליית המדד על עודף ההתחייבויות במגזר הצמוד למדד. הירידה קוזה בחלקה ברווח ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה.

הפרשה לחובות מסופקים נערכה באופן שמרני, בהתחשב בהערכת הסיכונים הגלומים בתיק האשראי והסתכמה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009 ב- 15.4 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 10.4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד ול- 34.6 מיליון ש"ח בכל שנת 2008.

ברבעון השלישי של שנת 2009 הסתכמה הירידה בהפרשה לחובות מסופקים ב- 5.6 מיליון ש"ח בהשוואה להוצאה בסך 9.1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד והיא משקפת בעיקר גידול בהיקף הגבייה מחובות גדולים שהופרשו למסופקים בעבר.

הפרשה הספציפית לחובות מסופקים בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009 הסתכמה ב- 15.3 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 10.4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בהיקף ההפרשות משקף את ההרעה שחלה במצב המשק, המתבטאת, בין היתר, בהרעה בכושר החזר של הלווים ובהידוק אמצעי הפיקוח שנוקט הבנק בהתאם.

ברבעון השלישי של שנת 2009 הסתכמה הירידה בהפרשה הספציפית ב- 4.9 מיליון ש"ח בהשוואה להוצאה בסך 8.0 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה נובעת בעיקר מגבייה של חובות גדולים שהופרשו למסופקים בעבר. היקף הגבייה והקטנת ההפרשות ברבעון השלישי של שנת 2009 מסתכם בכ-23.1 מיליון ש"ח בהשוואה ל 7.7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הפרשה הנוספת לחובות מסופקים על מרכיבי סיכון ובשיעורים שהוגדרו בהוראות המפקח על הבנקים בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009 הסתכמה ב- 0.1 מיליון ש"ח. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2008 נותרה ההפרשה ללא שינוי. ברבעון השלישי של שנת 2009 קטנה ההפרשה ב- 0.7 מיליון ש"ח בהשוואה לגידול בסך של 1.1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן ההתפתחות הרבעונית של הפרשה לחובות מסופקים :

2008				2009			
רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	
מיליוני ש"ח				מיליוני ש"ח			
1.0	1.4	8.0	24.1	9.4	10.8	(4.9)	הפרשה ספציפית
(0.4)	(0.7)	1.1	0.1	-	0.8	(0.7)	הפרשה נוספת
<u>0.6</u>	<u>0.7</u>	<u>9.1</u>	<u>24.5</u>	<u>9.4</u>	<u>11.6</u>	<u>(5.6)</u>	סך הכל

שיעור הפרשה הספציפית
מאשראי לציבור
(במונחים שנתיים)

0.03% 0.03% 0.40% 1.08% 0.42% 0.50% (0.21%)

2009

שיעור ההפרשה המצטברת ביחס לאשראי לציבור בתשעה חודשים של שנת 2009 הסתכם ב- 0.22% בהשוואה ל- 0.15% בתקופה המקבילה אשתקד. פרטים נוספים על היקף החובות הבעייתיים ראה בפרק התפתחות האשראי לציבור.

הרווח מפעילות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009 הסתכם ב- 270.3 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 274.0 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 1.4%.

ברבעון השלישי של שנת 2009 הסתכם הרווח מפעילות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים ב- 88.7 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 91.4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 3.0%.

ההכנסות התפעוליות והאחרות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009 ב- 180.7 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 155.3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 16.4%.

ברבעון השלישי של שנת 2009 הסתכמו ההכנסות התפעוליות והאחרות ב- 63.0 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 57.9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 8.8%.

ההכנסות מעמלות תפעוליות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009 ב- 172.6 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 154.8 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 11.5%.

ברבעון השלישי של שנת 2009 הסתכמו ההכנסות מעמלות תפעוליות ב- 60.4 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 57.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 4.9%.

מרבית הגידול בהכנסות מעמלות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009 וברבעון השלישי של 2009 בהשוואה לתקופות המקבילות אשתקד נובע מהכנסות מפעילות בשוק ההון.

להלן פרטים על התפתחות והרכב ההכנסות מפעילות בשוק ההון:

לתשעה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר			לשלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר			
2008	2009	שינוי	2008	2009	שינוי	
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	באחוזים	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	באחוזים	
43.9	62.1	41.5%	17.3	22.4	29.5%	הכנסות מפעילות בניירות ערך (1)
3.3	3.9	18.2%	1.0	1.6	60.0%	הכנסות מדמי הפצת קרנות נאמנות
2.2	1.4	(36.4%)	1.1	0.5	(54.5%)	הכנסות דמי תפעול קופות גמל
<u>49.4</u>	<u>67.4</u>	36.4%	<u>19.4</u>	<u>24.5</u>	26.3%	סה"כ הכנסות תפעוליות מפעולות בשוק ההון

(1) הגידול בהכנסות מפעולות בניירות ערך משקף גידול בהיקף הפעילות ועלייה בסכומי העמלות על פעילות.

ההכנסות מפעילות עו"ש הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009 ב- 57.7 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 52.9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 9.1%.

ברבעון השלישי של שנת 2009 הסתכמו ההכנסות מפעילות עו"ש ב- 19.6 מיליון ש"ח בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

ההכנסות מכרטיסי אשראי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009 הסתכמו ב- 23.9 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 28.5 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 16.1%.

ברבעון השלישי של שנת 2009 הסתכמו ההכנסות מכרטיסי אשראי ב- 9.0 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 10.8 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הירידה משקפת בעיקר את השפעת הנפקת כרטיס אשראי חדש והתרחבות השימוש בו, המקנה לבנק הכנסה נמוכה מבעבר.

בהכנסות אחרות נרשמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009 הכנסות מיעודות לפיצויים בסך של 7.6 מיליון ש"ח הנובעות מעליות שערים בשוק ההון, בתקופה המקבילה אשתקד לא נרשמה הכנסה בסעיף זה.

ברבעון השלישי של שנת 2009 נרשמו הכנסות מיעודות לפיצויים בסך של 2.5 מיליון ש"ח. בתקופה המקבילה אשתקד לא נרשמה הכנסה בסעיף זה.

הוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009 ב- 354.5 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 345.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 2.6%.

ברבעון השלישי של שנת 2009 הסתכמו ההוצאות התפעוליות והאחרות ב- 117.8 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 121.5 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 3.0%.

שיעור כיסוי ההוצאות התפעוליות בהכנסות תפעוליות ואחרות הגיע בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009 ל- 51.0% בהשוואה ל- 44.9% בתקופה המקבילה אשתקד ול- 45.3% בכל שנת 2008.

ברבעון השלישי של שנת 2009 הגיע שיעור כיסוי ההוצאות התפעוליות בהכנסות תפעוליות ואחרות ל- 53.5% בהשוואה ל- 47.7% בתקופה המקבילה אשתקד.

הוצאות השכר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009 הסתכמו ב- 186.5 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 190.0 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 1.8%. הירידה בהוצאות השכר בתשעה חודשים של 2009 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד נובעת בעיקר מהפסדים ביעודות לפיצויים שנרשמה בתקופה המקבילה אשתקד וכן מקיטון במענקי שכר. הירידה קוזזה בחלקה מהשפעת הסכמי השכר לשנים 2008 ו- 2009, ומהשפעת מענק מיוחד כמפורט בפרק "משאבי אנוש".

ברבעון השלישי של שנת 2009 הסתכמו הוצאות השכר ב- 60.6 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 65.9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 8.0%.

הוצאות האחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009 ב- 71.4 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 61.7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 15.7%.

ברבעון השלישי של שנת 2009 הסתכמו הוצאות אחזקה ופחת בניינים וציוד ב- 24.1 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 22.7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 6.2%.

הגידול משתקף במרבית סעיפי ההוצאה ובהם, פחת, דמי שכירות, אחזקת מבנים ואחזקת ציוד והוא נובע בעיקר מהפחתת השקעות בתכנה ומהשפעת גידול במספר הסינפים בשנה קודמת.

ההוצאות האחרות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009 ב- 96.6 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 93.9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 2.9%.

2009

ברבעון השלישי של שנת 2009 הסתכמו ההוצאות האחרות ב- 33.1 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 32.9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 0.6%.

עיקר הגידול נובע מהוצאות מחשב אשר הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009 ב- 56.7 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 53.3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 6.4%. הגידול משקף גידול בעלות השירותים המשולמים לבנק הפועלים.

הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות הסתכמה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009 ב- 41.5 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 35.0 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 18.6%. הפרשה למיסים כוללת 1.2 מיליון ש"ח מיסים בגין שנים קודמות וכן את השפעת השינויים בשיעורי המס הנוכחיים והעתידיים על המס השוטף ויתרת המיסים הנדחים כמפורט להלן.

ביום 26 בפברואר 2008 נתקבל בכנסת חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה) (תיקון מס' 20) (הגבלת תקופת התחולה) התשס"ח- 2008 (להלן "חוק התיאומים"). בהתאם לתיקון, תחולתו של חוק התיאומים הסתיימה בשנת המס 2007.

במסגרת אותה חקיקה נעשו גם תיקונים בהגדרות "רווח" ו"שכר" בחוק מע"מ כך שמס רווח יחושב לאחר ניכוי מס שכר והגדרת שכר לצורך חישוב מס שכר תכלול גם את תשלום חלק המעביד בגין דמי ביטוח לאומי. בשנת 2009 הוצאות מס השכר ודמי הביטוח הלאומי בגין התיקון נכללו במלואם בהשוואה למחצית מהוצאות אלה בשנת 2008.

השפעת התיקונים בהגדרות "רווח" ו"שכר" בחוק מע"מ על הוצאות המס בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009 הינה קיטון בהוצאה בסך של כ- 1.4 מיליון ש"ח.

שיעור המס האפקטיבי (לא כולל מיסים בגין שנים קודמות) מסך הרווח מפעולות רגילות לפני מיסים הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009 ב- 43.0% בהשוואה למס סטטוטורי בשיעור של 36.2%. בתקופה המקבילה אשתקד הסתכם שיעור המס האפקטיבי בשיעור של 41.8% בהשוואה למס סטטוטורי בשיעור של 38.5%. השינוי בפער בין המס האפקטיבי ובין המס הסטטוטורי נובע בעיקר מהשפעת הקיטון במיסים נדחים כתוצאה משינויים בשיעורי המס כמפורט להלן ומהשפעת מיסים בגין שנים קודמות.

ביום 1 ביולי 2009 פורסם ברשומות צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (הוראת שעה), התשס"ט 2009, לפיו בתקופה שמיום 1 ביולי 2009 ועד ליום 31 בדצמבר 2010 יהא שיעור מס השכר ומס הרווח המוטל על מוסדות כספיים 16.5% במקום 15.5% (להלן- התיקון). בהתאם לתיקון, שיעור מס השכר החדש יהא בשיעור 16.5% ויחול בשנות המס 2009 ו- 2010 לגבי השכר המשתלם בעד עבודה החל מחודש יולי 2009 ואילך. שיעור מס הרווח החדש יחול ביחס למחצית מהרווח בשנת 2009. לאור זאת, בשנת 2009 שיעור מס הרווח יהא 16% ובשנת 2010 שיעור מס הרווח יהא 16.5%.

ביום 25 ביולי 2005, עבר בכנסת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 147), התשס"ה-2005, אשר קבע, בין היתר, הפחתה הדרגתית של שיעור מס החברות עד ל-25% בשנת המס 2010 ואילך. ביום 14 ביולי 2009, עבר בכנסת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-2009, אשר קבע, בין היתר, הפחתה הדרגתית נוספת של שיעור מס החברות עד ל-18% בשנת המס 2016 ואילך.

בעקבות התיקונים האמורים, שונו שיעורי המס הסטטוטורי החלים על תאגידים בנקאיים, והם יעמדו על השיעורים כדלקמן: בשנת המס 2009 - 36.21%, בשנת המס 2010 - 35.62%, בשנת המס 2011 - 34.20%, בשנת המס 2012 - 33.33%, בשנת המס 2013 - 32.47%, בשנת המס 2014 - 31.60%, בשנת המס 2015 - 30.74% ובשנת המס 2016 ואילך, יחול שיעור מס של 29.00%.

השפעת השינויים בשיעורי המס לתקופה של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2009 הסתכמה בקיטון בהכנסות מיסים נדחים בסך 1.9 מיליון ש"ח.

2009

התפתחות סעיפי מאזן עיקריים (במיליוני ש"ח):

שינוי לעומת היתרה			ליום 30 בספטמבר		
ביום 31 בדצמבר 2008	ביום 30 בספטמבר 2008	ביום 31 בדצמבר 2008	2008	2009	
3.0%	6.1%	13,638.9	13,238.1	14,041.7	סך כל המאזן
4.1%	2.2%	9,037.2	9,204.8	9,409.2	אשראי לציבור
29.3%	10.3%	1,862.8	2,183.9	2,409.3	מזומנים ופיקדונות בבנקים
(20.6%)	25.2%	2,485.4	1,576.0	1,972.7	השקעות בניירות ערך
(7.7%)	(6.3%)	164.0	161.4	151.3	השקעות בבניינים וציוד
1.1%	5.5%	11,035.8	10,566.8	11,153.1	פיקדונות הציבור
9.1%	11.1%	759.4	745.8	828.7	הון עצמי

האשראי לציבור הסתכם ביום 30 בספטמבר 2009 ב- 9,409.2 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 9,037.2 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2008.

סיכון האשראי הכולל (כולל סיכון אשראי מאזני הכולל אשראי לציבור, אגרות חוב של הציבור, סיכון אשראי מאזני הנובע ממכשירים פיננסיים נגזרים וסיכון אשראי חוץ מאזני המורכב ממסגרות אשראי שלא נוצלו, ערבויות ומכשירים פיננסיים נגזרים) הסתכם ביום 30 בספטמבר 2009 בכ-20.8 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-23.0 מיליארד ש"ח ביום 31 בדצמבר 2008, קיטון בשיעור של 9.6%. הירידה משקפת ירידה בהיקף מסגרות האשראי בפעילות האשראי באתר הבנק כמפורט להלן. הבנק הציג הצעה למתן אשראי שהציע ללקוחותיו באתר האינטרנט של הבנק בתנאים מסוימים, כהתחייבות להעמיד אשראי כמשמעותה בהוראה 313 להוראת הפיקוח על הבנקים וכלל לראשונה ביום 30 ביוני 2009 התחייבות תלויה זו במסגרת הדווח.

יתרת ההתחייבות כאמור לעיל הינה כמפורט להלן:

ליום 30 בספטמבר 2008 - 5.3 מיליארד ש"ח
ליום 31 בדצמבר 2008 - 7.2 מיליארד ש"ח
ליום 30 בספטמבר 2009 - 3.3 מיליארד ש"ח

בנוסף כלל הבנק מסגרות לרכישה במט"ח שניתנו למחזיקים בכרטיסי אשראי ולא נוצלו, כהתחייבות להעמיד אשראי כמשמעותה בהוראה 313 להוראות הפיקוח על הבנקים.

יתרת ההתחייבות כאמור לעיל הינה כמפורט להלן:

ליום 30 בספטמבר 2008 - 2.6 מיליארד ש"ח
ליום 31 בדצמבר 2008 - 2.2 מיליארד ש"ח
ליום 30 בספטמבר 2009 - 2.9 מיליארד ש"ח

על פי החלטת הבנק, יאוחדו החל מסוף שנת 2009 מסגרות הפעילות בכרטיסי אשראי בשקלים ובמט"ח למסגרת כוללת אחת. פעולה זו צפויה להפחית באופן משמעותי את יתרות מסגרות כרטיסי אשראי שטרם נוצלו.

מרבית סיכון האשראי בבנק, כ- 76.9%, הינו למשקי בית ולאנשים פרטיים.

להלן הרכב האשראי לפי מגזרי הצמדה:

חלק האשראי במיגזר מסך האשראי		ליום 31 בדצמבר 2008		ליום 30 בספטמבר 2009		
ביום 31 בדצמבר 2008	ביום 30 בספטמבר 2009	ביום 31 בדצמבר 2008	ביום 30 בספטמבר 2009	במיליוני ש"ח		
	באחוזים			7,157.9	7,770.1	במטבע ישראלי לא צמוד
79.2%	82.6%	1,562.4	1,355.1	1,562.4	1,355.1	במטבע ישראלי צמוד למדד
17.3%	14.4%	316.9	284.0	316.9	284.0	מטבע חוץ
3.5%	3.0%	9,037.2	9,409.2	9,037.2	9,409.2	סך הכל
<u>100.0%</u>	<u>100.0%</u>					

2009

סיכון אשראי לציבור באגרות חוב של תאגידים - הבנק משקיע באגרות חוב של תאגידים מדורגים בישראל, סחירות ושאין סחירות וכן באגרות חוב של חברות ישראליות נסחרות בחו"ל.
ליום 30 בספטמבר 2009 מסתכמת השקעה זו (לא כולל השקעה באגרות חוב של בנקים) ב- 303.8 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 315.0 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2008.

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2009 נרשמה בדוח רווח והפסד הפחתה בשל ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני בסך של 5.3 מיליון ש"ח בשווי אגרות חוב של תאגידים, המוחזקות בתיק הזמין למכירה.

סיכון האשראי הכולל בגין לווים בעייתיים

הבנק פועל לאיתור מוקדם של לווים בסיכון. סיכון האשראי הכולל ללווים בעייתיים הסתכם ביום 30 בספטמבר 2009 ב- 343.8 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 331.2 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2008. שיעור החובות הבעייתיים מסיכון האשראי המאזני הסתכם ביום 30 בספטמבר 2009 ב- 3.5% וביום 31 בדצמבר 2008 ב- 3.4%. שיעור ההפרשה הנוספת והכללית בגין לווים בעייתיים ביחס ליתרת לווים אלה ביום 30 בספטמבר 2009 הסתכם ב- 7.2% בהשוואה ל- 7.3% ביום 31 בדצמבר 2008.

להלן פרטים על היקף החובות הבעייתיים והרכבם:

שינוי לעומת היתרה		ליום 31 בדצמבר 2008	ליום 30 בספטמבר 2009		במיליוני ש"ח
ליום 31 בדצמבר 2008	ליום 30 בספטמבר 2009		ליום 30 בספטמבר 2008	ליום 30 בספטמבר 2009	
(18.0%)	(8.3%)	131.3	117.5	107.9	חובות בעייתיים (1) שאינם נושאים הכנסה
29.3%	26.0%	7.5	7.7	9.7	שאורגנו מחדש (2)
-	-	3.1	-	-	מיועדים לארגון מחדש (3) בפיגור זמני
108.3%	42.0%	6.0	8.8	12.5	בהשגחה מיוחדת (4) סך הכל אשראי מאזני
29.1%	60.7%	141.5	113.7	182.7	ללווים בעייתיים (1) סיכון אשראי חוץ מאזני בגין
8.0%	26.2%	289.4	247.7	312.8	לווים בעייתיים (1,4)
(19.7%)	60.0%	30.9	15.5	24.8	אגרות חוב של לווים בעייתיים
(43.1%)	-	10.9	-	6.2	סיכון אשראי כולל בגין
3.7%	30.5%	<u>331.2</u>	<u>263.2</u>	<u>343.8</u>	לווים בעייתיים (1)
		-	-	-	מזה: חובות בגינם קיימת הפרשה ספציפית (4)
(14.3%)	(53.8%)	<u>0.7</u>	<u>1.3</u>	<u>0.6</u>	אשראי לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור

- לא כולל חובות בעייתיים המכוסים על ידי ביטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים (הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 313).
- אשראי שאורגן מחדש במהלך השנה השוטפת.
- אשראי ללווים אשר לגביהם קיימת החלטה של הנהלת הבנק על אירגון מחדש, אך האירגון טרם בוצע בפועל.
- כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים, למעט בגין ערבויות שנתן לווה להבטחת חבות של צד שלישי.

2009

הגידול בהיקף החובות בהשגחה מיוחדת מתבטא בעיקר בקרב לקוחות משקי בית. בעקבות המשבר הפיננסי הגביר הבנק את הפיקוח ואמצעי הבקרה.

להלן מספר אינדיקטורים לגבי יחס החובות הבעייתיים לסיכון האשראי בענפי משק עיקריים ושיעור ההפרשה לחובות מסופקים מסך סיכון האשראי ליום 30 בספטמבר 2009:

שיעור הפרשה ספציפית לחובות מסופקים לסיכון אשראי ענפי באחוזים	שינוי בהשוואה לסוף שנת 2008 במיליוני ש"ח	יחס האשראי הבעייתי לסיכון האשראי הענפי באחוזים	
0.4%	2.5	6.5%	תעשייה
(1.7%)	(30.0)	5.9%	בינוי ונדל"ן
0.4%	0.5	4.1%	מסחר
0.6%	4.2	4.5%	שרותים עיסקיים ופיננסיים
-	4.3	1.2%	שירותים ציבוריים
0.1%	32.3	0.7%	אנשים פרטיים

ההשקעה בניירות ערך ביום 30 בספטמבר 2009 הסתכמה ב- 1,972.7 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 2,485.4 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2008, קיטון בשיעור של 20.6%.

להלן התפלגות תיק ניירות הערך למסחר והזמינים למכירה לפי מנפיק בערכי שווי הוגן:

ליום 31 בדצמבר 2008	ליום 30 בספטמבר 2009	
2,129.9	1,607.2	אגרות חוב ממשלתיות
37.4	58.6	אגרות חוב של בנקים
318.1	306.9	אגרות חוב ומניות של אחרים
<u>2,485.4</u>	<u>1,972.7</u>	סך הכל

להלן פירוט ניירות הערך לפי האופן בו נקבע השווי הוגן של ניירות הערך:

ליום 31 בדצמבר 2008	ליום 30 בספטמבר 2009	
2,290.7	1,802.0	שוק פעיל
194.7	170.7	לפי מחיר אינדיקטיבי *
<u>2,485.4</u>	<u>1,972.7</u>	סך הכל

* מבוסס בעיקר על שיעורי התשואה המתקבלים מחברת שערי ריבית.

2009

יתרת ההפרש בין השווי ההוגן של ניירות ערך זמינים למכירה ועלותם המותאמת הרשומה בקרן ההון הינה:

ליום 30 בספטמבר 2009			
במיליוני ש"ח			
הפרש	שווי הוגן	עלות מותאמת	
(3.2)	1,569.7	1,572.9	אג"ח ממשלתי *
(0.5)	362.6	363.1	אג"ח קונצרני *
-	3.0	3.0	מניות
<u>(3.7)</u>	<u>1,935.3</u>	<u>1,939.0</u>	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2008			
במיליוני ש"ח			
הפרש	שווי הוגן	עלות מותאמת	
12.7	2,129.9	2,117.2	אג"ח ממשלתי *
(39.3)	352.5	391.8	אג"ח קונצרני *
-	3.0	3.0	מניות
<u>(26.6)</u>	<u>2,485.4</u>	<u>2,512.0</u>	סך הכל

* כולל מכשירים פיננסיים מגדרים.

להלן פירוט הפער השלילי, לפני השפעת המס, בין השווי ההוגן של אגרות חוב זמינות למכירה ובין עלותן המותאמת, בחלוקה לפי משך הזמן בו קיים פער שלילי:

ליום 30 בספטמבר 2009					
סך הכל	מעל 12 חודשים	9-12 חודשים	6-9 חודשים	עד 6 חודשים	
במיליוני ש"ח					
6.8	2.3	2.0	-	2.5	עד 20%
1.4	1.4	-	-	-	20% - 40%
<u>8.2</u>	<u>3.7</u>	<u>2.0</u>	<u>-</u>	<u>2.5</u>	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2008					
סך הכל	מעל 12 חודשים	9-12 חודשים	6-9 חודשים	עד 6 חודשים	
במיליוני ש"ח					
20.3	3.6	4.5	0.5	11.7	עד 20%
18.3	3.8	-	3.4	11.1	20% - 40%
<u>38.6</u>	<u>7.4</u>	<u>4.5</u>	<u>3.9</u>	<u>22.8</u>	סך הכל

פרטים בדבר ניירות ערך משועבדים ראה באור ג.6, 3, 4, 5) לדוחות הכספיים.

2009

פקדונות הציבור הסתכמו ביום 30 בספטמבר 2009 ב- 11,153.1 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 11,035.8 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2008, גידול בשיעור של 1.1%. פקדונות הציבור מהווים 79.4% מסך כל המקורות, לרבות ההון, בהשוואה ל- 80.9% בסוף שנת 2008. יחס פקדונות הציבור לאשראי לציבור ביום 30 בספטמבר 2009 הסתכם ב- 118.5% בהשוואה ל- 122.1% בסוף שנת 2008.

להלן התפלגות פקדונות הציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המיגזר			ליום 31	ליום 30	
מסך פקדונות הציבור			בדצמבר	בספטמבר	
ביום 31	ביום 30		2008	2009	
בדצמבר	בספטמבר	שינוי	2008	2009	
			במיליוני ש"ח		
70.6%	71.7%	2.6%	7,786.7	7,990.8	לא צמודים
17.3%	17.0%	(0.4%)	1,907.2	1,899.9	צמודים למדד
12.1%	11.3%	(5.9%)	1,341.9	1,262.4	נקובים במט"ח
<u>100.0%</u>	<u>100.0%</u>	1.1%	<u>11,035.8</u>	<u>11,153.1</u>	סך הכל

2009

האמצעים ההוניים של הבנק

יתרת ההון העצמי ליום 30 בספטמבר 2009 הסתכמה ב- 828.7 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 759.4 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2008, גידול בשיעור של 9.1%.

ביום 30 בספטמבר 2009 כולל ההון העצמי של הבנק הון מונפק ונפרע (לרבות פרמיה) בסך של 377.8 מיליון ש"ח, עודפים מרווחים שנצברו וטרם חולקו בסך של 453.1 מיליון ש"ח ויתרת הפסד בקרנות הון מהתאמה לשווי שוק של ניירות ערך זמינים למכירה בניכוי המס בסכום של 2.2 מיליון ש"ח.

ביום 31 בדצמבר 2008 כולל ההון העצמי של הבנק הון מונפק ונפרע (לרבות פרמיה) בסך של 377.8 מיליון ש"ח, עודפים מרווחים שנצברו וטרם חולקו בסך של 398.1 מיליון ש"ח ויתרת הפסד בקרנות הון מהתאמה לשווי שוק של ניירות ערך זמינים למכירה בניכוי המס בסכום של 16.5 מיליון ש"ח.

ההון העצמי כולל מניות בכורה צוברות ומשתתפות ואין ניתנות לפידיון בערך נקוב של כ- 8 אלפי ש"ח. על פי תנאיהן צוברות מניות בכורה אלו דיבידנד בשיעור של 30% מערך הנקוב המשולם להן בכל עת שיחולק דיבידנד וכן משתתפות בחלוקת דיבידנד לפי חלקן היחסי בערך הנקוב הכולל.

יחס ההון לנכסי סיכון ביום 30 בספטמבר 2009 הסתכם ב- 12.86% בהשוואה ל- 11.52% ביום 31 בדצמבר 2008. פרטים נוספים על יחס ההון לנכסי סיכון ראה באור 4 לדוחות הכספיים.

על פי החלטת דירקטוריון הבנק יעמוד השיעור המינימלי של יחס ההון לנכסי סיכון המחושב על פי הוראות ניהול בנקאי תקין 311 על 12% בסוף שנת 2009, בהשוואה ליחס הון מינימלי בשיעור של 9% שקבע המפקח על הבנקים.

פרטים על התפתחות ההון ראה בדוח על השינויים בהון עצמי הכלול בדוחות הכספיים.

כתבי ההתחייבות הנדחים שהנפיק הבנק אינם המירים למניות. יתרת כתבי ההתחייבות הסחירים ליום 30 בספטמבר 2009 הסתכמה ב- 225.7 מיליון ש"ח. מחזיקי מרבית כתבי ההתחייבות שאינם סחירים הינם גופים מוסדיים כגון קופות גמל וקרנות השתלמות. סך כל כתבי ההתחייבות הנדחים הגיע ביום 30 בספטמבר 2009 ל- 578.0 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 520.1 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2008, גידול בשיעור של 11.1%.

הנפקת כתבי התחייבות נדחים

ביום 15 במאי 2007 חתם הבנק על הסכם עם הבינלאומי הראשון הנפקות בע"מ (להלן: "הבינלאומי הנפקות"), חברה בת בבעלות מלאה של הבנק הבינלאומי, על פיו התחייב הבנק לשאת בכל התשלומים למחזיקי תעודות ההתחייבות שתנפיק הבינלאומי הנפקות לציבור, וכל ההוצאות הכרוכות בהנפקה כאמור. כמו כן התחייב הבנק, כי תמורת ההנפקה תופקד בבנק בהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם.

פרטים מלאים על הסכם זה ועל הנפקה שבוצעה בעיקבותיו ראה בדוח הדירקטוריון לשנת 2008.

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2009 הנפיקה הבינלאומי הנפקות, כתבי התחייבות נדחים בדרך של הרחבת סדרות. תמורת ההנפקה בסכום כולל של כ- 67.9 מיליון ש"ח הופקדה בבנק. שיעור הריבית הנקובה בכתבי ההתחייבות הוא 4.3% והמח"מ שלהם 6.12 שנים.

במהלך הרבעון השני של שנת 2009 הנפיק הבנק כתבי התחייבות לא סחירים ולא צמודים למדד בסך של 60 מיליון ש"ח. כתבי ההתחייבויות שאינם צמודים נושאים ריבית בשיעור של 8.75% והם הונפקו במח"מ 6.12 שנים.

חברת מידרוג דרגה את כתבי ההתחייבות של הבנק בחודש מאי 2009 בדירוג Aa3 עם אופק יציב ואת פקדונות הבנק בדירוג Aa3 עם אופק חיובי.

בתחילת שנת 2009 פרסם החשב הכללי במשרד האוצר תכנית למתן ערבות מדינה לכתבי התחייבות נדחים שיופקו על ידי התאגידים הבנקאיים ושיהיו מוכרים כהון משני עליון לצורך יחס הון מזערי וזאת במטרה להרחיב

2009

את היצע האשראי הבנקאי לפעילות בישראל. ערבות המדינה הינה לשטרי הון שיונפקו עד ליום 30 ביוני 2009 (עם אפשרות להארכה לשלושה חודשים) והיא בשיעור מדורג ולתקופה של עד 10 שנים. הנפקה במסגרת הערבות והארכת התקופה להנפקה כרוכים בעמלה אך לא ההצטרפות לתוכנית. על פי הודעת החשב הכללי יסתכם חלקו של הבנק בהקצאה בכ- 70 מיליון ש"ח. בחודש יוני 2009 הודיעה המדינה על כוונתה לבצע שינויים בכתב הערבות. טרם פורסם כתב ערבות מתוקן. הבנק לא ביקש הארכה של הערבות המקורית ולא ביצע הנפקות במסגרת הערבות.

ביום 26 בפברואר 2009 הודיע הבנק לחשב הכללי כי הוא מצטרף לתכנית וכי יפעל על פי תנאי הערבות, אם יחליט על הנפקת כתבי ההתחייבות הנדחים במסגרת זו.

סכום כתבי ההתחייבויות הנדחים שנכללו כהון מישני בחישוב יחס ההון המזערי ליום 30 בספטמבר 2009 משוקללים, בהתאם להוראת בנק ישראל, בהתחשב בתקופה שנותרה לפרעונם הינו 413.3 מיליון ש"ח (ביום 31 בדצמבר 2008 - 300.9 מיליון ש"ח).

מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים על-פי עקרונות וכללי חשבונאות שעיקרם פורט בביאור 1 ו-1א לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2008. ביישום כללי החשבונאות, בעת עריכת הדוחות הכספיים, משתמשת הנהלת הבנק בהנחות, בהערכות ובאומדנים שונים, המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות (לרבות התחייבויות תלויות) ועל התוצאות המדווחות של הבנק.

יתכן, שאופן התממשותם בעתיד של ההערכות והאומדנים כאמור, יהיה שונה מכפי שהוערך בעת עריכת הדוחות הכספיים.

חלק מההערכות והאומדנים כאמור, כרוכים במידה של אי וודאות, והם עלולים להיות מושפעים משינויים אפשריים בעתיד. אומדנים והערכות מסוג זה, שהשינויים בהם עשויים להשפיע באופן מהותי על התוצאות הכספיות המוצגות בדוחות הכספיים, נחשבים על-ידי הבנק, בכל הקשור למדיניות החשבונאית, כאומדנים והערכות בנושאים "קריטיים". הנהלת הבנק בדעה, כי האומדנים וההערכות שישומו בעת עריכת הדוחות הכספיים הינם נאותים, ונעשו על-פי מיטב ידיעתה ושיקול דעתה המקצועי.

הנושאים העיקריים הינם: הפרשה לחובות מסופקים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים והתחייבויות תלויות. במהלך התקופה המדווחת לא חלו שינויים במדיניות הבנק בנושאים קריטיים המפורטת בדוח הדירקטוריון לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2008.

מצב הנזילות ומדיניות גיוס המקורות בבנק

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009 שמר הבנק על נכסים נזילים בהיקף גדול מסך התחייבויות הנזילות. פרטים על המדיניות והכלים לניהול סיכון הנזילות ראה בפרק ניהול סיכונים, סיכון נזילות להלן.

עיקר המקורות ששימשו את הבנק לפעילותו השוטפת הינו מפקדונות הציבור כמפורט להלן:

שיוני	יתרה ביום		
	31 בדצמבר 2008	30 בספטמבר 2009	
	במיליוני ש"ח		
2.6%	7,786.7	7,990.8	פקדונות הציבור - לא צמודים
(0.4%)	1,907.2	1,899.9	פקדונות הציבור - צמודים למדד
(5.9%)	1,341.9	1,262.4	פקדונות הציבור - במטח וצמודי מטח
-	-	61.6	כתבי התחייבויות נדחים - לא צמודים
(0.7%)	520.1	516.4	כתבי התחייבות נדחים - צמודים למדד
33.5%	179.0	239.0	פקדונות ממשלה ובנקים
2.0%	<u>11,734.9</u>	<u>11,970.1</u>	סך כל המקורות העיקריים

2009

החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם

כללי

פעילות הבנק מלווה בחשיפה לסיכונים, כשהמהותיים מביניהם הינם: סיכוני שוק ונזילות, סיכוני אשראי, סיכונים תפעוליים וסיכונים משפטיים. מדיניות ניהול הסיכונים מיועדת להשגת היעדים העסקיים תוך שמירה על רמות הסיכון שאושרו ועל קיומם של מנגנוני ניהול, בקרה וביקורת נאותים. מדיניות ניהול הסיכונים ובקרתם מתבצעים במסגרת הקבועה בהוראות בנק ישראל, ובכלל זה קבע המפקח על הבנקים בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 319 ו-339 את ההוראות הקשורות בנושא ניהול הסיכונים. ההוראות דנות בסיכונים השונים אליהם חשוף התאגיד הבנקאי וקובעות עקרונות יסוד שונים לניהול הסיכונים ולבקרתם ובכללם, מעורבות נאותה והבנה מעמיקה של דירקטוריון התאגיד הבנקאי בניהול הסיכונים, ניהול הסיכונים באמצעות מנהל סיכונים שהוא חבר הנהלה, העמדת כלים להערכת הסיכונים ולמידתם והסדרת אמצעי פיקוח על סיכונים אלו.

מר ברוך גרנות, סמנכ"ל בכיר ומנהל החטיבה הפיננסית, הינו מנהל הסיכונים של הבנק, במקביל לאחריותו ולאחריותם של חברי הנהלה אחרים לסיכונים בתחומי פעילותם:

מר ברוך גרנות מנהל החטיבה הפיננסית אחראי לניהול סיכוני השוק והנזילות.
מר דורון כליף מנהל החטיבה העיסוקית אחראי לניהול סיכוני האשראי.
מר דן טראוב מנהל חטיבת המשאבים אחראי לניהול הסיכונים התפעוליים.
עו"ד גילה יחזקאלי, היועצת המשפטית הראשית, אחראית על ניהול הסיכונים המשפטיים.

הסיכונים הנוספים אליהם חשוף הבנק, סיכון אסטרטגי, סיכון מוניטין וסיכוני גולציה וחקיקה וסיכונים הקשורים למשק הישראלי מנוהלים ומפוקחים כחלק מהניהול העיסוקי הכולל ועל ידי כל אחד מחברי הנהלה בתחום אחריותו.

התייחסות הדירקטוריון והנהלה לסוגיית ניהול הסיכונים

השליטה, הפיקוח והבקרה על נאותות ניהול הסיכונים בבנק נעשים, בין היתר, על ידי הדירקטוריון וועדותיו ועל ידי וועדות הנהלה בתחומי הסיכון השונים. פעילות גורמי הפיקוח והבקרה כוללת, בין השאר:

- דיון בדירקטוריון ואישור של מדיניות החשיפה הכוללת לסיכונים השונים, אחת לשנה וקביעת סטנדרטים לניהול, מדידה ובקרה של החשיפה לסיכונים, מנגנוני דיווח וכן מגבלות החשיפה המותרות במיגזרי הפעילות השונים ובמכשירים השונים. מדיניות ניהול הסיכונים מותאמת למדיניות בקבוצת הבנק הבינלאומי. מר זאב גוטמן יו"ר הדירקטוריון, משנה למנכ"ל הבינלאומי וראש אגף ניהול פיננסי וניהול סיכונים הינו מנהל הסיכונים של הקבוצה, במסגרת זאת אחראי מר גוטמן על הטמעת מדיניות קבוצתית כוללת לניהול סיכונים וכן על עיגון סטנדרטים וכלים למדידה, ניהול ודווח על הסיכונים להם חשופה הקבוצה. הדירקטוריון מקיים דיון אחת לרבעון במסמך החשיפות הכולל ובו דווח על חשיפות אשראי, חשיפות לסיכונים פיננסיים, סיכונים תפעוליים וסיכונים משפטיים וכן מתקיים דיון במסגרת בקרת חשיפות שוק ובקרת סיכוני אשראי.

- דיון אחת לרבעון בוועדת דירקטוריון לתפעול, נוסטרו וניהול סיכונים במסמך החשיפות הכולל של הבנק, ובמסמכי בקרת חשיפות שוק ובקרת סיכוני אשראי.

- כינוס אחת לחודש של ועדת ביקורת של הדירקטוריון אשר דנה באופן שוטף בדוחות ביקורת מהותיים של הביקורת הפנימית ומידי פעם גם בתוכנית העבודה של הביקורת הפנימית תוך ביצוע מעקב אחר ביצוע תוכנית העבודה.

- כינוס אחת לחודש לפחות של ועדת האשראי של הדירקטוריון, אשר דנה באופן שוטף בבקשות אשראי ומידי פעם גם במדיניות האשראי של הבנק, במגבלות הרצויות של שיעור החשיפה באשראי לפי פרמטרים שונים, במדיניות הבטחונות ומרווחי האשראי, ובנוהל מתן אשראי וניהולו השוטף.

2009

- כינוס אחת לחודש של ועדת הסבה של הדירקטוריון הדנה בסיכוני ההסבה.
- דיון פעמיים בשבוע בישיבת הנהלה בראשות המנכ"ל חברי הנהלה ומנהלת מטה הביקורת. בישיבות אלו נידונים, בין היתר, מסמכי חשיפה, תכניות עבודה, תוצאות סיקרי סיכונים וכו'.
- דיון אחת לחודש בצוות ניהול נכסים והתחייבות בראשות המנכ"ל, בין היתר: בהתפתחויות המרכזיות בחשיפות הפיננסיות בבנק לאור ההתפתחויות והתחזיות בתחום המאקרו, במגבלות החשיפה לסיכונים הפיננסיים בכניסה לפעילויות חדשות, במסמך בקרת חשיפות שוק ובהתפתחות תיק הנוסטר.
- דיון יומי בראשות מנהל החטיבה הפיננסית בנושאי נזילות וסיכוני שוק.
- כינוס אחת לשבוע של צוות אשראי בראשות המנכ"ל.
- דיון אחת לרבעון של פורום הנהלה לסיכונים תפעוליים ומשפטיים, מעילות והונאות.
- הבנק משתתף בפורום ניהול סיכונים קבוצתי המאורגן על ידי היחידה לניהול סיכונים קבוצתיים הפועלת מטעמו של מנהל הסיכונים של הקבוצה מר זאב גוטמן, המתכנס אחת לחודש ובמסגרתו מובאים לדיון דרכים ואפשרויות לקידום ניהול הסיכונים על בסיס קבוצתי תוך האחדת שיטות המדידה, מתודולוגיות ניהול הסיכונים ומנגנוני הבקרה בקבוצה.
- בקרת סיכוני שוק וסיכוני אשראי על ידי בקר סיכוני שוק ובקר סיכוני אשראי, המבצעים בקרת סיכונים עצמאית ובלתי תלויה על החשיפות לסיכוני שוק ונזילות וסיכוני אשראי בהתאמה.

סיכון נזילות

- סיכון הנזילות הינו סיכון קיים או עתידי שהבנק יתקשה לספק את צרכי נזילותו במצבי ביקוש והיצע חריגים- לרבות התחייבויות בלתי צפויות, משיכות בלתי צפויות מפקדונות הציבור, ביקוש בלתי צפוי לאשראי ואי וודאות לגבי זמינות המקורות.
- הבנק מיישם מדיניות כוללת לניהול סיכון הנזילות במטבע ישראלי ובמט"ח וצמוד מט"ח, בהתאם לנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין 342 של הפיקוח על הבנקים בבנק ישראל.
- בהתאם אישר דירקטוריון הבנק מדיניות לניהול סיכוני הנזילות, וקבע מגבלות על פער יחס הנזילות בתרחיש רגיל ובתרחיש קיצון, ועל תזרים המזומנים. המדיניות כוללת, בין היתר, התייחסות לכלי המדידה השליטה והבקרה ולמנגנוני הדיווח שיש לקיים כחלק מניהול סיכון הנזילות.
- הבנק מפעיל כלים לניהול, שליטה, פיקוח ובקרה על הנזילות, המבוססים, בין היתר, על מודל פנימי שפותח כחלק מעמידה בהוראת ניהול בנקאי תקין 342.
- לצורך ניהול הנזילות השוטפת משתמש הבנק במערכת שפותחה בבנק הפועלים במסגרת הרפורמה במערכת התשלומים והסליקה (מערכת זה"ב- RTGS). המערכת מאפשרת סליקה בזמן אמת ומאפשרת לבנקים זיהוי התזרים בחשבונות. בעקבות השימוש במערכת, נדרשת שמירה על רמת נזילות מספיקה בכל שעות הפעילות ובכל עיבוד המגיע אל המערכת.
- הבנק פועל תוך שימוש במודל פנימי האומד את היקף הנכסים הנזילים ואת היקף ההתחייבויות של הבנק העומדות לפרעון. לפי מודל הנזילות בודק הבנק את ההפרש בין סך הנכסים הנזילים וסך ההתחייבויות, לאחר הפעלת מקדמי קיצון שנקבעו במודל ה-FSA. על פי המגבלות שנקבעו יהיה הפרש זה חיובי בכל רצועת זמן.

2009

המודל משמש כלי ניהולי, לבחינת מצב הנזילות בבנק ולניהול סיכוני הנזילות. תוצאות המודל מבוקרות באופן שוטף על ידי הגורמים הרלוונטיים, ובכללם היחידה לבקרת סיכוני שוק ונזילות. דווח על החשיפות לסיכון הנזילות בהשוואה למסגרות ולגבולות הפעילות שנקבעו על ידי הדירקטוריון ניתן במסגרת דיון המתקיים בחטיבה הפיננסית מדי יום. דיווח על חשיפות הנזילות מרוכז ב"מסמך החשיפות" הרבעוני הנדרש בהוראות ניהול בנקאי תקין 339. מסמך החשיפות נדון, אחת לרבעון, בוועדת הדירקטוריון לתפעול, נוסטרו וניהול סיכונים. בעקבות המשבר הפיננסי, נקט הבנק במספר אמצעים שמטרתם שמירה על נזילות ההולמת את תנאי אי הוודאות וביניהם גידול בהיקף הפקדונות בבנקים בארץ ובבנק ישראל, צמצום היקף הפקדונות במוסדות פיננסיים זרים והקטנת המח"מ שלהם. במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2009 לא חלה חריגה מן הכללים שנקבעו ע"י הדירקטוריון.

ניהול סיכוני שוק

סיכון השוק הוא הסיכון לפגיעה בהון הבנק כתוצאה משינויים במחירים בשווקים הפיננסיים בהם הוא פועל המשפיעים על ערך נכסי הבנק או התחייבויותיו וביניהם: שיעורי הריבית, שערי חליפין, אינפלציה, מחירי ניירות ערך, מחירי מוצרים ושינויים במדדים כלכליים אחרים.

לבנק מדיניות מפורטת של החשיפה לסיכוני שוק. המאושרת מדי שנה על ידי ההנהלה והדירקטוריון. מסמך המדיניות מתווה את העקרונות והמגבלות לפעילות והגדרת הגופים המעורבים בתהליך הניהול הפיקוח והבקרה אחר הסיכונים.

דרישות ההון בגין סיכוני שוק בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים:

ליום 31 בדצמבר 2008	ליום 30 בספטמבר 2009	מיליוני ש"ח
-	1.0	סיכון ריבית
6.8	16.5	סיכון שער חליפין ואינפלציה
6.8	17.5	סך הכל דרישת הון בגין סיכוני שוק

סיכון בסיס - החשיפה לסיכון הבסיס משקפת את ההפסד שעלול להגרם כתוצאה מהשפעת שינויים במדד המחירים לצרכן ובשערי החליפין על ההפרש בין סך הנכסים לבין סך ההתחייבויות (כולל השפעת עיסקאות עתידיות ואופציות גלומות) בכל אחד ממיגזרי ההצמדה. הרכב השקעות ההון העצמי הפנוי במיגזרי ההצמדה השונים נקבע על בסיס הערכות ותחזיות לגבי התפתחויות צפויות בשוקי הכספים וההון בישראל ובעולם ובכפוף למגבלות שקבע הדירקטוריון. על פי כללי חשבונאות מוגדר ההון כמקור שקלי לא צמוד.

מסגרת החשיפה שהותרה בהנחיות הדירקטוריון קבעה כי:

- עודף הנכסים במיגזר השקלי הלא צמוד לא יעלה ככלל על 150% מההון הפנוי ולא יפחת מ- (150%) ממנו. ביום 30 בספטמבר 2009 הסתכם עודף הנכסים הלא צמודים בשיעור של 151.3%. החריגה דווחה לדירקטוריון הבנק ונסגרה בחודש נובמבר 2009.
- עודף הנכסים במיגזר השקלי הצמוד למדד לא יפחת מ- (100%) ולא יעלה על 100% מן ההון הפנוי, כאשר ההון הפנוי של הבנק הוגדר כאמור כמקור לא צמוד.
- עודף הנכסים במיגזר המט"ח וצמוד המט"ח לא יעלה על 25% מההון הפנוי ולא יפחת מ- (25%) מן ההון הפנוי.
- תרחישי קיצון - דירקטוריון הבנק קבע מגבלה על גובה השחיקה המקסימלי בשווי הוגן בגין הפעלתם של מספר תרחישי קיצון בתחום החשיפה לסיכוני ריבית. נקבע כי שיעור זה לא יעלה על 10% מההון העצמי.

2009

להלן פרטים על חשיפות ההון הפנוי של הבנק לשערי חליפין ואינפלציה:

אחוז מההון הפעיל		
ליום 31	ליום 30	
בדצמבר	בספטמבר	
2008	2009	
145.1%	151.3%	מיגזר שיקלי לא צמוד
(39.8%)	(51.1%)	מיגזר שיקלי צמוד מדד
(5.3%)	(0.2%)	מט"ח וצמוד מט"ח
<u>100.0%</u>	<u>100.0%</u>	סך הכל

רגישות הון הבנק לשינויים בשערי המטבע העיקריים (השינוי התאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש):

החלטות של 10%	החלטות של 5%	התחזקות של 10%	התחזקות של 5%	
במיליוני ש"ח				
(0.2)	(0.1)	0.2	0.1	במטבע
0.0	0.0	0.0	0.0	דולר
				אירו

סיכון הריבית - מוגדר כאפשרות כי שינויים עתידיים בשיעורי הריבית יגרמו לקיטון בערך הנוכחי של הנכסים בניכוי ההתחייבויות ולפגיעה ברווחי הבנק ובהונן.

הסיכונים בריבית, לכלל התיק, הינם הסיכונים הדומיננטיים להם חשוף הבנק בכל הקשור להשפעה על השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות, ועל הרווח. החשיפה העיקרית לסיכוני ריבית בבנק מיוחסת לפעילות המימון במיגזר צמוד המדד ובמיגזר השיקלי הלא צמוד, ונובעת ממאפייני ההשקעה, הנגזרים מטווח השימושים והמקורות במיגזר זה.

במטרה ליצור פיזור סביר של השקעות בין טווחי זמן שונים קבע הדירקטוריון כי פער המח"מ החשבונאי לא יעלה על שנה במיגזר השיקלי הלא צמוד ובמיגזר הנקוב במט"ח ולא יעלה על שנה וחצי במיגזר הצמוד למדד. פער המח"מ הכלכלי לא יעלה על חצי שנה במיגזר השיקלי הלא צמוד ובמיגזר הנקוב במט"ח, ולא יעלה על שנה אחת במיגזר צמוד המדד.

מגבלות החשיפה לריבית שקבע הדירקטוריון המתייחסות להשפעת שינוי של 1% בריבית בכל מיגזר הצמדה על שחיקת השווי ההוגן של ההון העצמי בכל מיגזר, הינן: שחיקה של עד 5.0% במיגזר השיקלי הצמוד למדד, עד 4% במיגזר השיקלי הלא צמוד ועד 1.0% בפעילות מט"ח. סיכון הריבית נמדד מידי חודש.

בחודש אוקטובר 2009 קבע הדירקטוריון כי עקב סיכון גבוה יותר לעליית ריבית לתקופת זמן מוגבלת, לא יעלו מגבלות החשיפה על 4.0% במיגזר השיקלי הצמוד למדד, ועל 5% במיגזר השיקלי הלא צמוד. שיעור חשיפת הריבית במגזר השיקלי הלא צמוד ביום 30 בספטמבר 2009 היה 4.6% ושיעור חשיפת הריבית במגזר השיקלי הצמוד באותו יום היה 2.1%.

2009

להלן פרטים על השפעת שינויים בריבית על השווי ההוגן של עודף הנכסים במיגזר ליום 30 בספטמבר 2009:

א. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים תאורטיים בשיעורי ריבית)

סך הכל	מטבע חוץ **		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד למדד	לא צמוד	
	במיליוני ש"ח				
14,014.6	259.7	545.1	2,262.3	10,947.5	נכסים פיננסיים*
2,080.2	624.0	1,189.7	-	266.5	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ מאזניים***
13,378.7	434.0	861.5	2,635.2	9,448.0	התחייבויות פיננסיות* סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ מאזניים
2,121.3	453.4	870.7	27.9	769.3	
<u>594.8</u>	<u>(3.7)</u>	<u>2.6</u>	<u>(400.8)</u>	<u>996.7</u>	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

ב. השפעת שינויים תאורטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים.

שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית ****							
שינוי בשווי הוגן במיליוני ש"ח באחוזים	סך הכל	מטבע חוץ **		מטבע ישראלי		השינויים בשיעורי הריבית	
		השפעות מקזות	דולר	אחר	צמוד		
3.30%	614.4	-	2.7	(2.9)	(380.1)	994.7	גידול מידי מקביל של אחוז אחד
0.61%	598.4	-	2.6	(3.6)	(398.7)	998.1	גידול מידי מקביל של 0.1 אחוז
(2.77%)	578.3	-	2.5	(4.5)	(421.8)	1,002.1	קיטון מידי מקביל של אחוז אחד

* כולל מכשירים פיננסיים מורכבים. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.

** לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

*** סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, כשהם מהוונים בריביות אשר שימשו לחישוב השווי ההוגן בכל שאר המטבעות, המוצג בבאור לא לדוחות הכספיים.

**** שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה בהנחה שחל השינוי שצויין בכל שיעורי הריבית במגזר ההצמדה.

להלן פרטים על השפעת שינויים בריבית על השווי ההוגן של עודף הנכסים במיגזר ליום 31 בדצמבר 2008:

א. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים תאורטיים בשיעורי ריבית)

סך הכל	מטבע חוץ **		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד למדד	לא צמוד	
					נכסים פיננסיים *
13,475.6	459.4	1,145.4	2,326.4	9,544.4	סכומים לקבל בגין מכשירים
					פיננסיים נגזרים וחוץ מאזניים ***
1,049.4	247.4	362.7	3.3	436.0	
					התחייבויות פיננסיות *
12,889.1	431.5	946.2	2,518.1	8,993.3	סכומים לשלם בגין מכשירים
					פיננסיים נגזרים וחוץ מאזניים
1,102.9	282.0	586.7	91.4	142.8	
<u>533.0</u>	<u>(6.7)</u>	<u>(24.8)</u>	<u>(279.8)</u>	<u>844.3</u>	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

ב. השפעת שינויים תאורטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים.

שינוי בשווי הוגן במיליוני ש"ח באחוזים	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית ***							השינויים בשערי הריבית
	במיליוני ש"ח			מטבע ישראלי				
	סך הכל	השפעות מקזזות	מטבע חוץ ** אחר	דולר	צמוד	לא צמוד		
(1.31%) (7.0)	526.0	(0.8)	(6.4)	(23.7)	(264.7)	821.6	גידול מידי מקביל של אחוז אחד	
(0.13%) (0.7)	532.3	(0.8)	(6.7)	(23.9)	(278.3)	842.0	גידול מידי מקביל של 0.1 אחוז	
1.52% 8.1	541.1	(0.8)	(7.0)	(24.2)	(295.3)	868.4	קטון מידי מקביל של אחוז אחד	

* כולל מכשירים פיננסיים מורכבים. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.

** לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

*** סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, כשהם מהוונים בריביות אשר שימשו לחישוב השווי ההוגן המוצג באור 17.ג. בדוח הכספי לשנת 2008.

**** שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה בהנחה שחל השינוי שצויין בכל שיעורי הריבית במגזר ההצמדה.

לפרוט נוסף בדבר ההנחיות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים ראה באור 17.ג. בדוח הכספי לשנת 2008.

השפעת השינויים בריבית על השווי ההוגן של עודף הנכסים במגזרים ליום 30 בספטמבר 2008 הינה:

מטבע חוץ	צמוד	לא צמוד	
			במיליוני ש"ח
0.2	7.4	16.5	גידול מידי מקביל בשיעור של 1%
(0.2)	(6.8)	(16.9)	קטון מידי מקביל בשיעור של 1%

אמידת החשיפה לסיכוני השוק, כלי הניהול והבקרה

אמדת החשיפה לסיכוני השוק נעשה באמצעות מודל הערך הנתון בסיכון (VAR). על פי שיטה זו, נאמדת תוחלת ההפסד המקסימלי בשווי הוגן הצפוי לבנק עקב מימוש סיכון שוק לטווח זמן קבוע (10 ימי עסקים) וברמת מובהקות סטטיסטית קבועה (99%) בהתקיים תנאי שוק נורמליים. הבנק מפעיל מודל VAR במסגרת מערך ניהול הסיכונים, לרבות קביעת מגבלות VAR לפעילויות חדר עסקאות ותיק ניירות ערך נוסטרו למסחר.

נתוני ה-VAR מחושבים בבנק בתדירות חודשית על מערכת ה-VAR משתלבת כחלק אינטגרלי בעבודת החטיבה לניהול פיננסי וניהול סיכונים והיחידה לבקרת סיכוני שוק ונזילות. **Back Testing** - איכות החיזוי של מודל ה-VAR נבחנת על ידי היחידה לבקרת סיכוני שוק ונזילות באמצעות מדידה בדיעבד.

ערך ה-VAR בתיק הבנק כולו ל-10 ימי עסקים בשיטת הסימולציה ההיסטורית ברמת מובהקות של 99% הסתכם ב-30 בספטמבר 2009 בכ-29.7 מיליון ש"ח בהשוואה ל-14.3 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2008.

תרחישי קיצון, אשר מטרתם לבחון את סיכון הפוזיציה במצבי שוק קיצוניים אשר אינם באים לידי ביטוי בשיטות חישוב ה-VAR המקובלות, משמשים את הבנק כאשר ביצוע התרחישים נדרש לפי הוראות ניהול בנקאי תקין 339.

מבחינת הקיצון מתריעים על הפסדים כתוצאה ממצבי שוק שהסבירות להתרחשותם נמוכה, כגון עלייה או ירידה חדה בשער החליפין, בשער האינפלציה ושעורי הריבית.

הפיקוח והבקרה על ניהול החשיפה לסיכוני השוק מתבצע על ידי גופים ייעודיים וביניהם:

- ועדת הדירקטוריון לתפעול נוסטרו וניהול סיכונים הדנה, בין השאר, במדיניות החשיפה לסיכוני השוק השונים, במעקב ובבקרה אחר נאותות מערך ניהול הסיכונים ובאישור מערך הבקרות וניהול הסיכונים למוצרים פיננסיים חדשים.
 - צוות לניהול נכסים והתחייבויות בראשות המנכ"ל.
 - פורום בנושא נזילות וסיכוני בסיס בראשות מנהל החטיבה הפיננסית.
- בקרת סיכוני שוק מתבצעת על ידי יחידה לבקרת סיכוני שוק ונזילות. על פי נוהל בנקאי 339 ו-342 בוחנת היחידה את החשיפות בפועל ביחס למגבלות שנקבעו ומדווחת באופן שוטף אודות תוצאות בדיקותיה וחריגות שנמצאו.

הדווח על החשיפות לסיכוני השוק בהשוואה למסגרות והסמכויות שנקבעו על ידי הדירקטוריון מרוכז במסמך המוגש מדי רבעון, כנדרש בהוראה 339 להוראות ניהול בנקאי תקין, להנהלה ולדירקטוריון ומשמש מצע לדיון בנושא.

ניהול סיכונים במכשירים פיננסיים נגזרים

הבנק פועל במגוון מכשירים פיננסיים נגזרים, מרביתם מכשירים לא מורכבים בעל פוטנציאל סיכון נמוך. בתחום האופציות ובכללן אופציות גלומות מתבצעת הפעילות, כעיקרון, תוך שמירה על העדר פוזיציה. מדיניות ניהול סיכוני המכשירים הנגזרים לרבות היקפי הפעילות ומגוון המכשירים המותרים מאושרת במסגרת הדירקטוריון, ועדת הדירקטוריון לתפעול, נוסטרו וניהול סיכונים והוועדה לניהול נכסים והתחייבויות פיננסיים בראשות המנכ"ל.

חדר עיסקאות מספק ללקוחות הבנק שירות בכל המכשירים הפיננסיים, הן במט"ח והן בשקלים. ביצוע עיסקאות עם לקוחות בנגזרים נעשה בכפוף למסגרת האשראי שהוקצתה ללקוח על ידי סמכויות האשראי המתאימות.
חדר העסקאות, פועל כעושה שוק ב:
- עסקאות שקל/מט"ח

פיקוח ובקרת ניהול סיכוני המכשירים הנגזרים מבוצע על ידי היחידה לבקרת סיכוני שוק ונזילות. החשיפות לסיכונים בפעילות במכשירים נגזרים אל מול מגבלות החשיפה שנקבעו מרוכזות ומדווחות במסגרת מסמך בקרת החשיפות החדשי, המובא לדיון ואישור בהנהלה ובוועדת הדירקטוריון לתפעול נוסטרו וסיכונים וכן בדיון במליאת הדירקטוריון אחת לרבעון.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009 לא נרשמה חריגה ממדיניות החשיפה שהוגדרה לפעילות זו.

ניהול סיכונים בתיק ניירות ערך - סיכון שוק ורמת

תיק ניירות הערך בבנק מנוהל בהתאם למגבלות השקעה וקיום מנחים שאושרו על ידי הדירקטוריון. הבנק משקיע רק באגרות חוב מדורגות וזאת לאחר ניתוח איכות האשראי של המנפיק, סיכוני השוק הגלומים בהשקעה ונזילות אגרות החוב.

תיק אגרות החוב הממשלתיות כולל אגרות חוב צמודות מדד לטווחים שונים ואגרות חוב הנושאות רבית שקלית קבועה או משתנה. הפעילות מהווה חלק מניהול החשיפות הכולל בבנק, תוך ניצול הזדמנויות שוק והיא נמדדת על בסיס שווי השוק של ניירות הערך.
שווי ניירות הערך בתיק משוערך על בסיס יומי, באמצעות מערכת פנימית.

תיק אגרות החוב הקונצרניות כולל אגרות חוב של חברות ישראליות הרשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בת"א, אגרות חוב של חברות ישראליות רשומות למסחר בבורסות בעולם וכן אגרות חוב שלא רשומות למסחר. דירקטוריון הבנק קבע קריטריונים להשקעה ובכללם דירוג מינימאלי, איתנות פיננסית, כושר החזר, רמת סחירות וכדומה וכן מגבלות כמותיות ברמת החברה המנפיקה, ומגבלות רגולטוריות (ריכוזיות ענפית, מגבלות גודל לווה / קבוצת לווים). לאחר ביצוע ההשקעה מקיים הבנק באופן שוטף מעקב וניתוח ברמת הנייר תוך הסתמכות על פירסומים הנוגעים לחברה המנפיקה מהם ניתן ללמוד על מצב ההשקעה.

מנגנוני הפיקוח, הדיווח והבקרה.

- כחלק ממנגנוני הפיקוח והבקרה על ניהול הסיכונים בתיק גובשה בבנק שגרת פיקוח, בקרה ודיווח לגבי אופי והיקף החשיפות בתיק, הכוללת:
- הצגה של חשיפות התיק במסגרת מסמך החשיפות חודשי הנדון בהנהלה, בוועדת דירקטוריון לתפעול, נוסטרו וניהול סיכונים ואחת לרבעון בדירקטוריון.
 - דיון בוועדה לניהול נכסים והתחייבויות בראשות המנכ"ל המתכנסת אחת לחודש ודנה, בין היתר, במאפייני התיק וברווחים שנבעו ממנו.
 - דיון בסיכונים הפיננסיים הגלומים בתיק במסגרת פרום לניהול ובקרת סיכונים בראשות מנהל החטיבה הפיננסית המתקיים מדי יום.
 - דיווח מידי למנכ"ל ולמנהל סיכוני השוק והנזילות, עם גילוי חריגה במגבלות ונהלים.

ניהול סיכוני אשראי

סיכון האשראי הינו הסיכון לפגיעה בשווי נכסי הבנק וברווחיותו עקב הרעה ביכולת הלווים לעמוד בהתחייבויותיהם לבנק ו/או הרעה באיכות הלווים או בשווי הבטחונות שהועמדו כבטוחות לאשראי. כדי למזער את הסיכון הוגדרה מדיניות ניהול סיכוני אשראי ומגבלות חשיפה לגבי לווים, ענפים ומוצרים שונים.

מדיניות האשראי מתבססת על פיזור הסיכון הגלום בתיק האשראי וניהול סיכונים מבוקר תוך שמירה על דומיננטיות תיק האשראי הקימעונאי. מדיניות האשראי מושתתת על בחינת כושר החזר של הלקוח ועל פיזור הסיכון המתבטא במספר רב של לווים, מיקוד עיסקי המתבטא בעיקר במגבלות גודל האשראי ללווה, היעדר ריכוזיות של ענפי משק וחלוקה בין מיגזרי הצמדה.

דירקטוריון הבנק קבע מגבלות אשראי ללווה בודד ולענפים מסוימים (ענף הבניה, ענף הרכב להשכרה ורשויות מקומיות) וכן מגבלות וסמכויות למתן אשראי למימון רכישת אמצעי שליטה בתאגידים ללא זכות חזרה ללווה.

להלן פרטים על האשראי לענפי הפעילות בהם נקבעה מגבלת חבות על ידי הדירקטוריון:

ענף הבינוי והנדל"ן - סיכון האשראי הכולל לענף הבינוי והנדל"ן ביום 30 בספטמבר 2009 מסתכם ב- 771.8 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 946.3 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2008, ומהווה כ- 3.7% מסיכון האשראי הכולל וכ- 4.1% מסיכון האשראי המאזני (ביום 31 בדצמבר 2008 - 4.0% ו- 5.4% בהתאמה). מרבית האשראי בענף זה מרוכז בפרוייקטים של ליווי פיננסי, תוך התמקדות בפרוייקטים למגורים. חלק ניכר מהם במתכונת ליווי פרויקט סגור המאופיין בבחינה תקופתית ומעקב צמוד, תוך הסתמכות וסיוע ממפקחי ניהול חיצוניים.

ענף הליסינג והשכרת הרכב - סיכון האשראי בענף מסתכם ביום 30 בספטמבר 2009 ב- 150.4 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 252.9 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2008. סיכון האשראי בענף מהווה כ- 0.7% מסיכון האשראי הכולל ביום 30 בספטמבר 2009, בהשוואה ל- 1.2% ביום 31 בדצמבר 2008.

רשויות מקומיות - היקף סיכון האשראי לרשויות מקומיות ולגופים קשורים אליהן ליום 30 בספטמבר 2009 הינו 522.0 מיליון ש"ח המהווה כ- 2.5% מסיכון האשראי הכולל. ביום 31 בדצמבר 2008 הסתכם סיכון האשראי הכולל לרשויות המקומיות ב- 513.9 מיליון ש"ח המהווה כ- 2.2% מסיכון האשראי הכולל.

מערכות למדידה, אמידה וניהול של סיכוני האשראי

לבנק מודל פנימי שפיתח לדירוג אובייקטיבי של סיכון האשראי הגלום בפעילות לקוחות הבנקאות הקימעונאית, בנוסף למערכות לדירוג סובייקטיבי של לקוחות גדולים.

המודל מסייע בקביעת מסגרות אשראי, בהתאם לרמת הסיכון ובהתאם למאפייני פעילות הלקוח. ביחד עם מערכת למדידת רווחיות לקוח הנמצאת בתהליך בניה יתאפשר תהליך של התאמת הקשר בין רמת הסיכון והתשואה.

מערכות ממוכנות מספקות למנהלי סיכוני האשראי, הן בדרגי השטח והן בדרגי המטה- מנגנון מעקב שוטף אחרי פעילות הלקוחות, במכלול רחב, ובמגוון חתכים: רמות ותמהיל פעילות, ניצול מסגרות אשראי, רמת ביטחונות ומידע עדכני על מצבו הכספי.

בנוסף מיושמת בבנק מערכת ממוכנת של בקשות אשראי אשר משפרת ומייעלת את הליך קבלת ההחלטות והבקרה עליו.

הנהלת הבנק המשיכה לשכלל ולשפר את כלי המדידה, הדיווח והבקרה הדרושים לה, לשם קבלת תמונת מצב עדכנית בכל הקשור למאפייני הסיכון השונים, הקיימים בסביבתם העסקית של מקבלי האשראי. לשם כך נעזרת ההנהלה ביחידות פיקוח בקרת אשראי.

בבנק פועלת מחלקת גביה, המטפלת בחבויות שהועברו לטיפול משפטי. אמצעי הפיקוח והבקרה מופעלים בבנק, גם על פעילויות אשראי בהיקפים נמוכים יחסית, ומאפשרים האצלת סמכויות למתן אשראי ברמות הניהול השונות. במקביל, יכולים דרגי הבקרה והניהול להגיב במהירות להתפתחויות שלהן השלכות על סיכוני האשראי, ברמת הלקוח הבודד, קבוצת לווים או מגזר עסקי ספציפי.

2009

מערך הבטחונות

הביטחונות לאשראי, הכללים לקביעת שוויים, ייחוסם לסוג האשראי, המעקב והניהול מופעלים במערכת ממוחשבת, לגבי מרבית סוגי הביטחונות. דרישת הבטחונות נגזרת מרמת החשיפה המותרת, כאשר דגש מיוחד ניתן לכושר ההחזר של הלקוח. הבנק נוהג לאמת את שווי הבטחונות לחלק מהנכסים באמצעות קבלת הערכות שווי אוביקטיביות. נהלים קובעים, על פי סוג הנכס ועל פי מאפיינים נוספים, את מקדם הביטחון המקסימלי בו ניתן להציג את שווי הבטוחה בעת קבלת החלטות אשראי.

במסגרת מדיניות הבטחונות, נקבעו עקרונות וכללים להסתמכות על בטחונות בתהליך מתן האשראי בהתייחס לסוג הביטחון ולסוג האשראי אותו הוא מבטיח. שווי הביטחונות נקבע עפ"י מחיר המימוש הצפוי ומתבסס בין היתר על מידת נזילות הביטחון, מגזר ההצמדה והחשיפה לתנודתיות בשווי המימוש שלו. נקבעו בנהלים כללים לגבי הטיפול בבטחונות, שמירתם, הבטחת זכויות הבנק והמעקב אחר שוויים. מדיניות הביטחונות קובעת את סוגי הנכסים, סוגי הישויות המשפטיות בעלות הנכסים, אופן יצירת השעבוד ואופן ניהול הנכס במערכות הממוכנות (מערכת הבטחונות). כמו כן נקבעו מקדמי ביטחון מקסימליים בהם ניתן להציג נכס כבטוחה בעת קבלת החלטות באשראי.

מערכת לניהול בטחונות מסייעת בניהול ומעקב ובין השאר:

- (א) מפרטת את המסמכים הנדרשים על מנת לרשום את השעבוד (כולל מסמכים נילווים).
- (ב) מגדירה את מקדם הביטחון המקסימלי בו ניתן להציג את הנכס בעת קבלת החלטות באשראי.
- (ג) מבצעת שאילתות ללקוח, לרבות שאילתות היסטוריות.
- (ד) מנהלת מעקב ודיווח חודשי אחר מסמכים נדרשים לצורך תקינות השעבוד.

פיקוח ובקרה על מערך הבטחונות

כל חביונות לקוחות הבנק לרבות שווי הבטחונות העומדים כנגדם, מרוכזים במערכת האובליגו. באמצעותה מבצע הבנק מעקב יומי של מצבת הבטחונות אל מול חשיפות האשראי. מעקב יומי שוטף אחר חוסר בטחונות ברמת הלקוח הבודד מתבצע בסניפים באמצעות דוח יומי בו מפורטות כל חביונות הלקוח ומערך הבטחונות שלו אל מול מסגרות האשראי שאושרו לו. במקביל לטיפול הסניף ברמת לקוח בודד, מתבצעת עבודת פיקוח ובקרה גם במחלקת פיקוח על ידי רפרנטים. בנוסף נבדקת עמידתו של הבנק בהוראות רגולטוריות בכל הקשור במגבלות ריכוזיות של לווה, קבוצת לווים או ענפי משק.

ניהול על בסיס קבוצתי של חשיפות אשראי

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009, בהמשך למדיניות שיושמה בשנת 2008 נמשכה הטמעת המדיניות הקבוצתית שמגמתה לשמר את המאפיינים הייחודיים שיש לכל בנק בקבוצה ולכוון כל אחד מן הבנקים אל קבוצות המיקוד התואמת מאפיינים אלו.

חובות בעייתיים והפרשה לחובות מסופקים

בבנק קיימים תהליכים מובנים המסודרים בנהלי עבודה לזיהוי ואיתור מוקדם של לווים בעייתיים. כמו כן, קיימת בבנק מתודולוגיה לביצוע הפרשה לחובות מסופקים המשקפת הערכה שמרנית להפסד האשראי הצפוי לבנק.

תהליך הערכת ההפסד הצפוי לבנק מתיק האשראי מושתת על בדיקת כושר החזר של הלקוח ברמה הפרטנית וכן על ניתוח והערכה של פרמטרים נוספים המעידים על איתנותו הפיננסית של הלווה והבטחונות שניתנו על ידן לבנק. התהליך מתבצע בהתבסס על מתודולוגיה שמרנית וזהירה במטרה לשקף את סכומי החוב שביכולתו של הלקוח לפרוע בזמן סביר. ההפרשה להפסדי אשראי משקפת את אומדן הסכומים אשר לא סביר שניתן לגבות במידה ולא יחול שינוי בנסיבות השוררות ביום הדיווח.

2009

איתור וטיפול בחובות בעייתיים

יחידת מעקב ופיקוח אשראי בחטיבה העיסוקית מהווה גורם בקרה המבצע פעולות לאיתור מוקדם ובחינת הסיווג של לקוחות בעייתיים ובקרה על פעילותם הבנקאית, בהסתמך על בסיס נתונים רחב שמתקבל מהמערכות הממוכנות ומהסניפים. היחידה עורכת בדיקות פיננסיות ואיכותיות שוטפות לבחינת חוסנם הפיננסי של הלקוחות, השפעת מצב ענף המשק בו פועל הלקוח על מצבו הפיננסי, הערכת שווי הבטחונות וכו'. היחידה היא בלתי תלויה ואינה מעורבת בפעילות העיסוקית.

מערכת ממוכנת המשמשת בבנק לאיתור חובות בעייתיים מחייבת את האחראים לטיפול בחוב ביחידות השונות לבצע פעולות גבייה בפרק זמן קצוב מראש לכל שלב ובסדר פעולות הולך ומחמיר שבסופו מועבר החוב לגבייה באמצעות משפטיים ואחרים באגף הגבייה.

מטה הגבייה - היחידה בסיוע עורכי דין חיצוניים אחראית להליך הסדרי חובות, מימוש בטחונות והפעלת אמצעי גבייה.

היחידה אחראית להפעלת המערכות לסווג חובות כמסופקים באופן ממוכן לתפעול מערכות הבטחונות המסייעות בקביעת הסכום הניתן לגבייה מחובות שנקבעו כמסופקים.

הפרשה לחובות מסופקים

הסמכות לסווג חובות וקביעת הפרשה לחובות מסופקים נקבעת בהתאם למדרג סמכויות שנקבע על ידי הדירקטוריון.

ההפרשה לחובות מסופקים כוללת הפרשה ספציפית, הפרשה נוספת והפרשה כללית. פרטים בדבר הגורמים המשפיעים על אופן ההפרשה הספציפית לחובות מסופקים ראה בפרק אמדנים חשבונאיים קריטיים בדוחות הכספיים לשנת 2008.

ההפרשה הנוספת נערכה בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 315 ובהתאם לה נקבע לכל גורם סיכון שיעור ההפרשה הנוספת.

ההפרשה הכללית המסתכמת ביום 30 בספטמבר 2009 ב- 16.3 מיליון ש"ח משקפת את יתרת ההפרשה שנצברה עד ליום 31 בדצמבר 1991 בהתאם לכללים שהיו נהוגים עד למועד זה ומותאמת למדד עד ליום 31 בדצמבר 2004.

פיקוח ובקרה על סיכוני אשראי

לבנק יחידה לתפעול מעקב ופיקוח אשראי הכפופה למנהל סיכוני האשראי ומטרות עבודתה, בין השאר: איתור מוקדי חשיפה, מיזעור הסיכון ושיפור יכולת הגבייה, בדיקת שמירה על הוראות ונהלים. עבודת היחידה מסתייעת במערכות ממוכנות לזיהוי חובות בעלי פוטנציאל בעייתי ועבודתה כוללת תכנון וייזום בדיקות, מתן הנחיות לביצוע מעקב בסניפים וביחידות האשראי השונות ומעקב אחר ביצוע ההנחיות. היחידה אחראית למתן תמיכה ליחידות אשראי בסניפים וכן לתחום דוחי האשראי והממשק עם גורמים שונים בבנק.

בנוסף פועלת בבנק יחידה לבקרת סיכוני אשראי הכפופה ליו"ר הדירקטוריון, ומבצעת באופן שוטף הערכת רמת הסיכון של לקוחות וקבוצות לקוחות.

תכנית העבודה השנתית של היחידה מאושרת על ידי הדירקטוריון, המדווח בדווחים חצי שנתיים. בין הנושאים הנבדקים והמדווחים: התפתחות היקף החובות הבעייתיים לפי סקטורים של פעילות, בחינה של הפרשות לחובות מסופקים בחתכים סקטוריאליים, בחינת סכומים שנקבעו כניתנים לגבייה בתהליך הגבייה וההפרשה לחובות מסופקים, בדיקה פרטנית ומידגמית של תיקי לווים ועוד.

דוח על החשיפות לסיכוני אשראי בפועל בהשוואה למגבלות שנקבעו ע"י הדירקטוריון מרוכז במסמך חשיפות רבעוני כנדרש בהוראה 339 להוראות ניהול בנקאי תקין. המסמך מופץ להנהלת הבנק והדירקטוריון ומתקיים דיון ודווח במגבלות ובמדיניות החשיפות.

2009

המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

ביום 31 בדצמבר 2007 פורסם חוזר המפקח על הבנקים בנושא: "המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי" (להלן – "החוזר" או "ההוראה"). חוזר זה מבוסס, בין היתר, על תקני חשבונאות בארה"ב ועל הוראות רגולטוריות מתייחסות של מוסדות הפיקוח על הבנקים ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב. העקרונות המנחים שבבסיס החוזר, מהווים שינוי מהותי ביחס להוראות הנוכחיות בנושא סווג חובות בעייתיים ומדידת הפרשות להפסדי אשראי בגין חובות אלו.

על פי החוזר נדרש הבנק לקיים הפרשה להפסדי אשראי ברמה מתאימה (Appropriate) כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים (Estimated) בהתייחס לתיק האשראי שלו. בנוסף, על פי החוזר נדרש לקיים, כחשבון התחייבותי נפרד, הפרשה ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים למכשירי אשראי חוץ מאזניים, כגון התקשרויות למתן אשראי וערבויות. ההפרשה הנדרשת לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי תוערך, באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" ו"הפרשה קבוצתית". לעניין זה, "הפרשה פרטנית להפסדי אשראי" – תיושם עבור כל חוב שיתרתו החוזית (ללא ניכוי מחיקות חשבונאיות שלא כרוכות ביותר חשבונאי, ריבית שלא הוכרה, הפרשות להפסדי אשראי ובטחונות) הינה 1 מיליון ש"ח או יותר וכן לגבי החובות האחרים שמזוהים על ידי התאגיד הבנקאי לצורך הערכה פרטנית ואשר ההפרשה לירידת ערך בגינם אינה נכללת ב"הפרשה ספציפית להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי". ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי תוערך בהתבסס על תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, מהווים בשיעור הריבית האפקטיבי של החוב, או כאשר החוב הינו מותנה בביטחון או כאשר הבנק קובע שצפויה תפיסת נכס, על פי השווי ההוגן של הביטחון ששועבד להבטחת אותו אשראי. "הפרשה ספציפית להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי" – תיושם עבור הפרשות לירידת ערך של קבוצות גדולות של חובות קטנים והומוגניים (כגון: חובות בכרטיסי אשראי, הלוואות לדיור וחובות צרכניים הנפרעים בתשלומים) וכן בגין חובות שנבחנו פרטנית ונמצא שהם אינם פגומים. ההפרשה הספציפית להפסדי אשראי בגין חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, למעט הלוואות לדיור לגביהם חושבה הפרשה ספציפית מזערית לפי עומק הפיגור, תחושב בהתאם לכללים שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי Contingencies Accounting for FAS 5 להלן ("FAS 5") – בהתבסס על אומדן עדכני של שיעור הפסדי העבר בגין כל אחת מהקבוצות ההומוגניות של חובות בעלות מאפייני סיכון דומים. ההפרשה הנדרשת בהתייחס למכשירי האשראי החוץ מאזניים תוערך בהתאם לכללים שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי FAS 5.

בנוסף לכך, נקבעו בהוראה הגדרות וסיווגים שונים של סיכון אשראי מאזני וחוף מאזני, כללי הכרה בהכנסות ריבית מחובות פגומים וכן כללי מחיקה חשבונאית של חובות בעייתיים. בין היתר נקבע בחוזר כי יש למחוק חשבונאית כל חוב המוערך על בסיס פרטני שנחשב אינו בר גביה (Uncollectible) ובעל ערך נמוך כדי כך שהותרתו כנכס אינה מוצדקת או חוב בגינו מנהל הבנק מאמצי גביה ארוכי טווח. לגבי החובות המוערכים על בסיס קבוצתי, נקבעו כללי המחיקה בהתבסס על תקופת פיגור שלהם והכל כתלות בהיותם של החובות מובטחים על ידי דירת מגורים, למעט הלוואות לדיור בגין נערכת הפרשה מזערית לפי עומק הפיגור, חובות שמובטחים בביטחון שאינו דירת מגורים, חובות שאינם מובטחים, חובות של לווים בפשיטת רגל וחובות שנוצרו במרמה.

ההוראה לא תיושם למפרע בדוחות כספיים לתקופות קודמות. לחילופין במועד היישום לראשונה תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי ידרשו, בין היתר:

- למחוק חשבונאית כל חוב אשר במועד זה עומד בתנאים למחיקה חשבונאית.
- לסווג בסיווג של השגחה מיוחדת, נחות, או פגום, כל חוב אשר עומד בתנאים לסיווג כאמור.
- לבטל את כל הכנסות הריבית שנצברו ולא שולמו בגין כל חוב אשר במועד זה עומד בתנאים המתייחסים וכן,
- לבחון את הצורך בהתאמת יתרת מסים שוטפים ומסים נדחים לקבל ולשלם. התאמות של יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים ליום 1 לינואר 2010 לדרישות הוראה זו, לרבות דרישות קביעת ההפרשה ודרישות התייעוד יכללו ישירות בסעיף העודפים בהון העצמי.

לעניין זה הובהר כי למרות ההגדרה לפיה חוב בעייתי שאורגן מחדש הינו חוב פגום, תאגיד בנקאי וחברת כרטיסי אשראי אינם נדרשים לסווג כפגום חוב, אשר אורגן מחדש לפני יום 1 לינואר 2010 כל עוד שהחוב אינו פגום בהתבסס על התנאים שנקבעו בהסכם הארגון מחדש.

ליישום ההוראה צפויות השלכות על מערכת היחסים העתידית שבין הבנק ללקוחותיו, הנובע מהדרישה ליישם עקרונות המתאימים לסביבה העסקית בארה"ב- בסביבה העסקית הקיימת בישראל. יישום דרישות ההוראה מחייב שדרוג / או הקמה של מערכת תשתית מיחשובית על מנת להבטיח תהליך של הערכה וביצוע של הפרשה להפסדי אשראי לרבות מערכות בקרה פנימיות לבדיקת יישום נאות של ההוראה ותיקוף אפקטיביות השיטה לחישוב ההפרשה. הערכת ההשפעה על יתרת האשראי במסלול הקבוצתי לא ניתנת לביצוע ללא בניית מערכת מידע שתקבע את הפרמטרים המובילים לבניית הקבוצות הומוגניות בעלות מאפייני סיכון דומים. הבנק פועל ליישום ההוראה בסיוע יועצים חיצוניים. הבנק החל בתהליך של פיתוח מערכת מידע לקביעת הפרשה קבוצתית ע"פ מאפיינים הומוגניים של קבוצות לווים. הבנק צופה כי היישום יבוצע במערכות הבנק לאחר מועד ההסבה ממערכות בנק הפועלים לאלו של הבנק הבינלאומי. הפיתוח מבוצע בתאום עם הבנק הבינלאומי. במסגרת פעילות זו נבחנים מודלים סטטיסטיים המיועדים לביצוע תהליך חישוב ההפרשה הספציפית להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי, במטרה לאפשר אומדן ההפרשה על בסיס קבוצתי.

ביום 20 באוגוסט 2009, פרסם בנק ישראל טיוטת הוראה בדבר מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי אשר עשויה לדחות את תחילת יישום ההוראות החדשות ליום 1 ביולי 2010. בהתאם לטייטה זו, יידרש הבנק לכלול בדוחותיו הכספיים ליום 30 ביוני 2010 ביאור פרופורמה המתייחס להשפעת ההוראות החדשות על סעיפים מאזניים עיקריים במידה והוראות אלו היו מיושמות ביום 30 ביוני 2010. בנוסף, פורסמה טיוטת הוראה מתוקנת בנושא היישום של דרישות לקביעת הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי וכן נכללו טיוטות תיקונים להוראות ניהול בנקאי תקין מסוימות במטרה להתאים את הכללים והמינוחים הקיימים, למונחים ולהנחיות החדשים שנכללו בהוראה המקורית ובטיטות ההוראה הנוכחית. הבנק לומד בימים אלה את הטיטות ומשמעויותיהן.

מערכות המידע הקיימות אינן מותאמות, בשלב זה, לדיווח על פי העקרונות המוצעים. ולכן, בשלב זה, לא ניתן לנתח ולאמוד את ההשפעה שתהיה ליישום ההוראה לראשונה על ההון העצמי ליום יישום ההוראה לראשונה ואת ההשפעות הצפויות של יישום ההוראה בדוחות לשנת 2010 ואילך על תוצאות הפעולות, המצב הכספי ותזרימי המזומנים. כמו כן לא ניתן בשלב זה לאמוד ולנתח יחסים מהותיים המצביעים על איכות תיק האשראי, וכן את ההשפעות הצפויות על ניהול סיכונים האשראי ועל תנודתיות הרווח הנקי וההון העצמי. מהסיבות המפורטות לעיל, הנהלת הבנק אינה יכולה להעריך, בשלב זה, את השלכות יישום ההוראה, לכשתיושם לראשונה, על תוצאותיו הכספיות בעתיד.

ניהול סיכונים אשראי לפי צד נגדי - מדיניות האשראי לבנקים ומוסדות פיננסיים זרים.

במסגרת הפעילות השוטפת של הבנק עם בנקים אחרים ובתי השקעות קובע הבנק מסגרות אשראי למגוון פעילויות וביניהן: פיקדונות, עסקאות עתידיות, מוצרים מובנים, נוסטרו מט"ח ונזילות יומית. הקצאת קווי אשראי לפעילות עם בנקים בחו"ל נעשית בשיתוף עם הבנק הבינלאומי ולאחר שהקוים שהוקצו נבדקו בחברה האם על פי מדיניות האשראי שלה בהתייחס לאופי והיקף החשיפות מול צדדים נגדיים המתבסס על מספר פרמטרים המשקפים את חוסנו של הצד הנגדי ובכלל זה: דירוג האשראי שניתן למוסד על ידי חברות דירוג המובילות בעולם, היקף ההון העצמי, מבנה הבעלות, המדינה בה הוא פועל ועוד והכל בכפוף למגבלות שקבע דירקטוריון הבנק בהתייחס לקוים אלו.

מזעור סיכון הצד הנגדי מתבצע באמצעות הסכמי ISDA המאפשרים קיזוז (netting) של התחייבויות במקרה של פשיטת רגל של אחד הצדדים, אשר נחתמו עם חלק מן המוסדות הבנקאיים עימם בוצעו עסקאות. כחלק מניהול סיכונים הצד הנגדי השוטפים, מבצע הבנק בקרה יומית שוטפת על עמידה במגבלות קווי האשראי שהוקצו לפעילות מול בנקים ובתי השקעות ובוחן בשוטף שינויים בדירוגי הצדדים הנגדיים להם מוקצים קווי אשראי וכן שינויים במרווח האשראי בהם הם נסחרים. מוסדות בהם ניצפו שינויים משמעותיים, בין היתר בפרמטרים האמורים, נבחנים מחדש ומטופלים בהתאם.

להלן חשיפת אשראי נוכחית של הבנק למוסדות פיננסיים זרים (1) לפי דירוג:

ליום 30 בספטמבר 2009			
חשיפת אשראי נוכחית	סיכון אשראי		דירוג לטווח ארוך
	חוץ מאזני נוכחי (3) במיליוני ש"ח	סיכון אשראי מאזני (2)	
15.9	-	15.9	AA
56.0	-	56.0	A+
0.2	-	0.2	A
<u>72.1</u>	<u>-</u>	<u>72.1</u>	סה"כ
ליום 31 בדצמבר 2008			
חשיפת אשראי נוכחית	סיכון אשראי		דירוג לטווח ארוך
	חוץ מאזני נוכחי (3) במיליוני ש"ח	סיכון אשראי מאזני (2)	
114	-	114	AA-
74	-	74	A+
74	-	74	A
3	-	3	לא מדורג
<u>265</u>	<u>-</u>	<u>265</u>	סה"כ

הירידה משקפת את מדיניות הבנק לצמצום היקף ההשקעות במוסדות זרים וקיצור תקופות הפרעון שלהם.

- (1) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים/דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים בשליטת הגופים הללו. עיקר החשיפה הנוכחית של הבנק מיוחסת למוסדות פיננסיים זרים מובילים במדינות OECD.
- (2) בעיקר פיקדונות בבנקים וכולל השקעות באגרות חוב ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.
- (3) בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי, לרבות ערבויות להבטחת חבות של צד ג'. הערות:
מידע נוסף לגבי הרכב חשיפות האשראי בגין מכשירים נגזרים מול בנקים ודילרים/ברוקרים (מקומיים וזרים) ראה ביאור 7.ב. לדוחות הכספיים.

סיכון תפעולי

סיכונים תפעוליים בבנק מוגדרים כסיכונים להפסד הנובעים משיטות פגומות לעיבוד נתונים (לרבות סיכונים הכרוכים במערכות מחשב ובתפעולן), סיכונים הנובעים מטעויות אנוש (לרבות סיכון כתוצאה מטעויות בפעילות במסחר בשוק ההון), סיכונים הנובעים מהיעדר תהליכי בידוק ובקרה נאותים- בהתאם למוגדר בהוראת ניהול בנקאי תקין 339, סיכונים הנובעים מפעולות החורגות מנהלי הבנק וסיכונים הנובעים ממחדלים אפשריים וממעילות והונאות של עובדי הבנק, לקוחותיו או צדדים שלישיים.

הנהלת הבנק והגורמים האחראים לתחומי הפעילות השונים, בתאום ושיתוף עם החטיבות השונות ומומחים חיצוניים, משקיעים מאמצים רבים כדי לשפר את כלי המדידה, הפיקוח והבקרה הקיימים בבנק, במטרה למזער את כמות הסיכונים התפעוליים בתחומים השונים ואת עוצמתם.

ניהול החשיפה לסיכונים תפעוליים בבנק נעשה באופן הבא:

מיפוי זיהוי ודירוג הסיכונים

מיפוי, זיהוי ודירוג עוצמת הסיכונים התפעוליים הינו אחד מהכלים המרכזיים לשליטה ובקרה בהם. בבנק מבוצע תהליך מובנה של מיפוי הסיכונים התפעוליים ביחידות הבנק השונות. הסקר, נעשה בשיתוף עם גורמים חיצוניים מתמחים, כולל דירוג של רמות הסיכון והמלצות בדבר דרכי הפעולה למזעור הסיכונים. הבנק מבצע באופן שוטף סקרי סיכונים לגבי פעילויות ויחידות חדשות.

פורום לניהול סיכונים תפעוליים, משפטיים ומעילות והונאות

בבנק פועל פורום, בראשות מנהל חטיבת המשאבים ובהשתתפות חברי ההנהלה. הפורום מקיים מעקב שוטף לגבי מצב החשיפה לסיכונים תפעוליים, כפי שעולה מסקרי הסיכונים השונים, וכן אחר הפעולות הננקטות על ידי היחידות השונות למזעור חשיפות אלה.

החל מחודש פברואר 2009, דן הפורום גם בחשיפות לסיכוני מעילות והונאות כפי שעולים, בין היתר, בסקרי הסיכונים השונים ובדרכים למזעורם, תוך כינון בקורת מונעות ומפצות.

שיפור ושדרוג מנגנוני הבקרה ותהליכי עבודה

בעקבות ממצאי סקרי הסיכונים המנוהלים באופן שוטף ומתבצעים באופן תקופתי, ממצאי הביקורת הפנימית, ותהליכי הפקת לקחים בגין אירועי כשל- משולבים בפעילויות הבנק השונות אמצעי גידור מיכונים ואחרים, וכן מבוצע תהליך לטיוב נהלי עבודה ותהליכי עבודה.

הבנק באמצעות יועץ חיצוני, ערך סקר פערים ביחס לטיטוט Sound Practices של באזל 2 כפי שפורסמה על ידי בנק ישראל, והוא פועל לצמצום הפערים שעלו ממנו.

המשכיות עסקית (business continuity planning)

בהתאם להוראות בנק ישראל בנושא, נערך הבנק להמשכיות עסקית במצבי חירום שונים.

אבטחת מידע

הנהלת ודירקטוריון הבנק קבעו מדיניות מפורטת בנושא מדיניות אבטחת מידע. הבנק מבצע את הסקרים המיפויים הנדרשים ועומד בהוראת ניהול בנקאי תקין 357.

דיווח על החשיפה לסיכונים תפעוליים

החשיפות לסיכונים תפעוליים מרוכזות ומדווחות ב"מסמך החשיפות" הרבעוני כנדרש בהוראה 339 להוראות ניהול בנקאי תקין. המסמך נערך אחת לרבעון לפחות, מופץ לחברי ההנהלה והדירקטוריון ומתקיים בו דיון.

הסבת מערכות התפעול

פרטים על הסבת מערכות התפעול ראה בפרק זה בהמשך.

סיכון משפטי

כללי - סיכון משפטי מוגדר כסיכון הנובע מאי קיומן של הוראות דין לרבות הוראות רגולטוריות, סיכון להפסד כתוצאה מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, סיכונים הנובעים מפעילות ללא גיבוי משפטי/ ייעוץ משפטי מול לקוחות, ספקים ו/או צדדים נוספים, סיכונים הכרוכים בהליכים משפטיים וכל סיכון אחר העלול לחשוף את הבנק לדרישה או תביעה משפטית.

מדיניות וניהול החשיפות - הבנק פועל על פי מדיניות קבוצתית לניהול סיכונים משפטיים, אשר אושרה על ידי דירקטוריון הבנק, והמכוונת לאיתור, מיפוי ומזעור, ככל האפשר, של החשיפה לסיכונים משפטיים. בין השאר פועל הבנק לאיתור מראש של הסיכונים המשפטיים הכרוכים בתהליכים השונים על כל שלביהם. על פי מתכונת זו בוחנת הלשכה המשפטית של הבנק מוצרים/שירותים חדשים או פעילות חדשה ומסייעת בהכנת מכלול המסמכים והנהלים הכרוכים באותו מוצר/שירות או פעילות במגמה למזער את הסיכון המשפטי ככל האפשר.

במסגרת הטיפול המשפטי מושם דגש על הנושאים הבאים, בשיתוף פעולה עם המחלקה המשפטית, בחברת האם:

- איתור מוקדי הסיכונים המשפטיים המהותיים והטיפול בהם, תוך קביעת גורם אחראי ליישום ההנחיות.
- בחינת הסכמים, הנחיות ונהלים מתאימים, כדי לוודא נקיטת צעדים למניעת הסיכונים המשפטיים שאותרו.
- מעקב אחרי הוראות החקיקה (לרבות פסיקה) והוראות הרשויות, ובחינת השלכותיהם על עבודת הבנק ונקיטת צעדים למזעור סיכונים.
- הפקת לקחים משינויים בחקיקה (לרבות פסיקה) ויישום לקחים אלה בתהליכי העבודה נהלים וטפסים הנהוגים בבנק, וכן באמצעות העברת חוות דעת בנושאים שונים ליחידות הרלבנטיות בבנק.

הסיכונים המשפטיים שלובים מטבעם בסיכונים התפעוליים. הבנק הבינלאומי מטפל ביצירת סקר הסיכונים הנעשה בימים אלו ונועד להביא ליצירת מפת סיכונים משפטיים, אשר ניתנת להערכה ואשר ניתן ליישם לגביה מודלים של הימנעות מסיכון או מזעור. הסקר מתבצע באמצעות זיהוי ואיתור של הסיכונים המשפטיים הגלומים בתהליכי הפעילות המרכזיים של הבנק, כפי שהוגדרו בסקר הסיכונים התפעוליים הכללי. במסגרת הסקר יבוצעו תהליכי הערכה לסיכונים שאותרו לצורך יצירת מדרג סיכון. כמו כן, ייקבעו הצעדים הנדרשים לשם מניעה או מזעור של סיכונים אלו, לרבות באמצעות שיפור הבקורות הקיימות ו/או יישום בקורות חדשות. הבנק יאמץ את ממצאי הסקר. הבנק יבצע סקר משפטי נפרד עבור פעילות ייחודית המבוצעת בו, כגון פעילות הפקטורינג.

דווח - אחת לרבעון מוגש להנהלה ולדירקטוריון במסגרת מסמך החשיפות הרבעוני דווח על סיכונים משפטיים שאותרו ברבעון שחלף, ואופן הטיפול וגידור הסיכונים.

ניהול סיכוני ציות

א. הוראת ניהול בנקאי תקין 308 מחיבת את הבנקים לפעול לקיום ההוראות הצרכניות החלות על יחסי הבנק עם לקוחותיו, ולעמידה בהוראות איסור הלבנת הון כחלק מניהול הסיכונים של הבנק. לצורך קיום ההוראה הוקמה יחידת ציות, בראשה עומד קצין הציות, אשר אחראי גם ליישום החקיקה הקשורה במניעת הלבנת הון ומימון טרור.

ב. לצד היחידה פועלים:

- נאמני ציות בכל אחד מסניפי הבנק, אשר מתפקדים בין היתר לזהות ולאתר אירועים המצריכים דיווח או טיפול מיוחד של היחידה.
- ועדת תיאום לאכיפת הציות שתפקידה לסייע לקצין הציות במילוי תפקידו ומתכנסת אחת לרבעון לפחות.
- כמו כן, מסתייעת היחידה במחלקת הביקורת הפנימית של הבנק, ביחידה לפניית הציבור, ביחידת ארגון ושיטות, הלשכה המשפטית וביחידת ההדרכה.

ג. כחלק מתפקידה, בוחנת היחידה באופן מקדמי חוזרים, נהלים ופעילויות חדשות בהיבטי יחסי בנק- לקוח.

ד. היחידה בודקת את קיום ההוראות הצרכניות ועוקבת באופן שוטף, בסיוע הלשכה המשפטית, אחר שינויים בחקיקה ובהוראות רגולטוריות בנושא זה.

ה. בבנק מבוצעים תהליכי הטמעה שוטפים בנושא הציות להוראות צרכניות על ידי קיום ימי עיון והדרכות.

ו. על פי ההוראה בוצע סקר תשתיות, אשר במסגרתו מופו ההוראות הצרכניות, והוגדרו בקורות למניעת הסיכון שבהפרתן. הבנק נסמך על סקר תשתיות בסניפים שבוצע בבנק הפועלים ונתקבל בסוף שנת 2008. הבנק ביצע סקר תשתיות עבור פעילויות יחודיות המתבצעות בבנק.

ז. אחת לרבעון מדווח קצין הציות להנהלת הבנק על פעילותו במהלך הרבעון שחלף ועל הפרות של הוראות צרכניות במידה והיו. כמו כן מדווח קצין הציות אחת לשנה לדירקטוריון הבנק.

2009

ניהול סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור

א. בבנק פועלת יחידה למניעת הלבנת הון ומימון טרור, אשר מופקדת על יישום הוראות החקיקה בנושא זה ועל הטמעתן. בראש היחידה עומד, כאמור, הממונה על איסור הלבנת הון, המכהן אף כקצין הציות של הבנק.

ב. הפעילות השוטפת של המחלקה כוללת פעולות בקרה שונות המתבצעות בתדירות שונה. מטרת הבקורות הינן לאתר ולמנוע הפרות של הוראות הקשורות לאיסור הלבנת הון וכן הוראות צרכניות שונות. חלק מן הבקורות מתבצעות ע"י היחידה וחלקן באמצעות נאמנים בסניפים.

ג. לשם יישום החוק והטמעה דווקנית של הוראותיו מקיים הבנק מפעם לפעם, ימי עיון לכל נאמני איסור הלבנת הון, כנסים למנהלים, הרצאות בסניפים עצמם וכן השתלמויות והדרכות לכלל העובדים במסגרת הקורסים במחלקת ההדרכה של הבנק. בנוסף מקיים הבנק מבדק שנתי לבחינת הטמעת הוראות החוק בקרב העובדים. מהלכי ההדרכה שבוצעו הגבירו את המודעות לנושא.

להלן דרוג גורמי הסיכון שפורטו לעיל בהתאם להשפעת הסיכון הכוללת הגלומה בהם:

השפעת הסיכון הכוללת	תאור הסיכון	גורם הסיכון
בינונית	סיכון לפגיעה ברווחי הבנק ובהונו הנובע מאי יכולת של חייבים לעמוד בהתחייבויותיהם.	השפעה כוללת של סיכוני אשראי
בינונית	סיכון הנובע מפגיעה ביכולת ההחזר השוטפת ומהיקף הבטחונות ואפשרות מימושם בזמן סביר ותוך אבדן ערך ועלות מינמליים.	סיכון בגין איכות לווים ובטחונות
נמוכה	השפעות שיש לגורמי סיכון משותפים על ענף משק בעל מאפיינים דומים, על האפשרות לפגיעה ברווחי הבנק והונו.	סיכון בגין ריכוזיות ענפית
נמוכה	השפעות שיש לגורמי סיכון משותפים ללווים בעלי קשרי בעלות משותפים על האפשרות לפגיעה ברווחי הבנק ובהונו.	סיכון בגין ריכוזיות לווים/קבוצת לווים
נמוכה	סיכון לפגיעה ברווחי הבנק ובהונו כתוצאה משינוי בשווקים בהם פועל הבנק.	השפעה כוללת של סיכוני שוק
נמוכה	סיכון לפגיעה ברווחי הבנק ובהונו כתוצאה משינויים בשיעור הריבית בשוק.	סיכון ריבית
נמוכה	חשיפה לפגיעה ברווחים ובהון כתוצאה משינוי בשיעור האינפלציה.	סיכון אינפלציה
נמוכה	חשיפה לפגיעה ברווחים ובהון כתוצאה משינוי בשערי החליפין של מטבעות שונים בהם מושקע הון הבנק.	סיכון שער חליפין
נמוכה	סיכון להפסד כתוצאה מירידת ערכם של מניות.	סיכון מחירי מניות
נמוכה	סיכון לפגיעה ברווחי הבנק ובהונו כתוצאה מאי יכולת לעמוד בהתחייבויות העומדות לפרעון.	סיכון נזילות
בינונית	הסיכון לפגיעה ברווח ובהון כתוצאה מכשל בתהליכים, בתפקוד כח אדם, או ארוע חיצוני.	סיכון תפעולי
גבוהה	סיכון לפגיעה ברווח ובהון הנובע מפגיעה ביכולת לספק שירות וביכולת ניהול המידע.	סיכון הסבת מערכות (1)
נמוכה	סיכון להפסד כתוצאה מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם.	סיכון משפטי
בינונית	סיכון לפגיעה ברווחים או בהון כתוצאה מחקיקה פוגעת.	סיכון רגולטורי
נמוכה	סיכון לפגיעה ברווח או בהון כתוצאה מפגיעה בתדמית הבנק אצל לקוחותיו, אצל גופים הקשורים עימו.	סיכון מוניטין
בינונית	סיכון לפגיעה ברווחים כתוצאה מהתנהלות מאורגנת של קבוצת לקוחות בקביעת מחירי השירות הבנקאי.	סיכון ריכוזיות קבוצת לקוחות

(1) פרטים באשר לניהול הסיכון הכרוך בהסבת מערכות התפעול ראה בפרק זה עמוד 57.

באזל 2

רקע

ועדת באזל פועלת במסגרת Bank for International Settlements (BIS) והחל משנת 1988 מפרסמת הוראות בדבר הצורך בהקצאת הון מינימלי בבנקים. תכלית הוועדה היא ליצור סטנדרטים בנקאיים אחידים, על מנת לשפר את רמת היציבות של מערכת הבנקאות העולמית. הנחיות הוועדה מאמצות על ידי רגולטורים במדינות רבות, ובכלל זה הפיקוח על הבנקים בבנק ישראל.

ועדת באזל בנושא התכנסות בינלאומית למדידת הון ולתקני הון (להלן- "באזל 2") פרסמה ביוני 2006 את המלצותיה שאמורות להיות מיושמות, בהתאם להנחיות של הבנקים המרכזיים בכל מדינה.

ההנחיות מתייחסות לסיכוני אשראי, סיכוני שוק, סיכונים תפעוליים וסיכונים נוספים, וכוללות 3 נדבכים בהתייחס לכל אחד מסוגי הסיכונים:

נדבך ראשון - דרישות הון מזעריות, על פי הגישות השונות.

נדבך שני - תהליך הסקירה הפיקוחית וקיום תהליכים פנימיים בבנק ליישום ממשל תאגידי, בקרה וביקורת, להקמת מסגרת לניהול ולהערכת סיכונים וכן להערכת נאותות ביחס לפרופיל הסיכונים של הבנק וסביבת הבקרה שלו.

נדבך שלישי - משמעת שוק - דרישות הגילוי והדיווח לציבור.

השינוי העיקרי אליו נדרשים הבנקים על פי עקרונות באזל 2, לעומת ההנחיות שהיו נהוגות בעבר ("באזל 1") הוא באופן חישוב ההון המינימלי הנדרש. עד כה חושב ההון המינימלי בנושא סיכוני אשראי באמצעות נוסחאות קשיחות שהוכתבו על ידי הרגולטור והתבססו על מאפיינים כלליים בלבד של תיק האשראי (חלוקה למדינות, בנקים, אשראי לציבור ואשראי לדיוור). הנחיות באזל 2 דורשות מהבנקים לאמוד בצורה מפורטת את סיכון האשראי אליו הם חשופים, בהתאם לדירוגים חיצוניים או באמצעות מודלים של דירוג סיכון, ולהקצות הון בהתאם.

שינוי עיקרי נוסף בהנחיות באזל 2 מתבטא בהחלת דרישה מהבנקים להקצות הון גם בגין הסיכונים התפעוליים בפניהם הם ניצבים.

הוראות בנק ישראל

ביום 5 בינואר 2009 פרסם בנק ישראל הוראת שעה בנושא: "מסגרת עבודה למדידה והלימות הון" המבוססת על המלצות וועדת באזל בנושא התכנסות בינלאומית למדידת הון ולתקני הון, שפורסמו ביוני 2006.

המלצות ועדת באזל מקנות למפקחים במדינות השונות שיקול דעת באשר לדרך היישום של המלצות מסוימות של הוועדה (National Discretion).

הוראת השעה משקפת את עמדת המפקח בכל אחד מהנושאים בהם ניתן למפקח שיקול דעת. עמדת המפקח גובשה תוך בחינת ההתייחסות לנושא ברשויות פיקוח אחרות ברחבי העולם ובחינת ההתאמה להוראות, לחוקים ולנתוני המשק הישראלי, במידת הצורך.

הוראת השעה הינה סיכום של הליך שהחל בשנת 2007 ובמסגרתו הופצו למערכת הבנקאית טיוטות בנושאים שונים שנדונו בפגישות שוטפות עם נציגי המערכת הבנקאית וכן בצוותי עבודה משותפים לנושאים ספציפיים. תחולת ההוראה היא החל ביום 31 בדצמבר 2009.

הפיקוח על הבנקים הבהיר כי הוא מצפה מהתאגידים הבנקאיים שיפעלו באופן שיבטיח את עמידתם בדרישות הגישות הסטנדרטיות של הנדבך הראשון ובדרישות הנדבך השני והשלישי של המלצות באזל 2 עד סוף שנת 2009. יחד עם זאת הפיקוח על הבנקים מעודד את התאגידים הבנקאיים להיערך באופן שיאפשר להם לאמץ, במועד מתאים בעתיד, את הגישות המבוססות על דירוג פנימי של לווים במדידת סיכוני אשראי. גישות אלו מהוות את ה- Best practice העולמי בתחום זה והחתימה ההדרגתית ליישומן חשובה לחיזוק איכות ניהול סיכוני האשראי בישראל.

המפקח על הבנקים הדגיש את הקשר אשר צריך להתקיים בין סך ההון שעל תאגיד בנקאי להחזיק כנגד סיכוניו ובין חוסנם ויעילותם של תהליכי ניהול הסיכונים והבקורות הפנימיים שבתאגיד. על התאגידים הבנקאיים לפתח ולשדרג את מערך ניהול הסיכונים, הבקורות והממשל התאגידי. כמו כן, עליהם לקיים תהליך הערכה פנימי הולם המשלב במסגרתו את כל הרכיבים המרכזיים של תכנון וניהול הון, ומביא להחזקת הון נאות אל מול אותם סיכונים.

תהליך ההתכנסות הבינלאומית למדידת הון ולתקני הון הינו תהליך רציף ומתמשך. ועדת באזל בוחנת ומפרסמת מעת לעת, ובמיוחד על רקע המשבר הכלכלי הנוכחי, תיקונים והבהרות בהתייחס לניהול הסיכונים ואופן מדידת

2009

ההון, עדכונים אלו צפויים לבוא לביטוי בהוראות הפיקוח על הבנקים במידת הצורך. במקביל להוראת השעה, פרסם בנק ישראל הוראת שעה נוספת המתייחסת ל"דיווח על מדידה והלימות הון", לפיה נדרשים התאגידים הבנקאיים לדווח לפיקוח על הבנקים על מדידה והלימות הון, החל מהדיווח המתייחס ליום 31 בדצמבר 2008. כמו-כן, פרסם בנק ישראל מסמך מרכז של שאלות שהתקבלו מהתאגידים הבנקאיים ותשובות הפיקוח על הבנקים לעניין יישום הוראת באזל 2 בגישה הסטנדרטית ובגישה המודלים הפנימיים. בנושא הנדבך השני פרסם בנק ישראל תבנית מוצעת לדוח על התהליך הפנימי להערכת הלימות ההון (מסמך ה- ICAAP).

הוראת השעה בגין נדבך שלישי ליום 31 בדצמבר 2009 פורסמה ביום 13 באוקטובר 2009. בהוראה נכללו דרישות הגילוי שתיושמה החל מהדוח לשנת 2009.

הערכות הבנק

הבנק נערך ליישום הוראות הנדבך הראשון והשלישי באופן עצמאי והקים לשם כך מערך של ניהול וביצוע על בסיס תוכנה חיצונית ובסיוע יועצים חיצוניים.

הבנק קבע את מר גרנות ברוך, סמנכ"ל בכיר, מנהל החטיבה הפיננסית ומנהל הסיכונים בבנק כחבר ההנהלה האחראי לביצוע הפרוייקט. לצידו פועלת יחידה המונה כ- 5 עובדים, וכוללת מומחי תוכן בתחומים בנקאיים שונים. כמו כן שכר הבנק שירותי חברות חיצוניות שמומחיותן בעיקר בתחום כריית נתונים וניהול פרויקטים. התוכנה המשמשת בסיס לעיבוד הנתונים, משמשת לביצועים דומים בחו"ל ונציגה בארץ ובחו"ל מסייעים להתאמת השימוש בה בהתאם להוראות הפיקוח בארץ. הפיקוח על ביצוע הפרוייקט מתבצע באמצעות:

- ועדת היגוי עליונה בראשות מנכ"ל הבנק, מתכנסת אחת לחודש.
- ועדת היגוי בראשות מנהל החטיבה הפיננסית, המתכנסת אחת לשבועיים. בוועדות אלו משתתפים נציגים מחטיבות הבנק השונות, מחלקות הבקרה והביקורת וכן יועצים חיצוניים המלווים את הפרוייקט.
- ועדת היגוי בבנק הבינלאומי- מנכ"ל הבנק ומינהלת הפרוייקט משתתפים בוועדות היגוי המתקיימות אחת לחודש לסירוגין בחברה האם ומוסרים דוח חודשי על התקדמות הפרוייקט.
- דיווח לדירקטוריון הבנק מדי רבעון על מצב התקדמות הפרוייקט, כנדרש בהוראות בנק ישראל.

התקדמות בביצוע הפרוייקט

הנדבך הראשון - התוכנה לניהול סיכונים אשראי וחישוב דרישות הון רגולטורי הותקנה במחשב הבנק. הבנק הגיש לבנק ישראל דוח ערוך בהתאם להוראות הנדבך הראשון על נתוני סוף שנת 2008 ונתוני סוף הרבעון הראשון והשני של שנת 2009. במהלך הרבעון השני והשלישי של 2009 התרכזו הפעילות בהתאמות ובשיפור תהליכי העיבוד.

במסגרת ההערכות לכניסת הוראות באזל 2, הבנק עורך חישובים של יחס הלימות הון בהתאם להוראות האמורות במועד עריכת החישוב. החישוב ליום 30 בספטמבר 2009 אינו כולל עדיין את הרכיבים אשר אמורים להיכלל בו לאחר ביצוע שיפורים במערכות המחשב של הבנק ולפיכך, להערכת הבנק, אינו משקף את יחס הלימות ההון כפי שיהיה במועד כניסת הוראות באזל 2 (1 בינואר 2010). להערכת הבנק יחס ההון המזערי לאחר שיבוצעו השיפורים כאמור בהתבסס על נתוני הבנק ליום 30 ביוני 2009 צפוי לרדת בשיעור של כ- 1% לעומת הלימות ההון המחושבת בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 311, כמפורט בבאור 4 לדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2009.

הנדבך השני - הושלם ביצוע סקר פערים ביחס ל- 14 עקרונות ה- BIS. ניתוח הפערים שנתגלו והדרך לסגירתם מתבצע בסיוע הבנק הבינלאומי. סגירת חלק מן הפערים כרוכה בפיתוח מערכות תפעוליות חדשות. הבנק, המצוי בעיצומו של תהליך הסבת מערכות המחשב מאלה של בנק הפועלים לאלה של הבנק הבינלאומי, שוקל את הדרכים לשילוב מועד סגירת הפערים בסיום פרויקט ההסבה והמעבר למערכות התפעול של הבנק הבינלאומי. פערים שסגירתם אינה תלויה בפיתוח מערכות יסגרו על פי התכנון עד לסוף שנת 2009. עפ"י הוראות בנק ישראל הגיש הבנק הבינלאומי במהלך חודש יוני 2009 טיוטה ראשונה של מסמך ה- ICAAP על בסיס קבוצתי מבוססת הנתונים ליום 31 בדצמבר 2008.

הבנק נערך ליישום ההוראה במסגרת קבוצתית. במסגרת זו מאמץ הבנק את המתודולוגיה אשר יושמה בחברה האם בהתאמות הנדרשות בהתאם לגודלו ולאופיו. הבנק קבע את מנהלת החטיבה לנכסי לקוחות, הגבי אורית

2009

חורש, כמרכזת תהליך ההערכה הנדרש בהתאם להוראות הנדבך השני. במסגרת זו הוקם צוות ליישום ההוראה המתודרך באמצעות הגורמים המקצועיים בחברה האם. הבנק צפוי לסיים את הכנת טיוטת המסמך הפנימי במהלך הרבעון הרביעי של שנת 2009.

הנדבך השלישי - יישום הדרישות הכמותיות הנובעות מהוראות הדיווח יתבצע באמצעות מערכת ממוכנת המוטמעת בבנק. הבנק פועל להתאמת תוצרי המערכת לדרישות שפורסמו כאמור בחודש אוקטובר 2009.

פעילות לפי מגזרים

הבנק מספק מגוון שירותים בנקאיים ופיננסיים ללקוחותיו באמצעות סניפיו ושלוחותיו ובאמצעות חברה בת הפעילה בשוק ההון.

פעילות הבנק מתחלקת לחמישה מיגזרי פעילות עיקריים, חלוקה המבוססת על סוגי הלקוחות הנכללים בכל אחד מן המיגזרים. חלוקה זו קיימת בבנק החל משנת 2004. המידע על הכנסות לפי מיגזרי הפעילות מוצג להנהלת הבנק ומשמש אותה בקבלת החלטות.

להלן פירוט מיגזרי הפעילות של הבנק:

מיגזר בנקאות אישית - מספק מגוון שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים למשקי בית.

מיגזר הבנקאות הפרטית - מספק מגוון שירותי בנקאות רב ערוציים ומתקדמים ומוצרים פיננסיים ללקוחות פרטיים בעלי עושר פיננסי בינוני עד גבוה, לרבות שירותי ייעוץ בהשקעות.

מיגזר עסקים קטנים - מספק שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים לעסקים קטנים, המנצלים מסגרות אשראי בהיקף של עד 2.25 מיליוני ש"ח.

מיגזר עיסקי - מספק שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים לעסקים, המנצלים מסגרות אשראי בהיקף של מעל 2.25 מיליוני ש"ח.

מיגזר ניהול פיננסי - מרכז את ניהול החשיפות של הבנק ותומך בפיתוח ותמחור מוצרים פיננסיים וכן מרכז את פעילות הנוסטרו והביטוח של הבנק.

נתוני תוצאות המיגזרים נערכו בהתאם להוראות המפקח על הבנקים בדבר "מיגזרי פעילות עיקריים". כללי החשבונאות שיושמו בהצגת תוצאות הפעולות של מיגזרי הפעילות של הבנק עיקריים לאלו המתוארים בביאור 26 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2008.

להלן הכללים העיקריים שיושמו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המיגזרים:

הכנסות מימון - מרכזי הרווח המתמקדים בפעילות עם ציבור הלקוחות במסגרת מערך הסניפים של הבנק וחברת הבת שלו מזוכים בגין המרווח הפיננסי על ההלוואות המועמדות ללקוחות והפקדונות המופקדים על ידי הלקוחות. הרווח מפעילות מימון כולל את המרווח הפיננסי, הן בצד האשראי והן בצד הפקדונות, המחושב כפער בין הריבית המתקבלת או המשולמת לבין מחירי הכסף של הבנק בעת ביצוע העיסקה והנגזרים ממשיך החיים התואם את תנאי האשראי או הפקדון במיגזרי ההצמדה הרלוונטים. תוצאות הפעילות הנובעות מחשיפות מטבע נכללות במסגרת מיגזר פעילות פיננסית. מיגזרי הפעילות מזוכים בגין ריבית על ההון העצמי המיוחס למיגזר (ההון העצמי המיוחס חושב על בסיס נכסי הסיכון המשויכים לכל מיגזר) ומחויבים בעלויות המימון העודפות, (מעבר לעלות גיוס המקורות), של שטרי ההון המיוחסים למיגזר. ההפרשה לחובות מסופקים נזקפת ספציפית למיגזר הפעילות בו נוצרה.

הכנסות התפעוליות נמדדות על בסיס ההכנסה בפועל.

הוצאות התפעוליות נמדדות כדלהלן:

שכר - נזקף לפי עלות המשרה בפועל.

הוצאות תפעוליות אחרות - נרשמות לפי ההוצאה בפועל, או בשווה ערך ההוצאה.

עלויות עקיפות - פעילות המיגזרים כוללת זקיפת עלות יחידות המעניקות שירות ישיר ומזוהה לחטיבה הנמדדת. עלות יחידות המעניקות שירות עקיף נזקפת בהתאם למפתח חלוקה מוסכם.

מיסים על ההכנסה - ההפרשה למס על הרווח בכל מיגזר חושבה על פי המס האפקטיבי בכל מיגזר.

2009

להלן תמצית התפתחות הרווח הנקי וסך הנכסים לפי מיגזרי פעילות :

א. רווח (הפסד) נקי

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר			לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		
שינוי	2008	2009	שינוי	2008	2009
	מיליוני ש"ח			מיליוני ש"ח	
(168.9%)	10.3	(7.1)	(94.3%)	3.5	0.2
(29.3%)	5.8	4.1	(23.3%)	3.0	2.3
(93.5%)	4.6	0.3	-	-	1.4
76.8%	11.2	19.8	362.5%	2.4	11.1
125.6%	16.8	37.9	(42.5%)	7.3	4.2
12.9%	<u>48.7</u>	<u>55.0</u>	18.5%	<u>16.2</u>	<u>19.2</u>

מיגזר בנקאות אישית
מיגזר הבנקאות הפרטית
מיגזר עסקים קטנים
המיגזר העיסקי
מיגזר ניהול פיננסי
סך הכל

ב. סך ההכנסות

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר			לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		
שינוי	2008	2009	שינוי	2008	2009
	מיליוני ש"ח			מיליוני ש"ח	
(5.8%)	191.2	180.2	(7.2%)	66.4	61.6
2.4%	93.9	96.2	(3.5%)	34.7	33.5
(4.2%)	73.2	70.1	(3.2%)	24.9	24.1
7.6%	43.7	47.0	(7.6%)	17.2	15.9
93.4%	37.7	72.9	(27.6%)	15.2	11.0
6.1%	<u>439.7</u>	<u>466.4</u>	(7.8%)	<u>158.4</u>	<u>146.1</u>

מיגזר בנקאות אישית
מיגזר הבנקאות הפרטית
מיגזר עסקים קטנים
המיגזר העיסקי
מיגזר ניהול פיננסי
סך הכל

ג.

פקדונות הציבור			אשראי לציבור		
שינוי	יתרה ליום		שינוי	יתרה ליום	
	31 בדצמבר 2008	30 בספטמבר 2009		31 בדצמבר 2008	30 בספטמבר 2009
	מיליוני ש"ח			מיליוני ש"ח	
8.7%	4,137.0	4,497.7	9.0%	4,644.3	5,064.5
(9.0%)	5,207.3	4,737.1	11.7%	967.1	1,080.5
(5.3%)	797.5	756.6	9.1%	1,192.1	1,300.1
30.7%	863.8	1,128.7	(12.1%)	2,233.7	1,964.1
12.6%	30.2	34.0	-	-	-
1.1%	<u>11,035.8</u>	<u>11,153.1</u>	4.1%	<u>9,037.2</u>	<u>9,409.2</u>

מיגזר בנקאות אישית
מיגזר הבנקאות הפרטית
מיגזר עסקים קטנים
המיגזר העיסקי
מיגזר ניהול פיננסי
סך הכל

פעילות קמעונאית

כללי

פעילות הסניפים והשלוחות וכן פעילות הבנקאות בתקשורת מתנהלת במסגרת החטיבה הקמעונאית. הכנסותיה מהוות כ- 74.3% מהכנסות הבנק. החטיבה, באמצעות הסניפים שבאחריותה, מעניקה שירותים בנקאיים ללקוחות החטיבה העסקית. המוצרים שמספקת החטיבה הינם שירותי בנקאות, אשראי, פיקדונות, כרטיסי אשראי, ני"ע ועוד.

פעילות החטיבה מתרכזת בשלושה מיגזרי פעילות עיקריים. החלוקה למיגזרי הפעילות מבוססת על פי סוגי הלקוחות המוצרים והשירותים המותאמים להם.

מיגזרי הפעילות של החטיבה הקמעונאית הינם:

מיגזר הבנקאות האישי - מספק מגוון שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים למשקי בית.

מיגזר הבנקאות הפרטית - מספק מגוון שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים ללקוחות פרטיים בעלי עושר פיננסי בינוני עד גבוה, לרבות שירותי ייעוץ בהשקעות.

מיגזר עסקים קטנים - מספק שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים לעסקים קטנים, המנצלים מסגרות אשראי בהיקף של עד 2.25 מיליון ש"ח.

מיגזר בנקאות אישית

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009 הסתכם ההפסד הנקי של מיגזר הבנקאות האישי ב- 7.1 מיליון ש"ח בהשוואה לרווח נקי בסך 10.3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ברבעון השלישי של שנת 2009 הסתכם הרווח הנקי של מיגזר הבנקאות האישי ב- 0.2 מיליון ש"ח בהשוואה לרווח נקי בסך 3.5 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

עיקר השינוי ברווח מפעילות הבנקאות האישי נובע מהכנסות מפעילות מימון. להלן פרטים על הרכב הרווח מפעילות מימון:

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2008	2009	2008	2009	
65.5	79.9	21.8	28.4	מרווח מפעילות באשראי
45.6	19.6	16.4	6.1	מרווח מפעילות בפקדונות
12.2	4.9	3.9	0.8	אחר
<u>123.3</u>	<u>104.4</u>	<u>42.1</u>	<u>35.3</u>	סה"כ

עיקר השינוי מפעילות מימון כמפורט לעיל משקף בעיקר את השפעת ירידת הריבית השקלית הלא צמודה על המרווח מפעילות הפקדת פקדונות. במקביל נרשם גידול במרווחי הפעילות על אשראי ובהיקפי הפעילות.

ההפרשה לחובות מסופקים במיגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009 הסתכמה ב- 10.6 מיליון ש"ח, בהשוואה לקיטון בהוצאה בסך של 0.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

השינוי בהיקף ההפרשות משקף את ההרעה שחלה במצב המשק, שמתבטאת, בין היתר, בהרעה בכושר ההחזר של הלואים ובהידוק אמצעי הפיקוח שנוקט הבנק בהתאם.

2009

ברבעון השלישי של שנת 2009 הסתכמה ההפרשה לחובות מסופקים במגזר ב- 1.8 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 0.3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאות התפעוליות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009 הסתכמו ב- 179.9 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 175.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 2.7%. הגידול משקף עלייה בהוצאות תפעוליות בדומה לשיעור בכלל הבנק.

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מיגזר הבנקאות האישית:

**לשלושה חודשים שנסתיימו
ביום 30 בספטמבר 2009**

<u>סך הכל</u>	<u>כרטיסי אשראי</u>	<u>שוק ההון מיליוני ש"ח</u>	<u>בנקאות ופיננסיים</u>	
				רווח מפעילות מימון:
31.7	0.5	0.2	31.0	- מחיצוניים
3.6	0.3	-	3.3	- בינמיגזרי
				הכנסות תפעוליות ואחרות:
26.3	5.5	5.1	15.7	- מחיצוניים
61.6	6.3	5.3	50.0	סך ההכנסות
1.8	-	-	1.8	הפרשה לחובות מסופקים
<u>0.2</u>	<u>3.1</u>	<u>1.8</u>	<u>(4.7)</u>	רווח (הפסד) נקי

**לשלושה חודשים שנסתיימו
ביום 30 בספטמבר 2008**

<u>סך הכל</u>	<u>כרטיסי אשראי</u>	<u>שוק ההון מיליוני ש"ח</u>	<u>בנקאות ופיננסיים</u>	
				רווח מפעילות מימון:
41.4	2.2	0.4	38.8	- מחיצוניים
0.7	(1.7)	-	2.4	- בינמיגזרי
				הכנסות תפעוליות ואחרות:
24.3	6.5	3.8	14.0	- מחיצוניים
66.4	7.0	4.2	55.2	סך ההכנסות
0.3	-	-	0.3	הפרשה לחובות מסופקים
<u>3.5</u>	<u>3.6</u>	<u>1.3</u>	<u>(1.4)</u>	רווח (הפסד) נקי

2009

לתשעה חודשים שנסתיימו
ביום 30 בספטמבר 2009

<u>סך הכל</u>	<u>כרטיסי אשראי</u>	<u>שוק ההון מיליוני ש"ח</u>	<u>בנקאות ופיננסיים</u>	
				רווח מפעילות מימון:
88.6	1.3	0.7	86.6	- מחיצוניים
15.8	1.0	-	14.8	- בינמיגזרי
				הכנסות תפעוליות ואחרות:
<u>75.8</u>	<u>14.3</u>	<u>13.3</u>	<u>48.2</u>	- מחיצוניים
180.2	16.6	14.0	149.6	סך ההכנסות
10.6	-	-	10.6	הפרשה לחובות מסופקים
<u>(7.1)</u>	<u>7.9</u>	<u>4.3</u>	<u>(19.3)</u>	רווח (הפסד) נקי

לתשעה חודשים שנסתיימו
ביום 30 בספטמבר 2008

<u>סך הכל</u>	<u>כרטיסי אשראי</u>	<u>שוק ההון מיליוני ש"ח</u>	<u>בנקאות ופיננסיים</u>	
				רווח מפעילות מימון:
146.5	4.1	1.1	141.3	- מחיצוניים
(23.2)	(2.3)	-	(20.9)	- בינמיגזרי
				הכנסות תפעוליות ואחרות:
<u>67.9</u>	<u>17.1</u>	<u>9.2</u>	<u>41.6</u>	- מחיצוניים
191.2	18.9	10.3	162.0	סך ההכנסות
(0.6)	-	-	(0.6)	הפרשה לחובות מסופקים
<u>10.3</u>	<u>9.2</u>	<u>1.8</u>	<u>(0.7)</u>	רווח (הפסד) נקי

התחרות במיגזר והאמצעים לשימור לקוחות

מיגזר משקי הבית נתון זה מספר שנים בתחרות עזה, המתנהלת על ידי כל הבנקים. תחרות זו צפויה אף להתגבר בשל יצירת סל עמלות אחיד במסגרת של חקיקה, הורדת חסמי המעבר בין בנקים והעמקת הפעילות בתחום משקי הבית על ידי בנקים אחרים.

חלק מלקוחות המיגזר הינם לקוחות מקרב אוכלוסיית מערכת הביטחון ופעילותם מוסדרת בהסכמים שתנאיהם חלים על אוכלוסייה זו. בין ההסכמים: הסכם למתן שירותים בנקאיים לעמיתי אירגון "חבר" והסכם להסדרת תנאי ניהול החשבון של קבוצת אזרחים עובדי צה"ל. החל מחודש יוני 2009 חלים על חלק מאוכלוסיית המגזר תנאי מכרז למתן אשראי ושירותים בנקאיים שקיים משרד הביטחון בחודש דצמבר 2008. במכרז נקבעו התנאים למתן אשראי לעובדי מערכת הביטחון, אוכלוסייה הכוללת את אוכלוסיית אנשי הקבע וגמלאי צה"ל, אזרחים עובדי צה"ל, עובדי משרד הביטחון וגמלאיו, יחידות הסמך של משרד הביטחון וגמלאיהן ואת אוכלוסיית הזכאים לקיצבאות שיקום.

במרכז נקבעו, כחלק מתנאי הזכייה, גם הזכויות להפעלת סניפי הבנק במחנות הצבא ודמי השכירות שישולמו בגין השימוש במתקנים אלו. תקופת ההסכם מכח המרכז הינה ל- 7 שנים החל מחודש יוני 2009. הזכייה מחזקת את קשרי הבנק עם אוכלוסיית מערכת הביטחון ומעניקה לו הזדמנות עסקיות נוספות.

בחודש פברואר 2009 נחתם הסכם בין "חבר" ובין חברת ישראלכרט להנפקת כרטיס אשראי חוץ בנקאי. הנפקת הכרטיס הקטינה את הכנסות הבנק מכרטיסי אשראי, אך היקף הפגיעה העתידי אינו ניתן להערכה מהימנה בשלב זה (פרטים על השינוי בהכנסות מכרטיסי אשראי בכלל הבנק ברבעון השלישי של שנת 2009 ראה בפרק "רווח ורווחיות" סעיף "הכנסות מעמלות"). במקביל חתם הבנק על הסכם המסדיר את השירותים שיעניק לבעלי כרטיס זה בתמורה אשר תקטין את הפגיעה הצפויה בהכנסות. להערכת הבנק, ההסכמים שנחתמו, אשר חלקם מעניקים הטבות התלויות בהמשך ההתקשרות בין הלקוח ובין הבנק לתקופה של ארבע שנים, יסייעו לבנק לשמר את נאמנותה של אוכלוסיית מערכת הביטחון.

מיגזר הבנקאות הפרטית

הרווח הנקי של מגזר הבנקאות הפרטית בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009 הסתכם ב- 4.1 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 5.8 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 29.3%.

ברבעון השלישי של שנת 2009 הסתכם הרווח הנקי של המגזר ב- 2.3 מיליון ש"ח בהשוואה לרווח נקי בסך 3.0 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 23.3%.

הכנסות המיגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009 הסתכמו ב- 96.2 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 93.9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 2.4%.

ברבעון השלישי של שנת 2009 הסתכמו הכנסות המגזר ב- 33.5 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 34.7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 3.5%.

השינוי בהכנסות המגזר מורכב מירידה ברווח מפעילות מימון ומעלייה בהכנסות תפעוליות כמפורט להלן:

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2008	2009	2008	2009	
8.4	9.6	2.7	3.2	מרווח מפעילות באשראי
29.6	17.4	10.1	5.5	מרווח מפעילות בפקדונות
3.7	1.5	1.6	0.3	אחר
<u>41.7</u>	<u>28.5</u>	<u>14.4</u>	<u>9.0</u>	סך הכל

עיקר השינוי ברווח מפעילות מימון מתבטא, כמוצג לעיל, במרווח מפעילות בפקדונות המושפע מירידת הריבית השקלית הלא צמודה.

במקביל נרשם גידול בהכנסות התפעוליות מרביתן מפעילות בשוק ההון אשר הסתכמו בתשעה חודשים של שנת 2009 ב- 49.1 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 35.0 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד ומהווים כ- 40.3% מן הגידול בהכנסות התפעוליות במגזר.

ממוצע הפקדונות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009 הסתכם ב- 5.3 מיליארד ש"ח בהשוואה ל- 4.9 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2008, גידול בשיעור של כ- 8.2%. ממוצע תיק ניירות הערך של לקוחות הבנקאות הפרטית הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009 ב- 6.2 מיליארד ש"ח בהשוואה ל- 5.8 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2008, גידול בשיעור של 6.9%.

2009

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מיגזר הבנקאות הפרטית:

לשלושה חודשים שנסתיימו
ביום 30 בספטמבר 2009

<u>סך הכל</u>	<u>כרטיסי אשראי</u>	<u>שוק ההון מיליוני ש"ח</u>	<u>בנקאות ופיננסיים</u>	
				רווח מפעילות מימון:
4.1	0.1	0.6	3.4	- מחיצוניים
4.9	0.2	-	4.7	- בינמיגזרי
				הכנסות תפעוליות ואחרות:
24.5	2.6	17.7	4.2	- מחיצוניים
33.5	2.9	18.3	12.3	סך ההכנסות
0.1	-	-	0.1	הפרשה לחובות מסופקים
<u>2.3</u>	<u>1.0</u>	<u>6.3</u>	<u>(5.0)</u>	רווח (הפסד) נקי

לשלושה חודשים שנסתיימו
ביום 30 בספטמבר 2008

<u>סך הכל</u>	<u>כרטיסי אשראי</u>	<u>שוק ההון מיליוני ש"ח</u>	<u>בנקאות ופיננסיים</u>	
				רווח מפעילות מימון:
(29.0)	0.4	0.9	(30.3)	- מחיצוניים
43.4	(0.3)	-	43.7	- בינמיגזרי
				הכנסות תפעוליות ואחרות:
20.3	3.2	13.7	3.4	- מחיצוניים
34.7	3.3	14.6	16.8	סך הכנסות
0.1	-	-	0.1	הפרשה לחובות מסופקים
<u>3.0</u>	<u>1.1</u>	<u>4.2</u>	<u>(2.3)</u>	רווח (הפסד) נקי

לתשעה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2009

<u>סך הכל</u>	<u>כרטיסי אשראי</u>	<u>שוק ההון מיליוני ש"ח</u>	<u>בנקאות ופיננסיים</u>	
				רווח מפעילות מימון:
(41.6)	0.3	1.8	(43.7)	- מחיצוניים
70.1	0.4	-	69.7	- בינמיגזרי
				הכנסות תפעוליות ואחרות:
67.7	7.1	49.1	11.5	- מחיצוניים
96.2	7.8	50.9	37.5	סך הכנסות
0.3	-	-	0.3	הפרשה לחובות מסופקים
<u>4.1</u>	<u>2.0</u>	<u>13.0</u>	<u>(10.9)</u>	רווח (הפסד) נקי

לתשעה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2008

<u>סך הכל</u>	<u>כרטיסי אשראי</u>	<u>שוק ההון מיליוני ש"ח</u>	<u>בנקאות ופיננסיים</u>	
				רווח מפעילות מימון:
(8.6)	0.9	2.4	(11.9)	- מחיצוניים
50.3	(0.5)	-	50.8	- בינמיגזרי
				הכנסות תפעוליות ואחרות:
52.2	8.4	35.0	8.8	- מחיצוניים
93.9	8.8	37.4	47.7	סך הכנסות
0.6	-	-	0.6	הפרשה לחובות מסופקים
<u>5.8</u>	<u>2.8</u>	<u>7.9</u>	<u>(4.9)</u>	רווח (הפסד) נקי

גורמי תחרות במיגזר ופעולות לשימור אוכלוסיה

אוכלוסיית המיגזר כוללת, בין השאר, לקוחות מקרב אוכלוסיית עובדי מערכת הביטחון המושפעת, כמו גם לקוחות הבנקאות האישית, מהסכמים ייחודיים ומשאר ההשפעות הצפויות במהלך שנת 2009 כאמור בפרק "התחרות במיגזר והאמצעים לשימור לקוחות", במיגזר הבנקאות האישית.

מיגזר עסקים קטנים

הרווח הנקי של מיגזר עסקים קטנים בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009 הסתכם ב- 0.3 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח נקי של 4.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ברבעון השלישי של שנת 2009 הסתכם הרווח הנקי של המגזר ב- 1.4 מיליון ש"ח בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד שנסתיימה ללא רווח.

סך הכנסות המיגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009 הסתכמו ב- 70.1 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 73.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 4.2%. השינוי בהכנסות נובע בעיקר משינוי בהכנסות מפעילות מימון כמפורט בהמשך.

ברבעון השלישי של שנת 2009 הסתכמו הכנסות המגזר ב- 24.1 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 24.9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 3.2%.

להלן פרטים על הרכב הרווח מפעילות מימון :

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2008	2009	2008	2009	
34.3	36.2	11.1	12.8	מרווח מפעילות באשראי
8.3	3.2	2.9	1.0	מרווח מפעילות בפקדונות
3.5	3.1	1.0	0.7	אחר
<u>46.1</u>	<u>42.5</u>	<u>15.0</u>	<u>14.5</u>	סה"כ

עיקר השינוי ברווח מפעילות מימון כמוצג לעיל מתבטא במרווח מקבלת פקדונות המושפע מירידת הריבית השקלית הלא צמודה.

ההפרשה לחובות מסופקים במגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009 הסתכמה ב- 17.8 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 12.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 41.3%.

ברבעון השלישי של שנת 2009 הסתכמה ההפרשה לחובות מסופקים במגזר ב- 4.9 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 5.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 5.8%.

שיעור ההפרשה לחובות מסופקים ביחס לאשראי המאזני מסתכם בתשעה חודשים של 2009 ב- 1.9% בהשוואה ל- 1.3% בתקופה המקבילה אשתקד.

2009

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מיגזר בנקאות עסקים קטנים:

שלושה חודשים שנסתיימו
ביום 30 בספטמבר 2009

סך הכל	כרטיסי אשראי	שוק ההון מיליוני ש"ח	בנקאות ופיננסיים	
				רווח מפעילות מימון:
19.3	-	0.1	19.2	- מחיצוניים
(4.8)	0.1	-	(4.9)	- בינמיגזרי
				הכנסות תפעוליות ואחרות:
8.1	0.8	1.0	6.3	- מחיצוניים
1.5	-	-	1.5	- בינמיגזרי
24.1	0.9	1.1	22.1	סך הכנסות
4.9	-	-	4.9	הפרשה לחובות מסופקים
<u>1.4</u>	<u>0.2</u>	<u>0.4</u>	<u>0.8</u>	רווח נקי

שלושה חודשים שנסתיימו
ביום 30 בספטמבר 2008

סך הכל	כרטיסי אשראי	שוק ההון מיליוני ש"ח	בנקאות ופיננסיים	
				רווח מפעילות מימון:
19.9	0.4	0.1	19.4	- מחיצוניים
(4.9)	(0.3)	-	(4.6)	- בינמיגזרי
				הכנסות תפעוליות ואחרות:
8.5	0.9	0.6	7.0	- מחיצוניים
1.4	-	-	1.4	- בינמיגזרי
24.9	1.0	0.7	23.2	סך הכנסות
5.2	-	-	5.2	הפרשה לחובות מסופקים
<u>-</u>	<u>0.5</u>	<u>0.2</u>	<u>(0.7)</u>	רווח (הפסד) נקי

2009

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2009

<u>סך הכל</u>	<u>כרטיסי אשראי</u>	<u>שוק ההון מיליוני ש"ח</u>	<u>בנקאות ופיננסיים</u>	
				רווח מפעילות מימון:
46.3	0.1	0.1	46.1	- מחיצוניים
(3.8)	0.1	-	(3.9)	- בינמיגרי
				הכנסות תפעוליות ואחרות:
23.0	2.2	2.2	18.6	- מחיצוניים
4.6	-	-	4.6	- בינמיגרי
<u>70.1</u>	<u>2.4</u>	<u>2.3</u>	<u>65.4</u>	סך הכנסות
17.8	-	-	17.8	הפרשה לחובות מסופקים
<u>0.3</u>	<u>1.0</u>	<u>0.6</u>	<u>(1.3)</u>	רווח (הפסד) נקי

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2008

<u>סך הכל</u>	<u>כרטיסי אשראי</u>	<u>שוק ההון מיליוני ש"ח</u>	<u>בנקאות ופיננסיים</u>	
				רווח מפעילות מימון:
70.7	0.6	0.2	69.9	- מחיצוניים
(24.6)	(0.4)	-	(24.2)	- בינמיגרי
				הכנסות תפעוליות ואחרות:
22.2	2.5	1.8	17.9	- מחיצוניים
4.9	-	-	4.9	- בינמיגרי
<u>73.2</u>	<u>2.7</u>	<u>2.0</u>	<u>68.5</u>	סך הכנסות
12.6	-	-	12.6	הפרשה לחובות מסופקים
<u>4.6</u>	<u>1.4</u>	<u>0.5</u>	<u>2.7</u>	רווח נקי

מוצרים ושירותים

הבנק מפעיל קרנות מימון המספקות אשראי להקמה, הרחבה וביסוס עסקים קטנים ובינוניים באמצעות שיתוף פעולה עם גורמים שונים, כגון: משרד האוצר, משרד התמ"ת, קרנות תורמים ועוד. הקרנות העיקריות אותן מפעיל הבנק הינן: קרן הסיוע לעסקים קטנים, קרן קורת, קרנות הסוכנות והקרן ליצואנים. באמצעות הקרנות אשר חלקן פעילות שנים רבות, מומנו במשך השנים אלפי עסקים. בחודש דצמבר 2008 זכה הבנק במכרז שקיים משרד האוצר למימון אשראי לעסקים קטנים בערבות מדינה. על פי תנאי המכרז יעניק הבנק מימון לעסקים קטנים בהיקף של עד 187 מיליון ש"ח. המדינה תעניק ערבות גורפת לאשראי זה בשיעור של עד 16% מסך ההלוואות שיעמיד הבנק, ועד 70% להלוואה בודדת. היקף האשראי הניתן באמצעות הקרנות לרבות קרנות סיוע לעסקים בינוניים הסתכם ביום 30 בספטמבר 2009 בכ- 708.2 מיליון ש"ח בהשוואה לכ- 492.6 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2008, גידול בשיעור של 43.7%.

2009

המיגזר העיסקי

הרווח הנקי של המיגזר העסקי בתשעת החודשים הראשונים של 2009 הסתכם ב- 19.8 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח נקי של 11.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 76.8%.

ברבעון השלישי של 2009 הסתכם הרווח הנקי של המגזר ב- 11.1 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח נקי של 2.4 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 362.5%, שעיקרו נובע מקיטון בהפרשה לחובות מסופקים כמפורט בהמשך.

הכנסות המיגזר בתשעת החודשים הראשונים של 2009 הסתכמו ב- 47.0 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 43.7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 7.6%. מרבית הגידול נובע מגידול במרווחי הפעילות באשראי.

ברבעון השלישי של שנת 2009 הסתכמו הכנסות המגזר ב- 15.9 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 17.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 7.6%.

להלן פרטים על הרכב הרווח מפעילות מימון :

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2008	2009	2008	2009	
26.1	30.0	9.3	10.0	מרווח מפעילות אשראי
2.3	1.2	0.7	0.2	מרווח מפעילות פקדונות
7.9	6.3	4.3	3.1	אחר
<u>36.3</u>	<u>37.5</u>	<u>14.3</u>	<u>13.3</u>	סה"כ

ההפרשה לחובות מסופקים במיגזר העיסקי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009 קטנה ב- 13.3 מיליון ש"ח, בהשוואה לקיטון בסך של 2.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. מרבית השינוי בהפרשה נובע מגביית חובות בסכומים גדולים אשר הופרשו למסופקים בעבר.

ההפרשה לחובות מסופקים ברבעון השלישי של שנת 2009 קטנה ב- 12.4 מיליון ש"ח בהשוואה לגידול בסך 3.5 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

2009

להלן תמצית תוצאות פעילות המיגזר העיסקי:

שלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2009

<u>סך הכל</u>	<u>כרטיסי אשראי</u>	<u>שוק ההון מיליוני ש"ח</u>	<u>בנקאות ופיננסיים</u>	
				רווח מפעילות מימון:
32.4	-	-	32.4	- מחיצוניים
(19.1)	-	-	(19.1)	- בינמיגזרי
				הכנסות תפעוליות ואחרות:
4.1	0.2	0.8	3.1	- מחיצוניים
(1.5)	-	-	(1.5)	- בינמיגזרי
15.9	0.2	0.8	14.9	סך הכנסות
(12.4)	-	-	(12.4)	הפרשה לחובות מסופקים
<u>11.1</u>	<u>0.1</u>	<u>-</u>	<u>11.0</u>	רווח נקי

שלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2008

<u>סך הכל</u>	<u>כרטיסי אשראי</u>	<u>שוק ההון מיליוני ש"ח</u>	<u>בנקאות ופיננסיים</u>	
				רווח מפעילות מימון:
45.8	-	0.1	45.7	- מחיצוניים
(31.5)	-	-	(31.5)	- בינמיגזרי
				הכנסות תפעוליות ואחרות:
4.3	0.1	1.2	3.0	- מחיצוניים
(1.4)	-	-	(1.4)	- בינמיגזרי
17.2	0.1	1.3	15.8	סך הכנסות
3.5	-	-	(3.5)	הפרשה לחובות מסופקים
<u>2.4</u>	<u>-</u>	<u>(0.9)</u>	<u>3.3</u>	רווח (הפסד) נקי

2009

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2009

<u>סך הכל</u>	<u>כרטיסי אשראי</u>	<u>שוק ההון מיליוני ש"ח</u>	<u>בנקאות ופיננסיים</u>	
				רווח מפעילות מימון:
89.5	-	-	89.5	- מחיצוניים
(52.0)	-	-	(52.0)	- בינמיגזרי
				הכנסות תפעוליות ואחרות :
14.1	0.4	2.8	10.9	- מחיצוניים
(4.6)	-	-	(4.6)	- בינמיגזרי
47.0	0.4	2.8	43.8	סך הכנסות
(13.3)	-	-	(13.3)	הפרשה לחובות מסופקים
<u>19.8</u>	<u>0.2</u>	<u>0.1</u>	<u>19.5</u>	רווח נקי

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2008

<u>סך הכל</u>	<u>כרטיסי אשראי</u>	<u>שוק ההון מיליוני ש"ח</u>	<u>בנקאות ופיננסיים</u>	
				רווח מפעילות מימון:
103.1	-	0.1	103.0	- מחיצוניים
(66.8)	-	-	(66.8)	- בינמיגזרי
				הכנסות תפעוליות ואחרות :
12.3	0.4	3.1	8.8	- מחיצוניים
(4.9)	-	-	(4.9)	- בינמיגזרי
43.7	0.4	3.2	40.1	סך הכנסות
(2.2)	-	-	(2.2)	הפרשה לחובות מסופקים
<u>11.2</u>	<u>0.2</u>	<u>(1.2)</u>	<u>12.2</u>	רווח (הפסד) נקי

מוצרים ושירותים

בחודש ינואר 2009 זכה הבנק, ביחד עם שני בנקים נוספים, במכרז שקיים משרד האוצר להקמת קרן לעידוד עסקים בינוניים באמצעות מתן אשראי בערבות מדינה. סכום המסגרת שהוקצה לפעילות הקרן הוא כ-200 מיליון ש"ח עם אפשרות להגדילה עד כ-400 מיליון ש"ח. המדינה תעניק ערבות גורפת לאשראי זה בשיעור של עד 19.9% מסך ההלוואות שיעמיד הבנק ועד 70% להלוואה בודדת.

מיגזר ניהול פיננסי

הרווח הנקי של המיגזר הפיננסי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009 הסתכם ב-37.9 מיליון ש"ח בהשוואה ל-16.8 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 125.6%.

2009

ברבעון השלישי של שנת 2009 הסתכם הרווח במגזר ב- 4.2 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 7.3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 42.5%.

הכנסות המיגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009 הסתכמו ב- 72.9 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 37.7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ- 93.4%.

ההכנסות בתשעת החודשים הראשונים של 2009 כללו רווח ממימוש ניירות ערך זמינים למכירה ורווח מניירות ערך למסחר בניכוי הפסדים מהפרשה לירידת ערך ומכשירים פיננסיים מגדרים בסך של 53.6 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 7.0 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ברבעון השלישי של שנת 2009 הסתכמו הכנסות המגזר ב- 11.0 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 15.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של כ- 27.6%. הכנסות המגזר כללו ברבעון השלישי של שנת 2009 הכנסות ממימוש ניירות ערך זמינים למכירה ומניירות ערך למסחר בסך 8.7 מיליון ש"ח בהשוואה ל- 2.5 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן התפלגות תוצאות הפעילות בכרטיסי אשראי לפי מיגזרי פעילות:

שלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2009

סך הכל	בנקאות		בנקאות פרטית	בנקאות אישית	
	בנקאות עיסקית	עסקים קטנים מיליוני ש"ח			
1.2	-	0.1	0.3	0.8	רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
9.1	0.2	0.8	2.6	5.5	הכנסות תפעוליות ואחרות
10.3	0.2	0.9	2.9	6.3	סך ההכנסות
4.4	0.1	0.2	1.0	3.1	רווח נקי

שלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2008

סך הכל	בנקאות		בנקאות פרטית	בנקאות אישית	
	בנקאות עיסקית	עסקים קטנים מיליוני ש"ח			
0.7	-	0.1	0.1	0.5	רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
10.7	0.1	0.9	3.2	6.5	הכנסות תפעוליות ואחרות
11.4	0.1	1.0	3.3	7.0	סך ההכנסות
5.2	-	0.5	1.1	3.6	רווח נקי

2009

התפלגות תוצאות הפעילות בכרטיסי אשראי לפי מיגזרי פעילות (המשך)

לתשעה חודשים שנסתיימו
ביום 30 בספטמבר 2009

סך הכל	בנקאות עיסקית	בנקאות	בנקאות פרטית	בנקאות אישית	
		עסקים קטנים מיליוני ש"ח			
3.2	-	0.2	0.7	2.3	רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
24.0	0.4	2.2	7.1	14.3	הכנסות תפעוליות ואחרות
27.2	0.4	2.4	7.8	16.6	סך ההכנסות
<u>11.1</u>	<u>0.2</u>	<u>1.0</u>	<u>2.0</u>	<u>7.9</u>	רווח נקי

לתשעה חודשים שנסתיימו
ביום 30 בספטמבר 2008

סך הכל	בנקאות עיסקית	בנקאות	בנקאות פרטית	בנקאות אישית	
		עסקים קטנים מיליוני ש"ח			
2.4	-	0.2	0.4	1.8	רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
28.4	0.4	2.5	8.4	17.1	הכנסות תפעוליות ואחרות
30.8	0.4	2.7	8.8	18.9	סך ההכנסות
<u>13.6</u>	<u>0.2</u>	<u>1.4</u>	<u>2.8</u>	<u>9.2</u>	רווח נקי מפעולות רגילות

להלן התפלגות תוצאות הפעילות בשוק ההון לפי מגזרי פעילות:

לשלושה חודשים שנסתיימו
ביום 30 בספטמבר 2009

סך הכל	בנקאות עיסקית	בנקאות	בנקאות פרטית	בנקאות אישית	
		עסקים קטנים מיליוני ש"ח			
0.9	-	0.1	0.6	0.2	רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
24.6	0.8	1.0	17.7	5.1	הכנסות תפעוליות ואחרות
25.5	0.8	1.1	18.3	5.3	סך ההכנסות
<u>8.5</u>	<u>-</u>	<u>0.4</u>	<u>6.3</u>	<u>1.8</u>	רווח נקי מפעולות רגילות

2009

התפלגות תוצאות הפעילות בשוק ההון לפי מגזרי פעילות (המשך):

לשלושה חודשים שנסתיימו
ביום 30 בספטמבר 2008

סך הכל	בנקאות עיסקית	בנקאות	בנקאות פרטית	בנקאות אישית	
		עסקים קטנים מיליוני ש"ח			
1.5	0.1	0.1	0.9	0.4	רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים הכנסות תפעוליות
<u>19.3</u>	<u>1.2</u>	<u>0.6</u>	<u>13.7</u>	<u>3.8</u>	ואחרות
20.8	1.3	0.7	14.6	4.2	סך ההכנסות
<u>4.8</u>	<u>(0.9)</u>	<u>0.2</u>	<u>4.2</u>	<u>1.3</u>	רווח (הפסד) נקי מפעולות רגילות

לתשעה חודשים שנסתיימו
ביום 30 בספטמבר 2009

סך הכל	בנקאות עיסקית	בנקאות	בנקאות פרטית	בנקאות אישית	
		עסקים קטנים מיליוני ש"ח			
2.6	-	0.1	1.8	0.7	רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים הכנסות תפעוליות
<u>67.4</u>	<u>2.8</u>	<u>2.2</u>	<u>49.1</u>	<u>13.3</u>	ואחרות
70.0	2.8	2.3	50.9	14.0	סך ההכנסות
<u>18.0</u>	<u>0.1</u>	<u>0.6</u>	<u>13.0</u>	<u>4.3</u>	רווח נקי מפעולות רגילות

לתשעה חודשים שנסתיימו
ביום 30 בספטמבר 2008

סך הכל	בנקאות עיסקית	בנקאות	בנקאות פרטית	בנקאות אישית	
		עסקים קטנים מיליוני ש"ח			
3.8	0.1	0.2	2.4	1.1	רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים הכנסות תפעוליות
<u>49.1</u>	<u>3.1</u>	<u>1.8</u>	<u>35.0</u>	<u>9.2</u>	ואחרות
52.9	3.2	2.0	37.4	10.3	סך ההכנסות
<u>9.0</u>	<u>(1.2)</u>	<u>0.5</u>	<u>7.9</u>	<u>1.8</u>	רווח (הפסד) נקי מפעולות רגילות

2009

פעילות הבנק בשוק ההון

הכנסות הבנק בשוק ההון מתבססות על פעילות לקוחותיו בני"ע בבורסה בת"א, מניירות ערך זרים, מפעילות במכשירים פיננסיים הנסחרים בבורסה ועמלות הפצה בקרנות נאמנות.

מחזור פעילות לקוחות הבנק בניירות ערך, (כולל קופות גמל וקרנות השתלמות), בבורסה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009 הסתכם בכ- 18.4 מיליארד ש"ח בהשוואה למחזור של כ- 13.0 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ביום 30 בספטמבר 2009 הסתכם תיק ניירות הערך למשמרת בכ- 11.8 מיליארד ש"ח בהשוואה ליתרה של כ- 9.5 מיליארד ש"ח ביום 31 בדצמבר 2008.

"אוצרות" חברה לניהול תיקי השקעות בע"מ

החברה עוסקת בניהול תיקי השקעות ללקוחות פרטיים ומוסדיים בהתאם לרשיון הרשות לניירות ערך. סך הנכסים בתיקי ההשקעות של לקוחותיה גדל בשיעור של 19.5% בהשוואה ליתרה ביום 31 בדצמבר 2008.

הכנסות החברה מדמי ניהול ועמלות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של 2009 בכ- 2.6 מיליון ש"ח בדומה להכנסה בתקופה המקבילה אשתקד.

ברבעון השלישי של 2009 הסתכמו הכנסות החברה מדמי ניהול ועמלות בכ- 0.8 מיליון ש"ח בדומה להכנסה בתקופה המקבילה אשתקד.

ייעוץ פנסיוני

החל מן הרבעון השני של שנת 2008 החל הבנק במתן שירות של ייעוץ פנסיוני ללקוחותיו וללקוחות בנקים אחרים.

לבנק יועצים פנסיוניים מנוסים ויועצים פיננסיים בעלי רשיון לייעוץ פנסיוני. הבנק משתמש במערכות לייעוץ פנסיוני אשר פותחו בבנק הבינלאומי (חברת האם).

המערכות שפותחו תומכות בייעוץ במערך הפנסיוני, שירותי התפעול ניתנים ע"י מת"ף (חברה בת של הבנק הבינלאומי). הכנסות הבנק מדמי הפצה הנובעים מייעוץ פנסיוני בתשעה חודשים של שנת 2009 וברבעון השלישי של השנה מסתכמות בכ- 0.3 מיליון ש"ח.

משאבי אנוש

אוכלוסיית עובדי הבנק כוללת עובדים קבועים, עובדים זמניים, עובדים בחוזה אישי, עובדים בחברות בת ועובדי חברות כח אדם.

להלן פרטים על מצבת כח האדם:

ממוצע שנת 2008	ממוצע תשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר	
	2008	2009
916	913	913

ממוצע של מספר המשרות

ביום 22 ביולי 2009 חתמו הנהלת הבנק וועד העובדים שלו על הסכם עבודה קיבוצי במסגרתו עוגנו הסכמות באשר לאופן ביצוע שינויים אירגוניים הקשורים בתהליך שילוב מערכות הבנק באלו של הבנק הבינלאומי והובטח שקט תעשייתי עד אמצע שנת 2010. בהסכם נכללו הסכמות באשר לסכומים שישלם הבנק במסגרת הסכמי השכר לשנת 2009 וכמקדמות לשנת 2010 וכן הסכמה על תשלום מענק מיוחד בגין המאמץ המושקע בתהליך שילוב מערכות הבנק באלו של הבנק הבינלאומי. השפעת הסכמים אלו על השכר ועל העתודות לשכר כלולה בדוחות.

2009

שירותי תפעול

במסגרת הסכם מכירת השליטה בבנק מבנק הפועלים לבנק הבינלאומי נקבעו הסדרים לתקופה של שש שנים, במהלכה ימשיך בנק הפועלים לספק שירותים לבנק בהתאם להסכם משנת 1997 שתוקפו עד לסוף שנת 2011, זאת במטרה להבטיח שהבנק יוכל לספק את מלא השירותים הבנקאיים ללקוחותיו על פי המקובל כיום ובתמורה שהיתה מוסכמת בין הבנק ובנק הפועלים.

על פי תנאי ההיתר לשליטה ולהחזקת אמצעי שליטה שקיבלו הבנק הבינלאומי ו"חבר" יהיה משך הזמן בו יקבל הבנק שירותים תפעוליים המינימום ההכרחי להסדרת תחליפים מתאימים. הארכת משך הזמן האמור מעבר לשלוש שנים לאחר מועד ההשלמה (17 באוגוסט 2006) תהיה כפופה לקבלת אישור בכתב מהמפקח על הבנקים. בחודש מאי 2009 פנה הבנק לבנק ישראל בבקשה לקבלת אישור להמשך קבלת שירותי תפעול מבנק הפועלים. בחודש אוגוסט 2009 התקבל אישור כאמור של המפקח על הבנקים.

על פי ההסכם גם אם יפסיק הבנק לקבל מבנק הפועלים שירותי תפעול, ישלם סכום של 20 מיליון ש"ח בשנה עד לתום תקופת ההסכם המקורי. התחייבויות אלו מגובות בהתחייבויות של הבנק הבינלאומי. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009 המשיך הבנק לקבל שירותי תפעול בהתאם ובמסגרת ההסכמים כאמור. הסכם שירות (SLA) לא נחתם. במקביל החל תהליך הסבת מערכות התפעול של הבנק, ראה פרק זה להלן.

שירותי מוקד מענה טלפוני

המשך מתן שירותי מענה טלפוני ללקוחות בנק אוצר החייל באמצעות מוקד מענה טלפוני המופעל ע"י בנק הפועלים, הותר על ידי המפקח עד ליום 31 באוגוסט 2009. המפקח הודיע כי ימליץ בפני נגיד בנק ישראל על הארכת היתר זה לכל היותר עד תום 3 שנים ממועד העברת הבעלות, או לחלופין עד מתן היתר לבנק הבינלאומי לתת שירותי מוקד טלפוני ללקוחות אוצר החייל עוד קודם לחלוף 3 השנים, אם יהיה ערוך לכך. בחודש מאי 2009 פנה הבנק לבנק ישראל בבקשה להאריך את ההיתר שניתן, בחודש אוגוסט 2009 התקבל אישור כאמור. בחודש מאי 2009 נחתם הסכם בין הבנק ובנק הפועלים המסדיר את המשך מתן השירות עד ליום 31 בדצמבר 2010 או עד מועד הסבת מערכות התפעול של הבנק לאלו של הבנק הבינלאומי, לפי המוקדם.

בחודש יוני 2009 פנה הבנק לממונה על הגבלים עסקיים בבקשה למתן פטור מהסדר כובל להמשך מתן שירותי מענה טלפוני. בחודש אוגוסט 2009 התקבל פטור מהממונה על הגבלים העסקיים.

הסבת מערכות התפעול

ההסבה מיועדת להביא לניתוק מערכות התפעול של הבנק ממערכות בנק הפועלים ולאספקת השירותים הבנקאיים ללקוחות הבנק על בסיס מערכות המידע והתפעול של קבוצת הבינלאומי. בשלב זה תאריך היעד נקבע על ידי הנהלת הפרוייקט לרבעון השני של שנת 2010. התהליך מכוון לשמירה על רצף שירות ללקוחות הבנק, שמירה על רמת שירות ומניעת פגיעה בלקוחות ובמידע המשמש את הנהלת הבנק. מהלך הסבת מערכות התפעול כרוך בסיכון, אשר הוגדר כסיכון גבוה בטבלת הסיכונים.

הפרוייקט מנוהל על ידי מת"ף, חברה בת של הבנק הבינלאומי. למת"ף ניסיון קודם בהסבת מערכות התפעול של בנק אחר מקבוצת הבינלאומי, יו בנק, והיא צפויה להשלים את הסבת בנק מסד מן הקבוצה קודם לביצוע הסבת מערכות התפעול בבנק. הבנק מינה את מנהל חטיבת המשאבים מר דן טראוב כאחראי לפרוייקט מטעם הבנק. לצידו פועלים מנהל פרוייקט ההסבה, מספר עובדים ומנהלים כמנהלי מסלולי משנה בהסבה וכן מספר עובדים כמומחי תוכן האחראיים לשמירת הידע והעברתו בין המערכות הממוכנות.

הפרוייקט מפוקח על ידי מספר וועדות:

- ועדת היגוי בראשות מנכ"ל הבנק הבינלאומי ובהשתתפות מנכ"ל הבנק, מנכ"ל מת"ף, מנהל הפרוייקט מטעם מת"ף, מנהל חטיבת המשאבים בבנק, מנהל פרוייקט ההסבה בבנק ומשתתפים נוספים השותפים לפרוייקט.

2009

- וועדת היגוי עליונה בראשות מנכ"ל הבנק ומנכ"ל מת"ף ובהשתתפות מנהל הפרוייקט במת"ף, מנהל חטיבת המשאבים בבנק, מנהל הפרוייקט בבנק ומנהלים נוספים השותפים בפרוייקט.
- ועדת היגוי שוטפת בראשות מנכ"ל מת"ף, מנהל חטיבת המשאבים בבנק, מנהל הפרוייקט במת"ף ובבנק ומנהלים נוספים.
- מנהלת שילוב הפועלת בבנק בראשות מנהל חטיבת המשאבים, נציגי החטיבות השונות בבנק ומומחי תוכן.

ביום 3 במאי 2009 החליט דירקטוריון הבנק על הקמת וועדה מטעמו שתפקידה לעקוב, לפקח ולבקר את תהליכי הסבת מערכות התפעול. הוועדה מדווחת על פעילותה לדירקטוריון.

נכון ליום 30 בספטמבר 2009 הושלם תהליך מיפוי הפערים בין המערכות התפעוליות בסניפים ומתקיים תהליך של פיתוח המיועד לגשר על הפערים שנמצאו ואשר סוכם שיסגרו. תהליכי העבודה במטה ממופים ונערך עדכון תהליכי העבודה בהתאם למערכות המוסבות. וכמו כן הוקם מערך הדרכה המיועד לשרת את עובדי הבנק הכולל קורסים, לומדות ותהליכי הטמעה. במקביל נערכים ניסויים בהעברת נתונים, בעיקבותיהם מתקיימים תהליכי התאמה.

הבנק מתכנן את בדיקות הקבלה ואת הפרמטרים על פיהם יינתן אישור להעברת המערכות בסיוע יועצים חיצוניים.

להערכת הנהלת הבנק הבקורות השלובות בתהליך ההסבה והאמצעים הננקטים למניעת נזקים מקטינים את הסיכון שצוין לעיל.

הסכמים מהותיים

הבנק רואה בהסדר למתן שירותי התפעול על ידי בנק הפועלים הכלול במסגרת ההסכם למכירת השליטה בבנק (ראה פרק שירותי תפעול לעיל) הסכם מהותי.

הבנק פעל מאז מועד המכירה להסדרת מתן שירותים אלו והגדרתם במסגרת הסכם למתן שירותים (SLA) בין הבנק ובין בנק הפועלים. נכון למועד הדוח לא נחתם ההסכם, והצדדים פועלים בהתאם להסכמים הקיימים. העדר הסכמה עקרונית בנושאי תפעול הכוללים עדכון שוטף של נהלים, חוזרים וטפסים וכן ביצוע התאמות הנדרשות כתוצאה משינויים ברגולציה, מהווה סיכון תפעולי העלול לפגוע בתפקודם של חלק ממערכי התפעול ואולם אין בידי ההנהלה את המידע והכלים לאמודו.

בחודש דצמבר 2008 זכה הבנק במכרז למתן אשראי ושירותים בנקאיים לעובדי מערכת הביטחון שקיים משרד הביטחון. במכרז נקבעו התנאים למתן אשראי לעובדי מערכת הביטחון, אוכלוסייה הכוללת את אוכלוסיית אנשי הקבע וגמלאי צה"ל, אזרחים עובדי צה"ל, עובדי משרד הביטחון וגימלאיו, יחידות הסמך של משרד הביטחון וגימלאיהן ואת אוכלוסיית הזכאים לקיצבאות שיקום.

במכרז נקבע, ללא התמחרות אך כחלק מתנאי הזכייה, גם הזכויות להפעלת סניפי הבנק במחנות הצבא ודמי השכירות שישולמו בגין השימוש במתקנים אלו. תקופת ההסכם מכח המכרז הינה ל- 7 שנים החל מחודש יוני 2009.

הזכייה מחזקת את קשרי הבנק עם אוכלוסיית מערכת הביטחון ומעניקה לו הזדמנות עסקיות נוספות.

גילוי בדבר המבקר הפנימי בבנק

הגילוי בדבר המבקר הפנימי בבנק הינו כמפורט בדוח הדירקטוריון לשנת 2008 ולא חל בו שינוי.

גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים

נושאי המשרה העוסקים בהכנת הדוחות הכספיים הינם מנכ"ל הבנק, מר טראו ישראל, והחשבונאי הראשי, מר סלפטר עופר, האחראי על החטיבה לחשבונאות.

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים המחילות את הוראות 302 ו-404 מתכנסת ועדת גילוי, בראשות המנכ"ל ובהשתתפות כל מנהלי החטיבות בבנק וראוי החשבון המבקרים של הבנק, הועדה דנה בנושאים מהותיים שעשויה להיות להם השלכה על הנתונים בדוחות הכספיים וכן בליקויים שנתגלו במערך הבקרה על דוח כספי ומעקב אחר תיקונם. הדוחות הכספיים מוצגים לחברי וועדת הגילוי במלואם ומתקיים דיון בסוגיות מהותיות ובמדיניות החשבונאית שיש ליישם.

דירקטוריון הבנק אחראי על בקרת העל בבנק ומאשר את הדוחות הכספיים של הבנק. דירקטוריון הבנק קבע כי וועדת ביקורת, עיסקאות עם אנשים קשורים, מאזן וחברות בנות (להלן: "ועדת הביקורת") תבחן את הדוחות הכספיים ותמליץ בפניו על אישור הדוחות. הוועדה מונה 8 חברים, מהם 4 בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית. בדיוני הוועדה בהם נדונים הדוחות הכספיים, משתתפים, בנוסף לחברה, גם ראוי החשבון המבקרים של הבנק, סומך חייקין וראוי חשבון ומופיעים בפניה המנכ"ל, מנהל החטיבה הפיננסית והחשבונאי הראשי.

במסגרת הליך אישור הדוחות, מקבלים הדירקטורים חברי ועדת הביקורת את טיוטת הדוחות הכספיים ודוח הדירקטוריון לפני ישיבת הוועדה וכן חומר עזר, מצגות ומידע נוסף.

ועדת הביקורת דנה בנושאים הנוגעים לדוחות הכספיים של הבנק ובכלל זה בהיקף ההפרשות לחובות מסופקים, בחוות דעתם של ראוי החשבון המבקרים, המדיניות החשבונאית, שלמות הגילוי, נאותות הדוח, ממצאי ועדת הגילוי לפי הוראות 302 ו-404 ועוד.

במהלך הישיבה המתכנסת לדיון בדוחות הכספיים ניתנת לדירקטורים האפשרות להפנות שאלות לחברי ההנהלה המופיעים בפניה ולראוי החשבון המבקרים של הבנק, ולהעיר את הערותיהם לדוחות קודם שימליצו בפני הדירקטוריון לאשר את הדוחות הכספיים.

בין היתר, מקבלת ועדת הביקורת דוח ומקיימת דיון, על ליקויים וחולשות מהותיות בבקרה הפנימית על הדוחות הכספיים, אם וככל שנמצאו. כמו כן, מקבלת הוועדה דוח על כל תרמית, אם וככל שנמצאה, בה מעורבת ההנהלה או עובדים אחרים שיש להם תפקיד בבקרה הפנימית על הדוח הכספי, כנדרש בהוראה 645 להוראות הדוח לציבור של המפקח על הבנקים (הצהרה לגבי גילוי).

מספר ימים לפני מועד ישיבת הדירקטוריון הדנה בדוחות הכספיים מועברת טיוטת הדוחות הכספיים ודוח הדירקטוריון לעיונם והערותיהם של כל הדירקטורים.

בישיבת הדירקטוריון הדנה באישור הדוחות הכספיים של הבנק, משתתפים כל חברי הנהלת הבנק וראוי החשבון המבקר. במסגרת הדיון במליאה מציג המנכ"ל את תוצאות הפעילות שהוצגו בדוחות הכספיים וכן מידע מפורט ונתוני עזר נוספים. בדיון משיבים נושאי המשרה בבנק לשאלות הדירקטורים ככל שנשאלו. בתום הדיון מתקבלת החלטת הדירקטוריון בדבר אישור הדוחות הכספיים של הבנק ולהסמיך את יו"ר הדירקטוריון, המנכ"ל והחשבונאי הראשי לחתום על הדוחות הכספיים.

עניינים אחרים

בדבר תביעות משפטיות ראה באור 6. ג. 2) לדוחות הכספיים.

2009

עיקרי שינויי חקיקה ופסיקה שיש להם השלכה על המערכת הבנקאית

עמלות בנקאיות וריבית על יתרות זכות

על שולחן הכנסת מוגשות היום מספר הצעות חוק פרטיות שעניינן קביעת מחיר מירבי לעמלה בגין מספר שירותים בסיסיים המבוצעים בדלפק הסניף, במוקד טלפוני מאויש ובתיבת שירות, וכן קביעת סלי עמלות, איסור על חיוב סוגי אוכלוסיות בעמלות מסוימות, איסור על גביית סוגים מסוימים של עמלות וכד'. כמו כן מונחות על שולחן הכנסת הצעות חוק פרטיות שעניינן חיוב תאגידים בנקאיים בתשלום ריבית על יתרות זכות בחשבון. הבנק עוקב אחר התפתחות הליכי החקיקה של ההצעות, המצויות עדיין בשלבי חקיקה ראשוניים.

הצעת חוק איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור

ביום 12 ביולי 2009 התקבלה במליאת הכנסת החלטה על החלת דין רציפות להצעת חוק איסור הלבנת הון (תיקון מס' 7) התשס"ז-2007. בין עיקרי התיקונים המוצעים - הרחבת הגדרת "שליטה" לצורך סעיף 7 לחוק, הרחבת המגזר של "נותני שירותי מטבע" גם על מי שעיסוקו אינו למטרת רווח, וכן הרחבת סוגי השירותים הפיננסיים המחייבים כי העוסקים בהם יהיו רשומים במרשם נותני שירותי מטבע, וכי יחולו עליהם חובות לפי חוק איסור הלבנת הון, שינוי הוראות החוק הנוגעות להגבלות על גילוי ודיווח והרחבת העבירות לפי חוק מע"מ שיקבעו כעבירות מקור. עוד מוצע לערוך מספר תיקונים הנוגעים להיבטים הפילייים של החוק בעקבות ביקורת של בית המשפט העליון, וכן לקבוע את בית המשפט לעניינים מנהליים כערכאה אליה מוגשות עתירות על החלטות ועדת עיצומים.

פסיקת בית המשפט העליון בנושא מעמדו של שעבוד צף עם תניית הגבלה

בבית המשפט העליון ניתן לאחרונה פסק דין שעסק במעמדו של שעבוד צף עם תניית הגבלה שלא נרשמה בשל טעות אצל רשם החברות, אל מול שעבוד קבוע שנוצר ונרשם במועד מאוחר יותר. פסק הדין קבע כי יש לתת עדיפות לשעבוד הקבוע שנרשם כדין. פניית העותר לבית המשפט העליון, אליה הצטרף איגוד הבנקים, לקיים דיון נוסף בסוגיה, נדחתה. הבנק נערך תפעולית להתמודד עם השלכות פסק הדין.

הצעה לתיקון פקודת הבנקאות 1941

בחודש יוני 2009 פורסמה הצעה לתיקון פקודת הבנקאות, בעניין העברת מידע בתוך קבוצה בנקאית לצורך ניהול סיכונים קבוצתי. ההצעה מסמיכה את המפקח על הבנקים לקבוע כללים להעברת מידע על לקוחות של חברות בנות בקבוצה בנקאית למאגר מידע מרכזי וניהולו במסגרת ניהול סיכונים קבוצתי. ההצעה פוצלה מתוך ההסדרים והועברה להמשך הליכי חקיקה רגילים בועדת הכספים. הבנק עוקב אחרי הליך החקיקה.

חוק ההוצאה לפועל (תיקון מס' 29), התשס"ט-2008

בחודש מאי 2009 נכנס לתוקפו תיקון מס' 29 לחוק ההוצאה לפועל, במסגרתו הוסדר גם נושא הדיור החלוף. על פי התיקון - לא ניתן יהיה להתנות על זכותו של החייב לדיור חלוף על פי חוק ההוצאה לפועל, אם כי ניתן יהיה לקבוע שהדיור החלוף שיועמד לרשות החייב (אם יקבע ראש ההוצאה לפועל כי החייב זכאי לדיור חלוף) יהיה בהסדר המפורט להלן, ובלבד שהוסברה לחייב משמעות הדבר בשפה ברורה המובנת לו.

על פי ההסדר שבתיקון - שווי הדיור החלוף יהיה בסכום המאפשר לחייב לשכור דירת מגורים באזור מגוריו התואמת את צרכיו ואת צורכי בני משפחתו הגרים עמו לתקופה שלא תעלה על 18 חודשים (למעט נסיבות מיוחדות בהם ראש ההוצאה לפועל יוכל להאריך התקופה). שווי הדיור החלוף ייחשב כחלק מהוצאות הכינוס. לגבי הסכמי משכון או הסכמי משכנתא שנכרתו לפני כניסת התיקון לתוקף - התיקון קובע כי התניה על זכות החייב לדיור חלוף תקפה אלא אם כן הוכח לרשם ההוצאה לפועל כי לא הובהרה לחייב זכותו לדיור חלוף ומשמעות היותו עליה.

2009

חוזר המפקח על הבנקים בנושא סיכונים סביבתיים

ביום 11 ביוני 2009 הפיץ המפקח על הבנקים חוזר לתאגידים הבנקאיים בנושא סיכונים סביבתיים לתאגידים בנקאיים. חוזר זה מתאר את מהות הסיכונים הסביבתיים הקיימים לתאגידים בנקאיים ודורשת מהם להכיר בכך שזיהויים והערכתם הנה חלק מתהליך נאות של הערכת הסיכונים בתאגיד הבנקאי. כן דורש החוזר מהתאגיד הבנקאי לפעול להטמעת ניהול החשיפה לסיכון הסביבתי במכלול הסיכונים בקבוצה הבנקאית, לרבות נהלים לזיהוי סיכון מהותי בעת מתן אשראי ולשילוב הערכת הסיכון בהערכה התקופתית של איכות האשראי שהועמד.

על פי החוזר יהיה על דירקטוריון התאגיד הבנקאי לאשר עד ליום 30 ביוני 2010, קריטריונים ולוחות זמנים ליישום זיהוי, הערכת וניהול החשיפה לסיכון הסביבתי. הבנק יערך להטמעת הוראות החוזר.

תיקון חוק קופות הגמל

בתיקון לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005, שנעשה במסגרת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-2009, שפורסם ביום 23 ביולי 2009, נקבע כי חברה מנהלת לא תנהל יותר מקופת גמל אחת מכל סוג מסוגי קופות הגמל המפורטים בתיקון. כן נקבע כי האמור לא יחול על קופות גמל מסוימות המפורטות בתיקון, לרבות קופת גמל שההצטרפות אליה מוגבלת, לפי תקנונה, לציבור מסוים בלבד. עוד נקבע כי השר, יקבע הוראות לעניין אי-תחולת האמור על חברה מנהלת שמתקיימים לגביה התנאים שקבע, או כי ההוראות האמורות יחולו עליה בשינויים שקבע. תחילתו של התיקון ביום 1 בינואר 2011. לא ניתן לאמוד בשלב זה את השפעת התיקון על פעילות הבנק בתחום תפעול קופות הגמל.

תיקון לחוק החברות

ביום 23 ביולי 2009 פורסם תיקון לחוק החברות על פיו רשאי רשם החברות לסרב לרשום שעבוד על נכסי החברה, שהוגדרה כחברה מפרה, כמפורט בחוק. זאת בין היתר אם החברה לא שלמה אגרה או תשלומים אחרים. תחילת התיקון מיום 1 בינואר 2010. הבנק נערך לשינוי נהליו למניעת הסיכון העולה מן התיקון.

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובהתאם להנחיות הוראת ניהול בנקאי תקן 309 שפורסמה בחודש ספטמבר 2008, הבנק מקיים זה מספר שנים בקורות ונהלים לגבי גילוי, וכן פרס מערך בקרה פנימית על דיווח כספי, שיושם לראשונה בדוח כספי, לשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר 2008. ההוראות, שעניינן אחריות ההנהלה על הבקרה פנימית על דיווח כספי וחווה דעת של רואה החשבון המבקר לגבי ביקורת הבקרה הפנימית על דיווח כספי, נערכו בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק הידוע בשם Sarbanes-Oxley Act שנחקק בארה"ב, והוראות והנחיות שנקבעו בארה"ב בין היתר ע"י ה-PCAOB. לדוחות צורפו הצהרות של מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי, כל אחת בנפרד, בנושא הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי.

הנהלת הבנק, בשיתוף המנכ"ל והחשבונאי הראשי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את אפקטיביות הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי, הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע, שהבנק נדרש לגלות בדוח בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

במהלך הרבעון השלישי של שנת 2009 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

שינויים בדירקטוריון

1. מר יורם הסל סיים כהונתו כדח"צ וכיו"ר ועדת הביקורת ביום 1 באפריל 2009.
2. גבי סמדר אלחנני מונתה כדחצי"ת ביום 23 באפריל 2009 וכחברת ועדת הביקורת וועדת השכר ביום 3 במאי 2009.
3. מר ראובן גרונאו מונה כיו"ר ועדת הביקורת ביום 3 במאי 2009.
4. מר שחר תורג'מן סיים כהונתו כדירקטור ביום 31 במאי 2009.
5. מר שלומי (שלמה) אברהם מונה כדירקטור ביום 1 ביוני 2009.
6. ביום 3 במאי 2009 הוקמה ועדת דירקטוריון לנושא ההסבה והשילוב. חברי הוועדה הינם: עמוס מלכא (יו"ר), זאב גוטמן, דוד לוינסון, אייל חנקין.

פעילות הדירקטוריון

- 2 במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2009 קיימו הדירקטוריון וועדותיו 12 ישיבות מליאה (מתוכן 2 ישיבות ללא התכנסות) ו- 31 ישיבות של וועדות הדירקטוריון.

טראו ישראל
מנהל כללי

גוטמן זאב
יו"ר הדירקטוריון

רמת גן, 22 בנובמבר 2009.

2009

סקירת ההנהלה על מצבו העסקי של הבנק ותוצאות פעולותיו *

סקירת ההנהלה נערכה בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו וכוללת הדיווחים הבאים:

תוספת א' שיעורי הכנסה והוצאה - מאוחד.

תוספת ב' חשיפה לשינויים בשיעורי הריבית - מאוחד.

תוספת ג' סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק - מאוחד.

תוספת ד' חשיפות למדינות זרות - מאוחד

* כל הפעילות בישראל בלבד

שיעורי הכנסה והוצאה –

מאוחד (1) סכומים מדווחים

לשלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2008				לשלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2009			
שיעור הכנסה (הוצאה) כולל	הכנסות ללא הוצאות (הוצאות) השפעת נגזרים	יתרה (2) ממוצעת מיליוני ש"ח	שיעור הכנסה (הוצאה) כולל	הכנסות ללא הוצאות (הוצאות) השפעת נגזרים	יתרה (2) ממוצעת מיליוני ש"ח		
5.75%	117.8	8,370.2	2.89%	76.2	10,652.5	מטבע ישראלי לא צמוד	
	8.6	654.5		8.0	197.6	נכסים (א4,4)	
5.72%	126.4	9,024.7	3.14%	84.2	10,850.1	השפעת נגזרים ALM	
(2.15%)	(43.5)	8,147.2	(0.33%)	(7.6)	9,204.8	סך כל הנכסים התחייבויות (א4)	
	(3.6)	137.2		(9.2)	646.4	השפעת נגזרים ALM	
(2.29%)	(47.1)	8,284.4	(0.68%)	(16.8)	9,851.2	סך כל ההתחייבויות פער הריבית	
<u>3.43%</u>	<u>3.60%</u>		<u>2.46%</u>	<u>2.56%</u>			
מטבע ישראלי צמוד למדד							
13.93%	79.0	2,383.8	14.52%	74.1	2,149.2	נכסים (א4,4)	
	(0.5)	41.0		-	-	השפעת נגזרים ALM	
13.59%	78.5	2,424.8	14.52%	74.1	2,149.2	סך כל הנכסים התחייבויות (א4)	
(13.00%)	(73.5)	2,368.2	(14.15%)	(81.0)	2,407.5	השפעת נגזרים ALM	
	(2.5)	129.4		-	-	סך כל ההתחייבויות פער הריבית	
(12.74%)	(76.0)	2,497.6	(14.15%)	(81.0)	2,407.5		
<u>0.85%</u>	<u>0.93%</u>		<u>0.37%</u>	<u>0.37%</u>			
מטבע חוץ פעילות מקומית (5)							
5.77%	25.5	1,805.7	(5.86%)	(12.4)	827.1	נכסים (א4,4)	
	(3.6)	301.0		(10.4)	397.5	השפעת נגזרים מגדרים	
	(15.1)	328.5		(23.7)	1,534.8	השפעת נגזרים ALM	
1.12%	6.8	2,435.2	(6.57%)	(46.5)	2,759.4	סך כל הנכסים התחייבויות (א4)	
(0.03%)	(0.1)	1,351.5	11.91%	36.7	1,176.4	השפעת נגזרים מגדרים	
	(4.4)	306.5		1.6	425.4	השפעת נגזרים ALM	
(0.07%)	4.1	757.4		12.9	1,085.8	סך כל ההתחייבויות פער הריבית	
<u>1.05%</u>	<u>5.74%</u>		<u>0.84%</u>	<u>6.05%</u>			

הערות לעמודים 64 עד 70 ראה עמוד 71.

לשלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2008				לשלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2009			
שיעור (3)	שיעור	הכנסה	הכנסה	שיעור (3)	שיעור	הכנסה	הכנסה
(הוצאה)	(הוצאה)	כולל	כולל	(הוצאה)	(הוצאה)	כולל	כולל
השפעת	השפעת	ממוצע	ממוצע	השפעת	השפעת	ממוצע	ממוצע
נגזרים	נגזרים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	נגזרים	נגזרים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
אחוזים	אחוזים			אחוזים	אחוזים		
	7.27%	222.3	12,559.7		4.11%	137.9	13,628.8
		(3.6)	301.0			(10.4)	397.5
		(7.0)	1,024.0			(15.7)	1,732.4
6.24%		211.7	13,884.7	2.87%		111.8	15,758.7
	(4.01%)	(117.1)	11,866.9		(1.63%)	(51.9)	12,788.7
		(4.4)	306.5			1.6	425.4
		(2.0)	1,024.0			3.7	1,732.2
(3.80%)		(123.5)	13,197.4	(1.25%)		(46.6)	14,946.3
2.44%	3.26%			1.62%	2.48%		
		1.0				1.5	
		1.0				0.5	
		10.5				17.0	
		(0.2)				(1.1)	
		100.5				83.1	
		9.1				(5.6)	
		91.4				88.7	

הערות לעמודים 64 עד 70 ראה עמוד 71.

סקירת ההנהלה:

תוספת א':

(המשך 1):

שיעורי הכנסה

והוצאה -

מאוחד (1)

סכומים מדווחים

סך הכל

נכסים כספיים שהניבו
הכנסות מימון (4,4)
השפעת נגזרים מגדרים
השפעת נגזרים ALM
סך כל הנכסים
התחייבויות כספיות
שגרמו הוצאות
מימון (4)
השפעת נגזרים מגדרים
השפעת נגזרים ALM
סך כל ההתחייבויות
פער הריבית

בגין אופציות
בגין מכשירים נגזרים
אחרים (לא כולל
אופציות, נגזרים בגידור,
ב- ALM ונגזרים
משובצים שהופרדו)

עמלה מעסקי מימון
והכנסות מימון
אחרות (6)
הוצאות מימון אחרות
רווח מפעילות מימון
לפני הפרשה לחובות
מסופקים

הפרשה לחובות
מסופקים לרבות הפרשה
כללית ונוספת
רווח מפעילות מימון
לאחר הפרשה
לחובות מסופקים

2009

לשלושה חודשים שנסתיימו

ביום 30 בספטמבר

<u>2008</u>	<u>2009</u>
יתרה (2) ממוצעת	יתרה (2) ממוצעת
12,559.7	13,628.8
15.8	23.9
76.1	88.2
(23.5)	(25.6)
<u>12,628.1</u>	<u>13,715.3</u>
11,866.9	12,788.7
23.8	60.5
150.3	181.2
<u>12,041.0</u>	<u>13,030.4</u>
587.1	684.9
183.5	188.6
9.5	10.5
<u>761.1</u>	<u>863.0</u>

סך הכל
 נכסים כספיים שהניבו
 הכנסות מימון (4,4א)
 נכסים הנובעים ממכשירים
 נגזרים (7)
 נכסים כספיים אחרים (4א)
 הפרשה כללית והפרשה נוספת
 לחובות מסופקים
 סך כל הנכסים הכספיים

התחייבויות כספיות שגרמו
 הוצאות מימון (4א)
 התחייבויות הנובעות
 ממכשירים נגזרים
 התחייבויות כספיות אחרות (4א)
 סך כל ההתחייבויות הכספיות

עודף נכסים כספיים על
 התחייבויות כספיות
 נכסים לא כספיים
 התחייבויות לא כספיות
 סך כל האמצעים ההוניים

הערות לעמודים 64 עד 70 ראה עמוד 71.

סקירת ההנהלה:

תוספת א':

(המשך 2):

שיעורי הכנסה

והוצאה –

מאוחד (1)

סכומים מדווחים

(במיליוני ש"ח)

2009

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2008				לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2009			
שיעור הכנסה (הוצאה) כולל	שיעור הכנסה (הוצאה) ללא	הכנסות (הוצאות)	יתרה (2) ממוצעת	שיעור הכנסה (הוצאה) כולל	שיעור הכנסה (הוצאה) ללא	הכנסות (הוצאות)	יתרה (2) ממוצעת
נגזרים אחוזים	נגזרים אחוזים	מימון מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	נגזרים אחוזים	נגזרים אחוזים	מימון מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
5.47%	337.1	8,269.5		2.99%	225.2	10,088.6	
	-	-			0.3	6.3	
	28.4	686.0			12.1	208.4	
5.48%	365.5	8,955.5		3.09%	237.6	10,303.3	
	(2.06%)	(123.7)	8,011.0	(0.35%)	(23.5)	8,995.3	
		-	-		(0.7)	6.8	
		(14.4)	251.8		(12.0)	353.0	
(2.23%)		(138.1)	8,262.8	(0.52%)		(36.2)	9,355.1
3.25%	3.41%			2.57%	2.64%		
11.67%	193.3	2,240.5		8.99%	147.2	2,207.6	
	8.3	172.7			-	2.3	
11.29%	201.6	2,413.2		8.98%	147.2	2,209.9	
	(10.87%)	(184.7)	2,295.8	(8.68%)	(154.4)	2,397.1	
		(8.3)	116.9		0.2	17.4	
(10.81%)		(193.0)	2,412.7	(8.60%)	(154.2)	2,414.5	
0.48%	0.80%			0.38%	0.31%		
(12.05%)	(163.2)	1,777.4		7.31%	63.8	1,173.4	
	(10.7)	269.3			3.7	393.2	
	(47.7)	284.6			(5.0)	1,074.9	
(12.47%)	(221.6)	2,331.3		3.17%	62.5	2,641.5	
14.12%	140.3	1,300.7		(2.01%)	(19.2)	1,276.0	
	1.0	276.8			(5.2)	426.8	
	97.4	774.8			(26.8)	915.1	
13.30%	238.7	2,352.3		(2.62%)	(51.2)	2,617.9	
0.83%	2.07%			0.55%	5.30%		

הערות לעמודים 64 עד 70 ראה עמוד 71.

סקירת ההנהלה:

תוספת א':

(המשך 3):

שיעורי הכנסה

הוצאה -

מאוחד (1)

סכומים מדווחים

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2008				לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2009			
שיעור (3)	שיעור	הכנסה	הכנסה	שיעור (3)	שיעור	הכנסה	הכנסה
	(הוצאה)	(הוצאה)	(הוצאה)		(הוצאה)	(הוצאה)	(הוצאה)
	כולל	ללא	הכנסות		כולל	ללא	הכנסות
	השפעת	השפעת	יתרה (2)		השפעת	השפעת	יתרה (2)
	נגזרים	נגזרים	ממוצע		נגזרים	נגזרים	ממוצע
	אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח		אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
	4.00%	367.2	12,287.4		4.34%	436.2	13,469.6
		(10.7)	269.3			4.0	399.5
		(11.0)	1,143.3			7.1	1,285.6
3.38%		345.5	13,700.0	3.95%		447.3	15,154.7
	(1.94%)	(168.1)	11,607.5		(2.08%)	(197.1)	12,668.4
		1.0	276.8			(5.9)	433.6
		74.7	1,143.5			(38.6)	1,285.5
(0.95%)		(92.4)	13,027.8	(2.25%)		(241.6)	14,387.5
2.43%	2.06%			1.70%	2.26%		
		2.9				4.2	
		2.5				(2.0)	
		28.4				79.6	
		(2.5)				(1.8)	
		284.4				285.7	
		10.4				15.4	
		274.0				270.3	

סקירת ההנהלה:

תוספת א':

(המשך 4):

שיעורי הכנסה

והוצאה -

מאוחד (1)

סכומים מדווחים

סך הכל

נכסים כספיים שהניבו
הכנסות מימון (4,4)
השפעת נגזרים מגדרים
השפעת נגזרים ALM
סך כל הנכסים
התחייבויות כספיות
שגרמו הוצאות
מימון (4)
השפעת נגזרים מגדרים
השפעת נגזרים ALM
סך כל ההתחייבויות
פער הריבית

בגין אופציות
בגין מכשירים נגזרים
אחרים (לא כולל
אופציות, נגזרים בגידור,
ב- ALM ונגזרים
משובצים שהופרדו)

עמלה מעסקי מימון
והכנסות מימון
אחרות (6)
הוצאות מימון אחרות
רווח מפעילות מימון
לפני הפרשה לחובות
מסופקים

הפרשה לחובות
מסופקים לרבות הפרשה
כללית ונוספת
רווח מפעילות מימון
לאחר הפרשה
לחובות מסופקים

הערות לעמודים 64 עד 70 ראה עמוד 71.

2009

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2008	2009	
יתרה (2) מומצעת	יתרה (2) מומצעת	סך הכל
12,287.4	13,469.6	נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון (4,4)
27.5	25.3	נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים (7)
101.4	75.4	נכסים כספיים אחרים (4)
(24.1)	(25.0)	הפרשה כללית והפרשה נוספת לחובות מסופקים
<u>12,392.2</u>	<u>13,545.3</u>	סך כל הנכסים הכספיים
11,607.5	12,668.4	התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון (4)
23.9	66.5	התחייבויות הנובעות ממכשירים נגזרים
184.8	192.2	התחייבויות כספיות אחרות (4)
<u>11,816.2</u>	<u>12,927.1</u>	סך כל ההתחייבויות הכספיות
576.0	618.2	עודף נכסים כספיים על התחייבויות כספיות
179.4	189.3	נכסים לא כספיים
9.4	9.7	התחייבויות לא כספיות
<u>746.0</u>	<u>797.8</u>	סך כל האמצעים ההוניים

הערות לעמודים 64 עד 70 ראה עמוד 71.

סקירת ההנהלה:

תוספת א':

(המשך 5):

שיעורי הכנסה

והוצאה –

מאוחד (1)

סכומים מדווחים

(במיליוני ש"ח)

2009

סקירת ההנהלה:

תוספת א':

(המשך 6):

שיעורי הכנסה

– הוצאה

מאוחד (1)

סכומים מדווחים

לשלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2008				לשלושה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2009			
שיעור (3)	שיעור	הכנסה	הכנסה	שיעור (3)	שיעור	הכנסה	הכנסה
	(הוצאה)	(הוצאה)	(הוצאה)		(הוצאה)	(הוצאה)	(הוצאה)
	כולל	ללא	הכנסות		כולל	ללא	הכנסות
	השפעת	השפעת	יתרה (2)		השפעת	השפעת	יתרה (2)
	נגזרים	נגזרים	ממוצעת מימון		נגזרים	נגזרים	ממוצעת מימון
	אחוזים	אחוזים	מיליוני דולר		אחוזים	אחוזים	מיליוני דולר
	5.24%	6.7	521.0		7.64%	4.0	215.3
		(2.7)	86.6			(1.2)	101.9
		1.4	17.3			9.8	400.0
3.50%		5.4	624.9	7.21%		12.6	717.2
	(1.86%)	(1.8)	389.3		(0.13%)	(0.1)	317.7
		0.6	88.2			(1.4)	110.7
		(2.0)	61.4			(8.9)	282.9
(2.40%)		(3.2)	538.9	(5.98%)		(10.4)	711.3
<u>1.10%</u>	<u>(3.38%)</u>			<u>1.23%</u>	<u>7.51%</u>		

**מטבע חוץ פעילות
מקומית (5):**

נכסים (4,4)	215.3
השפעת נגזרים מגדרים	101.9
השפעת נגזרים ALM	400.0
סך כל הנכסים	717.2
התחייבויות (4)	317.7
השפעת נגזרים מגדרים	110.7
השפעת נגזרים ALM	282.9
סך כל ההתחייבויות	711.3
פער הריבית	

לתשעה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2008				לתשעה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2009			
שיעור (3)	שיעור	הכנסה	הכנסה	שיעור (3)	שיעור	הכנסה	הכנסה
	(הוצאה)	(הוצאה)	(הוצאה)		(הוצאה)	(הוצאה)	(הוצאה)
	כולל	ללא	הכנסות		כולל	ללא	הכנסות
	השפעת	השפעת	יתרה (2)		השפעת	השפעת	יתרה (2)
	נגזרים	נגזרים	ממוצעת מימון		נגזרים	נגזרים	ממוצעת מימון
	אחוזים	אחוזים	מיליוני דולר		אחוזים	אחוזים	מיליוני דולר
	4.44%	16.7	504.8		2.05%	4.5	293.6
		(1.2)	76.6			3.1	100.3
		7.1	54.4			17.0	272.2
4.77%		22.6	635.8	4.95%		24.6	666.1
	(2.02%)	(5.6)	369.7		(0.54%)	(1.3)	320.6
		(1.3)	78.7			(3.6)	108.9
		(10.4)	166.7			(14.5)	230.8
(3.77%)		(17.3)	615.1	(3.94%)		(19.4)	660.3
<u>1.00%</u>	<u>2.42%</u>			<u>1.01%</u>	<u>1.51%</u>		

**מטבע חוץ פעילות
מקומית (5):**

נכסים (4,4)	293.6
השפעת נגזרים מגדרים	100.3
השפעת נגזרים ALM	272.2
סך כל הנכסים	666.1
התחייבויות (4)	320.6
השפעת נגזרים מגדרים	108.9
השפעת נגזרים ALM	230.8
סך כל ההתחייבויות	660.3
פער הריבית	

הערות לעמודים 64 עד 70 ראה עמוד 71.

הערות לעמודים עד 64 עד 70:

1. הנתונים בלוח זה ניתנים לפני ולאחר השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ מאזניות של מכשירים נגזרים).
2. על בסיס יתרות פתיחה חודשיות, פרט למיגזר מטבעי ישראלי לא צמוד בו מחושבת היתרה הממוצעת על בסיס נתונים יומיים, ולאחר ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות ספציפיות לחובות מסופקים.
3. מכשירים נגזרים מגדרים (למעט אופציות), נגזרים משובצים שהופרדו ונגזרים (ALM) המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק.
4. מהיתרה הממוצעת של הנכסים (נוכחה) / נוספה היתרה הממוצעת של רווחים / (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר וכן של רווחים / (הפסדים) בגין אגרות חוב זמינות למכירה, הכלולים בהון עצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

לתשעה חודשים שנסתיימו		לשלושה חודשים שנסתיימו		
ביום 30 בספטמבר		ביום 30 בספטמבר		
2008	2009	2008	2009	
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		
1.5	7.6	(0.8)	0.1	לא צמוד
2.0	(5.7)	(0.6)	5.7	צמוד
(0.3)	17.8	(0.6)	26.4	מט"ח וצמוד מט"ח
<u>3.2</u>	<u>19.7</u>	<u>(2.0)</u>	<u>32.2</u>	

- 4א. למעט מכשירים נגזרים.
5. למעט מטבעי ישראלי צמוד למטבע חוץ.
6. לרבות רווחים והפסדים ממכירת השקעות באגרות חוב ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר.
7. יתרות מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים (לא כולל יתרות חוץ מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים).

סקירת ההנהלה:

תוספת א':

(המשך 7):

שיעורי הכנסה

והוצאה –

מאוחד (1)

סכומים מדווחים

2009

סקירת ההנהלה:
תוספת ב':

**חשיפה
לשינויים
בשיעורי
הריבית ליום
30 בספטמבר
2009**

סכומים מדווחים

(במיליוני ש"ח)

2009

31 בדצמבר 2008				30 בספטמבר 2009				מכל			
משך חיים ממוצע	שיעור תשואה פנימי	משך חיים ממוצע	שיעור תשואה פנימי	סך הכל	ללא תקופת פרעון(א)	מעל 5 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל 3 שנה עד 3 שנים	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל 3 חודשים	עם דרישה ועד חודש
0.22	2.76%	0.16	2.91%	10,949.0	-	7.8	99.9	309.9	677.4	537.6	9,316.4
0.08	1.31%	0.15	3.31%	9,430.0	-	41.1	40.1	211.3	373.8	346.9	8,416.8
0.14	1.45%	0.01	(0.40%)	1,519.0	-	(33.3)	59.8	98.6	303.6	190.7	899.6
				(522.7)	-	-	(41.5)	19.5	0.2	(9.2)	(491.7)
				996.3	-	(33.3)	18.3	118.1	303.8	181.5	407.9
					996.3	996.3	1,029.6	1,011.3	893.2	589.4	407.9
3.59	4.94%	3.57	4.84%	2,084.8	-	537.8	361.2	648.7	408.3	66.7	62.1
3.96	4.17%	3.74	4.00%	2,421.6	-	754.6	618.3	782.6	154.6	53.9	57.6
(0.37)	0.77%	(0.17)	0.84%	(336.8)	-	(216.8)	(257.1)	(133.9)	253.7	12.8	4.5
				-	-	-	(0.1)	(3.3)	(0.7)	(0.2)	4.3
				(336.8)	-	(216.8)	(257.2)	(137.2)	253.0	12.6	8.8
					(336.8)	(336.8)	(120.0)	137.2	274.4	21.4	8.8
0.14	2.03%	0.16	1.41%	826.4	-	2.6	-	0.8	109.2	313.8	400.1
0.10	0.71%	0.10	0.44%	1,350.1	-	-	0.8	1.7	120.4	170.8	1,056.4
0.04	1.32%	0.06	0.97%	(523.7)	-	2.6	(0.8)	(0.9)	(11.2)	143.0	(656.4)
				522.7	-	-	0.5	0.8	(1.6)	59.2	463.8
				(1.0)	-	-	(0.3)	(0.1)	(12.8)	202.2	(192.6)
					(1.0)	(1.0)	(3.6)	(3.3)	(3.2)	9.6	(192.6)

מטבע ישראלי לא צמוד
סך הכל נכסים
סך כל ההתחייבויות
הפרט
השפעת עסקאות עתידיות
והתקשרויות מיוחדות
החשיפה לשינויים בשיעורי
הריבית במגזר
החשיפה המצטברת במגזר

מטבע חוץ (ב)
סך כל הנכסים
סך כל ההתחייבויות
הפרט
השפעת עסקאות עתידיות
והתקשרויות מיוחדות
החשיפה לשינויים בשיעורי
הריבית במגזר
החשיפה המצטברת במגזר

סקירת ההנהלה:
תוספת ב':
(המשך 1):

חשיפה לשינויים בשיעורי הריבית ליום 30 בספטמבר 2009 – מאוחד

סכומים מדווחים

(במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2008		30 בספטמבר 2009							
משך חיים ממוצע	משך חיים ממוצע	סך הכל	ללא תקופת פרעון(א)	מעל 5 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל 3 שנה עד 3 שנים	מעל 3 חודשים עד 3 חודשים	מעל 3 עד 3 חודשים	עם דרישה ועד חודש
0.78	0.86	14,041.7	181.5	548.2	461.1	959.4	1,194.9	918.1	9,778.5
0.81	0.80	13,212.3	10.6	795.7	659.2	995.6	648.8	571.6	9,530.8
(0.03)	0.06	829.4	170.9	(247.5)	(198.1)	(36.2)	546.1	346.5	247.7
					(41.1)	17.0	(2.1)	49.8	(23.6)
		829.4	170.9	(247.5)	(239.2)	(19.2)	544.0	396.3	224.1
			829.4	658.5	906.0	1,145.2	1,164.4	620.4	224.1

חשיפה כוללת לשינויים

בשיעורי הריבית

סך כל הנכסים (ג)

סך כל ההתחייבויות (ג)

הפרש

השפעת עסקאות עתידיות

והתקשרויות מיוחדות

החשיפה לשינויים בשיעורי

הריבית במגזר

החשיפה המצטברת במגזר

הערות כלליות לעמודים 72 עד 73:

- א. בטור "ללא תקופת פרעון" מוצגות יתרות מאוזנות. לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
- ב. כולל מניות המצגות בטור "ללא תקופת פרעון".
- ג. נכסים והתחייבויות הנובעים מהשימוש ברכיסי אשראי, שהלקוחות כבר התחייבו על-פיהם.
- ד. נתונים מלאים על החשיפה בשיעורי הריבית בכל מיגזר, לפי טעיפי המאזן השונים, ייחסו לכל מקבץ.
1. בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מציגים את הערך הנוכחי של זרמים עתידיים כשהם מהווים לפי שיעור התשואה הפנימי של הסעיף המאזני. הזרמים העתידיים שהחוונו לאמור, כוללים ריבית שתצטבר עד למועד הפירעון, או עד למועד שינוי הריבית, המוקדם שבהם.
2. השפעת עסקאות גידור כלולה בסך כל הנכסים או סך כל ההתחייבויות, לפי העניין.
- 3.

2009

סקירת ההנהלה:

תוספת ג':

סיכון אשראי לפי ענפי משק – מאוחד

סכומים מדווחים

(במיליוני ש"ח)

פעילות בישראל

בלבד

ליום 30 בספטמבר 2009

ההוצאה לתשעה חודשים					
בגין הפרשה					
יתרות חובות	ספציפית לחובות מסופקים	סיכון אשראי כולל לציבור	סיכון אשראי חוץ-מאזני (2)	סיכון אשראי מאזני (1)	
בעייתיים (3)					
10.4	0.9	245.2	25.1	220.1	חקלאות
75.0	2.7	1,070.6	294.1	776.5	תעשייה
45.4	(9.9)	771.8	371.2	400.6	בינוי ונדל"ן
0.4	-	147.2	23.2	124.0	חשמל ומים
23.3	(0.3)	683.1	166.0	517.1	מסחר
10.5	2.5	142.7	26.9	115.8	בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל
21.7	0.9	234.6	76.5	158.1	תחבורה ואחסנה
15.0	2.0	184.4	77.2	107.2	תקשורת ושרותי מחשב
1.2	0.3	166.2	106.8	59.4	שרותים פיננסיים
20.5	2.5	583.3	177.7	405.6	שרותים עסקיים ואחרים
7.1	0.1	577.1	57.9	519.2	שרותים ציבוריים וקהילתיים
113.3	13.6	16,015.7	9,670.6	6,345.1	אנשים פרטיים
<u>343.8</u>	<u>15.3</u>	<u>20,821.9</u>	<u>11,073.2</u>	<u>9,748.7</u>	סך הכל
0.4	-	522.0	43.1	478.9	רשויות מקומיות (4)

ליום 30 בספטמבר 2008

ההוצאה לתשעה חודשים					
בגין הפרשה					
יתרות חובות	ספציפית לחובות מסופקים	סיכון אשראי כולל לציבור	סיכון אשראי חוץ-מאזני (2)	סיכון אשראי מאזני (1)	
בעייתיים (3)					
4.3	0.5	236.9	39.4	197.5	חקלאות
59.2	1.5	1,013.7	303.4	710.3	תעשייה
55.0	(0.1)	1,042.0	477.7	564.3	בינוי ונדל"ן
0.3	-	157.3	7.6	149.7	חשמל ומים
23.2	3.1	608.9	150.8	458.1	מסחר
6.8	0.2	121.4	20.5	100.9	בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל
21.3	0.2	336.6	185.2	151.4	תחבורה ואחסנה
9.6	-	135.4	40.0	95.4	תקשורת ושרותי מחשב
1.3	0.1	*187.4	125.2	*62.2	שרותים פיננסיים
18.4	1.8	780.8	240.3	540.5	שרותים עסקיים ואחרים
2.8	(0.1)	631.6	100.3	531.3	שרותים ציבוריים וקהילתיים
61.0	3.2	⁽⁵⁾ 16,603.5	⁽⁵⁾ 10,597.3	6,006.2	אנשים פרטיים
<u>263.2</u>	<u>10.4</u>	<u>21,855.5</u>	<u>12,287.7</u>	<u>9,567.8</u>	סך הכל
0.3	-	566.4	70.6	495.8	רשויות מקומיות (4)

הערות לעמודים 74 עד 75 ראה עמוד 75.

2009

ליום 31 בדצמבר 2008

ההוצאה השנתית					
בגין הפרשה					
ייתרות חובות	ספציפית לחובות	אשראי כולל	אשראי חוץ-מאזני(2)(5)	סיכון אשראי	
בעייתיים (3)	מסופקים	לציבור(5)		מאזני (1)	
6.5	3.1	242.5	47.4	195.1	חקלאות
76.4	4.0	1,043.3	325.1	718.2	תעשייה
75.5	2.6	958.2	454.8	503.4	בינוי ונדל"ן
0.4	0.3	143.6	3.1	140.5	חשמל ומים
23.6	4.7	590.8	156.8	434.0	מסחר
10.8	1.0	124.2	24.9	99.3	בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל
30.2	0.2	288.6	133.8	154.8	תחבורה ואחסנה
6.4	0.6	158.7	89.3	69.4	תקשורת ושרותי מחשב
1.1	0.3	*225.3	165.6	*59.7	שרותים פיננסיים
16.5	3.6	719.6	198.4	521.2	שרותים עסקיים ואחרים
2.8	(0.5)	588.7	54.6	534.1	שרותים ציבוריים וקהילתיים
81.0	14.6	17,941.2	11,984.0	5,957.2	אנשים פרטיים
<u>331.2</u>	<u>34.5</u>	<u>23,024.7</u>	<u>13,637.8</u>	<u>9,386.9</u>	סך הכל
0.5	-	513.9	23.3	490.6	רשויות מקומיות (4)

* סווג מחדש.

הערות לעמודים 74 עד 75:

- (1) אשראי לציבור, השקעה באגרות חוב של הציבור ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים של הציבור בסך 9,434.1 מיליון ש"ח, 303.8 מיליון ש"ח ו-10.8 מיליון ש"ח בהתאמה (ביום 30 בספטמבר 2008 - 9,229.4 מיליון ש"ח, 330.4 מיליון ש"ח ו-8.0 מיליון ש"ח, בהתאמה וביום 31 בדצמבר 2008 - 9,061.9 מיליון ש"ח ו-315.0 מיליון ש"ח ו-10.0 מיליון ש"ח, בהתאמה).
- (2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלת חבות של לווה.
- (3) ייתרות חובות בעייתיים בניכוי אשראי המכוסה בבטחונות המותרים בניכוי לצורך מגבלות של חבות לווה ושל קבוצות לווים, כולל רכיבי סיכון חוץ מאזני.
- (4) לרבות תאגידים שבשליטתם.
- (5) הוצג מחדש-נוספה התחייבות להעמיד אשראי באמצעות שירותים מקוונים באתר הבנק כמפורט להלן:
 - ביום 30 בספטמבר 2008 - 5.3 מיליארד ש"ח
 - ביום 31 בדצמבר 2008 - 7.2 מיליארד ש"ח
 - ביום 30 בספטמבר 2009 - 3.3 מיליארד ש"ח
 וכן נוספו מסגרות שלא נוצלו בכרטיסי אשראי, לרכישה במט"ח כמפורט להלן:
 - ביום 30 בספטמבר 2008 - 2.6 מיליארד ש"ח
 - ביום 31 בדצמבר 2008 - 2.2 מיליארד ש"ח
 - ביום 30 בספטמבר 2009 - 2.9 מיליארד ש"ח

סיכון האשראי ויתרת החובות הבעייתיים מוצגים לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות לחובות מסופקים.

סקירת ההנהלה:

תוספת ג':

(המשך 1):

סיכון אשראי לפי ענפי משק - מאוחד

סכומים מדווחים

(במיליוני ש"ח)

פעילות בישראל

בלבד

2009

מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאוחד או מעל 20% מהון, לפי הנמוך.

סך החשיפות ליום 30 בספטמבר 2009 אינו עולה על 1% מסך נכסי המאוחד או על 20% מהון.

ליום 31 בדצמבר 2008							
חשיפה מאזנית מעבר לגבול							
לפרעון מעל שנה	לפרעון עד שנה	סך (2) חשיפה חוץ מאזנית	סך כל החשיפה המאזנית	יתרת (3) חובות בעייתיים	לאחרים	לבנקים	לממשלות
-	187.0	-	187.0	-	-	187.0	-

בריטניה

חשיפה מאזנית מעבר לגבול כוללת חשיפה מאזנית של משרדי הבנק בישראל לתושבי המדינה הזרה.

- (1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערביות, בטחונות נזילים ונגזרי אשראי.
- (2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- (3) יתרות חובות בעייתיים בניכוי חובות המכוסים בבטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים. לא כולל רכיב סיכון חוץ מאזני.

סקירת ההנהלה:

תוספת ד':

חשיפות

למדינות

זרות - מאוחד

(1)

סכומים מדווחים

(במיליוני ש"ח)

2009

הצהרה

אני, טראו ישראל, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק אוצר החייל בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2009 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המדווחים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי כהגדרתם בהוראות בדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון". ולבקרה בפנימית של הבנק על הדוח הכספי. וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח. וכן,
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דוח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה על דוח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדוח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. וכן,
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו. וכן,
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו הערכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי. וכן,
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

טראו ישראל - מנכ"ל הבנק

22 בנובמבר 2009

2009

הצהרה

אני, סלפטר עופר, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק אוצר החייל בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2009 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המדווחים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי כהגדרתם בהוראות בדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון". ולבקרה בפנימית של הבנק על הדוח הכספי. וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח. וכן,
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דוח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה על דוח כספי כזו, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדוח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. וכן,
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו. וכן,
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו הערכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי. וכן,
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

סלפטר עופר - חשבונאי ראשי

22 בנובמבר 2009

2009

סומך חייקין

מגדל המילניום KPMG

רחוב הארבעה 17, תא דואר 609

תל אביב 61006

טלפון 03 684 8000

פקס 03 684 8444

אינטרנט www.kpmg.co.il

זוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק אוצר החייל בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק אוצר החייל בע"מ וחברות בנות שלו (להלן - "הבנק"), הכולל את המאזן התמציתי ביניים המאוחד ליום 30 בספטמבר 2009 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתאם לתקן חשבונאות 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות "דיווח כספי לתקופות ביניים" ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישמו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לתקן חשבונאות 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

סומך חייקין

רואי חשבון

22 בנובמבר 2009

תמצית מאזנים מאוחדים

סכומים מדווחים
במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2008 (מבוקר)	ליום 30 בספטמבר 2008 2009 (לא מבוקר)	
1,862.8	2,183.9	2,409.3
2,485.4	1,576.0	1,972.7
9,037.2	9,204.8	9,409.2
0.1	-	1.8
164.0	161.4	151.3
89.4	112.0	97.4
<u>13,638.9</u>	<u>13,238.1</u>	<u>14,041.7</u>

נכסים

מזומנים ופקדונות בבנקים
ניירות ערך
אשראי לציבור
אשראי לממשלה
בניינים וציוד
נכסים אחרים

סך כל הנכסים

11,035.8	10,566.8	11,153.1
49.6	79.2	70.6
129.4	112.3	168.4
520.1	543.2	578.0
<u>1,143.9</u>	<u>1,190.2</u>	<u>1,242.2</u>
<u>12,878.8</u>	<u>12,491.7</u>	<u>13,212.3</u>
0.7	0.6	0.7
<u>759.4</u>	<u>745.8</u>	<u>828.7</u>
<u>13,638.9</u>	<u>13,238.1</u>	<u>14,041.7</u>

התחייבויות והון

פקדונות הציבור
פקדונות מבנקים
פקדונות הממשלה
כתבי התחייבות נדחים
התחייבויות אחרות
סך כל ההתחייבויות
זכויות בעלי מניות חיצוניים
הון עצמי
סך כל ההתחייבויות וההון

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

סלפטר עופר

סמנכ"ל, חשבונאי ראשי

טראו ישראל

מנהל כללי

גוטמן זאב

יושב ראש הדירקטוריון

רמת גן, 22 בנובמבר 2009.

2009

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2008 (מבוקר)	לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2008	2009	2008	2009	
(לא מבוקר)	(לא מבוקר)		(לא מבוקר)		
376.7	284.4	285.7	100.5	83.1	רווח מפעילות מימון לפני הפרשה
34.6	10.4	15.4	9.1	(5.6)	לחובות מסופקים
<u>342.1</u>	<u>274.0</u>	<u>270.3</u>	<u>91.4</u>	<u>88.7</u>	הפרשה לחובות מסופקים
					רווח מפעילות מימון לאחר
					הפרשה לחובות מסופקים
					הכנסות תפעוליות ואחרות
*210.7	*154.8	172.6	*57.6	60.4	עמלות תפעוליות
*0.6	*0.5	8.1	*0.3	2.6	הכנסות אחרות
<u>211.3</u>	<u>155.3</u>	<u>180.7</u>	<u>57.9</u>	<u>63.0</u>	סך כל ההכנסות
					התפעוליות והאחרות
					הוצאות תפעוליות ואחרות
253.9	190.0	186.5	65.9	60.6	משכורות והוצאות נלוות
84.5	61.7	71.4	22.7	24.1	אחזקה ופחת, בנינים וציוד
127.8	93.9	96.6	32.9	33.1	הוצאות אחרות
<u>466.2</u>	<u>345.6</u>	<u>354.5</u>	<u>121.5</u>	<u>117.8</u>	סך כל ההוצאות
					התפעוליות והאחרות
87.2	83.7	96.5	27.8	33.9	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
					הפרשה למיסים על הרווח
34.9	35.0	41.5	11.6	14.7	מפעולות רגילות
52.3	48.7	55.0	16.2	19.2	רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים
					חלקם של בעלי מניות
					חיצוניים ברווחים לאחר מיסים
(0.1)	-	-	-	-	מפעולות רגילות של חברות מאוחדות
<u>52.2</u>	<u>48.7</u>	<u>55.0</u>	<u>16.2</u>	<u>19.2</u>	רווח נקי
					רווח למניה (בשקלים חדשים):
<u>0.41</u>	<u>0.38</u>	<u>0.43</u>	<u>0.13</u>	<u>0.15</u>	רווח למניה רגילה בת 0.0001 ש"ח
					רווח נקי
<u>4.12</u>	<u>3.84</u>	<u>4.33</u>	<u>1.28</u>	<u>1.52</u>	רווח למניית בכורה בת 0.001 ש"ח
					רווח נקי
<u>20.61</u>	<u>19.20</u>	<u>21.68</u>	<u>6.38</u>	<u>7.57</u>	רווח למניית יסוד בת 0.005 ש"ח
					רווח נקי

מומצע משוקלל של מספר המניות ששימש בחישוב הרווח למניה בכל התקופות:

46,297,066	מספר המניות בנות 0.0001 ש"ח
8,040,000	מספר המניות בנות 0.001 ש"ח
300	מספר המניות בנות 0.005 ש"ח

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

* סווג מחדש.

תמצית דוחות רווח והפסד מאוחדים

סכומים מדווחים
במיליוני ש"ח

2009

תמצית דוח מאוחד על השינויים בהון העצמי

סכומים מדווחים
במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר

2008			2009			הון וקרנות הון	יתרה לתחילת תקופה רווח נקי בתקופת החשבון התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן התאמות מהצגת ניירות ערך שסוגו לרווח והפסד השפעת המס המתיחס יתרה לסוף התקופה
התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן (לא מבוקר)			התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן (לא מבוקר)				
סך הכל הון עצמי	עודפים	הון וקרנות הון	סך הכל הון עצמי	עודפים	הון וקרנות הון		
755.7	378.4	(0.5)	⁽¹⁾ 377.8	810.9	433.9	(0.8)	⁽¹⁾ 377.8
16.2	16.2	-	-	19.2	19.2	-	-
(39.1)	-	(39.1)	-	6.9	-	6.9	-
(2.5)	-	(2.5)	-	(8.9)	-	(8.9)	-
15.5	-	15.5	-	0.6	-	0.6	-
<u>745.8</u>	<u>394.6</u>	<u>(26.6)</u>	<u>⁽¹⁾377.8</u>	<u>828.7</u>	<u>453.1</u>	<u>(2.2)</u>	<u>⁽¹⁾377.8</u>

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר

2008			2009			הון וקרנות הון	יתרה לתחילת תקופה רווח נקי בתקופת החשבון התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן התאמות מהצגת ניירות ערך שסוגו לרווח והפסד השפעת המס המתיחס יתרה לסוף התקופה
התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן (לא מבוקר)			התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן (לא מבוקר)				
סך הכל הון עצמי	עודפים	הון וקרנות הון	סך הכל הון עצמי	עודפים	הון וקרנות הון		
720.6	345.9	(3.1)	⁽¹⁾ 377.8	759.4	398.1	(16.5)	⁽¹⁾ 377.8
48.7	48.7	-	-	55.0	55.0	-	-
(30.8)	-	(30.8)	-	86.1	-	86.1	-
(6.6)	-	(6.6)	-	(63.6)	-	(63.6)	-
13.9	-	13.9	-	(8.2)	-	(8.2)	-
<u>745.8</u>	<u>394.6</u>	<u>(26.6)</u>	<u>⁽¹⁾377.8</u>	<u>828.7</u>	<u>453.1</u>	<u>(2.2)</u>	<u>⁽¹⁾377.8</u>

2009

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2008

סך הכל הון הון עצמי	התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן		הון וקרנות הון	
	עודפים (מבוקר)	הוגן		
720.6	345.9	(3.1)	⁽¹⁾ 377.8	יתרה לתחילת תקופה
52.2	52.2	-	-	רווח נקי לשנה
				התאמות בגין הצגת ניירות
				ערך זמינים למכירה לפי
(18.9)	-	(18.9)	-	שווי הוגן
				התאמות מהצגת ניירות
(2.7)	-	(2.7)	-	ערך שסווגו לרווח והפסד
8.2	-	8.2	-	השפעת המס המתיחס
<u>759.4</u>	<u>398.1</u>	<u>(16.5)</u>	<u>⁽¹⁾377.8</u>	יתרה לסוף השנה

(1) כולל פרמיה על מניות בסך 358.7 מיליון ש"ח.

**תמצית דוח
מאוחד על
השינויים בהון
העצמי
(המשך):**

**סכומים מדווחים
במיליוני ש"ח**

2009

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2008 (מבוקר)	לתשעה	לשלושה
	חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2009	חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2009 (לא מבוקר)
52.2	55.0	19.2
39.9	26.2	2.9
*(32.4)	(72.3)	(15.1)
0.9	(2.3)	(0.4)
47.6	38.8	21.4
25.3	23.2	7.6
(4.4)	4.5	4.3
9.7	(6.1)	(2.3)
0.1	-	-
<u>138.9</u>	<u>67.0</u>	<u>37.6</u>
33.5	(26.2)	(8.1)
*(2,294.3)	(2,089.9)	(359.0)
135.5	63.0	11.5
993.5	2,656.7	885.0
89.2	(35.1)	235.6
(603.6)	(398.2)	(179.1)
0.8	(1.7)	0.5
(27.3)	(10.5)	(3.1)
0.2	-	-
(5.6)	(20.9)	(8.8)
<u>(1,678.1)</u>	<u>137.2</u>	<u>574.5</u>
1,110.0	117.3	(53.9)
(26.4)	21.0	(19.7)
13.9	39.0	15.8
150.0	127.9	-
(66.8)	(108.8)	(0.5)
63.0	119.7	48.7
<u>1,243.7</u>	<u>316.1</u>	<u>(9.6)</u>
(295.5)	520.3	602.5
2,039.6	1,744.1	1,661.9
<u>1,744.1</u>	<u>2,264.4</u>	<u>2,264.4</u>
3.5	-	-

תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת:
רווח נקי לתקופה

ההתאמות הדרושות כדי להציג את המזומנים מפעילות שוטפת

הפרשה לחובות מסופקים
רווח ממכירה ומשערוך ניירות ערך זמינים למכירה
הפסד (רווח) שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי
הוגן של ניירות ערך למסחר
שערוך כתבי התחייבות נדחים
פחת בנינים וציוד
מסים נדחים, נטו
שינוי בעודף העתודה על היעודה לפיצויי פרישה
חלקם של בעלי מניות חיצוניים ברווח של חברות בת שאוחדו

מזומנים, נטו, שנבעו (ששימשו) מפעילות שוטפת

תזרימי מזומנים מפעילות בנכסים:

פקדונות בבנקים, נטו
רכישת ניירות ערך זמינים למכירה
תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים למכירה
תמורה ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה
ניירות ערך למסחר, נטו
אשראי לציבור, נטו
אשראי לממשלה, נטו
רכישת בנינים וציוד
תמורה ממכירת בנינים וציוד
נכסים אחרים, נטו

מזומנים, נטו, שנבעו (ששימשו) מפעילות בנכסים

תזרימי מזומנים מפעילות בהתחייבויות ובהון:

פקדונות הציבור, נטו
פקדונות מבנקים, נטו
פקדונות הממשלה, נטו
הנפקת כתבי התחייבות נדחים
פדיון כתבי התחייבות נדחים
התחייבויות אחרות, נטו
מזומנים, נטו שנבעו מפעילות בהתחייבויות ובהון

גידול (קיטון) במזומנים ושווה מזומנים

יתרת מזומנים ושווה מזומנים לתחילת התקופה

יתרת מזומנים ושווה מזומנים לסוף התקופה

פעולות בנכסים והתחייבויות שלא במזומן
רכישת רכוש קבוע באשראי ספקים

תמצית דוח מאוחד על תזרימי המזומנים

סכומים מדווחים
במיליוני ש"ח

2009

א. מדיניות חשבונאית

תמצית הדוחות הכספיים לתקופת הביניים נערכה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים המיושמים כמתחייב לצורך עריכת דוחות כספיים לתקופת ביניים ובהתאם להוראת הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים. הכללים החשבונאיים שיושמו בעריכת דוחות הביניים הינם עיקביים לכללים ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 2008, פרט לאמור בסעיף ב' להלן. יש לעיין בדוחות אלה בהקשר לדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2008 ולשנה שנסתיימה באותו תאריך ולבאורים אשר נלוו אליהם.

ב. גילוי בדבר יישום לראשונה של תקני חשבונאות חדשים

תקן חשבונאות מספר 15 (מתוקן), ירידת ערך נכסים

בחודש ינואר 2009 פורסמו על ידי המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות תקן חשבונאות מספר 15 (מתוקן), "ירידת ערך נכסים" (להלן- "התקן"), הבהרה מספר 10, "הטיפול החשבונאי בירידת ערך של השקעה בחברה מוחזקת, שאינה חברה בת" ונוסח מחודש של הבהרות מס' 1 ו-6 בנושא "הטיפול החשבונאי בירידת ערך השקעה בחברה מוחזקת, שאינה חברה בת" ו- "הטיפול בירידת ערך נכסים של חברה מוחזקת, שאינה חברה בת" בהתאמה. תקן 15 (מתוקן) משנה בעיקר את הטיפול החשבונאי באופן ההקצאה במאחד של מוניטין ליחידות מניבות מזומנים. הבהרה מס' 10 קובעת כיצד יוקצה הפסד מירידת ערך של חברה מוחזקת שאינה בת, לרבות הטיפול בביטול הפסד מירידת ערך שהוכר בתקופות קודמות. בהתאם לתקן, לצורך בחינת ירידת ערך, מוניטין שנרכש במהלך של צירוף עסקים, יוקצה ממועד הרכישה לכל אחת מיחידות המניבות-מזומנים או קבוצות של יחידות המניבות-מזומנים של הנרכש ולכל אחת מהיחידות המניבות מזומנים או קבוצות של יחידות מניבות מזומנים של הרוכש, אשר חזויות ליהנות מהסינרגיות של הצירוף, זאת ללא קשר אם נכסים אחרים או התחייבויות אחרות של הגוף שנרכש שיוכו ליחידות או קבוצות של יחידות אלה. בסיס ההקצאה יהיה לפי יחסי שווי הוגן של היחידות נכון ליום הרכישה. כך ירידת ערך של מוניטין תיבחן ברמה המשקפת את הדרך שבה הישות מנהלת את פעילויותיה ואשר אליהן משיך המוניטין. עוד קובע התקן כי כל יחידה או קבוצות של יחידות, אליהן הוקצה המוניטין, תייצג את הרמה הנמוכה ביותר שבה קיים מעקב של מוניטין לצרכי הנהלה פנימיים וכן לא תהיה גדולה ממגזר כפי שנקבע בהתאם לתקן חשבונאות מספר 11, "דיווח מגזרי". בכך ביטל התקן את הטיפול החשבונאי שבתקן הקודם לגבי יישום מבחן דו-שלבי לבחינת הכרה בירידת ערך (מבחני 'מעלה-מטה' ו-'מטה-מעלה'). הבהרה מס' 10 מנחה כי על ישות לקבוע בכל תאריך מאזן אם קיימים סימנים, המצביעים על ירידת ערך של ההשקעה בחברה כלולה. אם מתקיים סימן, על ישות לאמוד את הסכום בר ההשבה של ההשקעה בהתאם להוראות התקן. במידה ומוכר הפסד מירידת ערך, בהתאם לתקן, הפסד זה יוקצה להשקעה בכללותה. ביטול הפסד מירידת ערך של ההשקעה ייעשה אף הוא תוך בחינת ההשקעה בכללותה. בכך מבטלת הבהרה מס' 10 את הכללים שנקבעו בתקן 15 לפני תיקונו לפיהם הקצאת הפסד מירידת ערך של ההשקעה בחברה כלולה הוקצה ראשית למוניטין בחשבון ההשקעה ויתרת הפסד נרשמה כנגד ההשקעה בכללותה. נוסח מחודש של הבהרה מס' 1 הותאם לטיפול החשבונאי בירידת ערך של חברות מוחזקות כנקבע בתקן 15 (מתוקן) ובהבהרה מס' 10.

הוראות התקן וההבהרות אומצו על ידי המפקח על הבנקים ויושמו מכאן ולהבא. לתקן לא הייתה השפעה על תוצאות פעילותו של הבנק.

ג. גילוי ההשפעה של תקני חשבונאות חדשים בתקופה שלפני יישומם

- (1) **תקן חשבונאות מספר 23, הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה**
 בחודש דצמבר 2006 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מספר 23, "הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבין בעל שליטה בה" (להלן - "התקן"). התקן מחליף את תקנות ניירות ערך (הצגת פעולות בין תאגיד לבין בעל שליטה בו בדוחות הכספיים), התשנ"ו-1996, כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים. התקן קובע כי נכסים והתחייבויות שלגביהם בוצעה עסקה בין הישות לבין בעל השליטה בה ימדדו במועד העסקה לפי שווי הוגן וההפרש בין השווי הוגן לבין התמורה שנזקפה בעסקה יזקף להון העצמי. הפרש בחובה מהווה במהותו דיבידנד ולכן מקטין את יתרת העודפים. הפרש בזכות מהווה במהותו השקעת בעלים ולכן יוצג בסעיף נפרד בהון העצמי שייקרא "קרן הון מעסקה בין ישות לבין בעל השליטה בה".
- התקן דן בשלוש סוגיות הנוגעות לעסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה, כדלקמן: העברת נכס לישות מבעל השליטה, או לחילופין, העברת נכס מהישות לבעל השליטה; נטילת התחייבות של הישות כלפי צד שלישי, במלואה או חלקה, על ידי בעל השליטה, שיפוי הישות על ידי בעל השליטה בה בין הוצאה, ויותר בעל השליטה לישות על חוב שמגיע לו מהישות, במלואו או בחלקו; והלוואות שניתנו לבעל השליטה או הלוואות שהתקבלו מבעל השליטה. כמו כן, קובע התקן את הגילוי שיש לתת בדוחות הכספיים בנוגע לעסקאות בין הישות לבין בעל השליטה בה במהלך התקופה.
- בשנת 2008 הופץ מכתב המפקח על הבנקים בו צוין כי נערכת בחינה מחודשת של הכללים שיחולו על תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי לגבי הטיפול בעסקאות בין ישות לבין בעל שליטה בה. על פי המכתב, בכוונת הפיקוח על הבנקים לקבוע כי על עסקאות בין תאגיד בנקאי וחברות כרטיסי אשראי לבין בעל שליטה בהם ועל עסקאות בין תאגיד בנקאי לבין חברה בשליטתו יחולו הכללים הבאים:
- תקני הדיווח הכספי הבין-לאומיים;
 - בהיעדר התייחסות ספציפית בתקני הדיווח הכספי הבינלאומיים, יישמו כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב החלים על תאגידים בנקאיים בארה"ב, בתנאי שהם לא סותרים את תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים;
 - בהיעדר התייחסות בכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב יש ליישם את החלקים בתקן 23, בתנאי שאינם סותרים את תקני הדיווח הכספי הבין-לאומיים וגם את הכללים המקובלים בארה"ב כאמור לעיל.
- לתאריך פרסום הדוחות טרם פורסמו הוראות המפקח על הבנקים בנוגע לאופן אימוץ התקן על ידי תאגידים בנקאיים.

(2) **תקן 29, אימוץ תקני דיווח בינלאומיים (IFRS)**

בחודש יולי 2006 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מספר 29, "אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים" (IFRS) (להלן - "התקן"). התקן קובע כי ישויות הכפופות לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 ומחויבות לדיווח על פי תקנותיו של חוק זה, יערכו את דוחותיהן הכספיים לפי תקני IFRS לתקופות המתחילות החל מיום 1 בינואר 2008. האמור אינו חל עדיין על תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי שדוחותיהם הכספיים ערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. בהתייחס לאופן יישום התקן על ידי תאגידים בנקאיים המפקח על הבנקים הודיע, בין היתר, כי במחצית השנייה של שנת 2009 יפרסם את החלטתו לגבי מועד היישום של תקני IFRS הנוגעים לליבת העסק הבנקאי. בחודש יוני 2009 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS)" אשר קובע אופן האימוץ הצפוי של תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) על ידי תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי.

ג. גילוי ההשפעה של תקני חשבונאות חדשים בתקופה שלפני יישומם (המשך 1):

- בהתאם לחוזר, תאריך היעד לדיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בהתאם לתקני ה-IFRS הינו:
- בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי- החל מיום 1 בינואר 2011. ממועד זה ואילך ידרשו התאגידים הבנקאים וחברות כרטיסי אשראי לעדכן את הטיפול החשבונאי בנושאים אלה באופן שוטף, בהתאם להוראות המעבר בתקנים הבינלאומיים חדשים שיפורסמו בנושאים אלה, ובהתאם להבהרות שימסרו על ידי הפיקוח על הבנקים.
- בנושאים בליבת העסק הבנקאי- החל מיום 1.1.13, כאשר בכוננת הפיקוח על הבנקים לקבל במהלך שנת 2011 החלטה סופית בנושא זה. ההחלטה הסופית תקבע בהתחשב בלוח הזמנים שיקבע בארה"ב ובהתקדמות תהליך ההתכנסות בין גופי התקינה הבינלאומית והאמריקאית.
- בחוזר הובהר כי לאחר השלמת הליך התאמת ההוראות לתקנים הבינלאומיים תיוותר סמכותו של הפיקוח על הבנקים לקבוע הבהרות מחייבות לגבי אופן יישום הדרישות בתקנים הבינלאומיים, וכן לקבוע הוראות נוספות במקרים שבהם הדבר מתחייב לנוכח דרישות רשיות פיקוח במדינות מפותחות בעולם או בנושאים שלגביהם לא קיימת התייחסות בתקנים הבינלאומיים. בנוסף, הפיקוח על הבנקים ישמור על סמכותו לקבוע דרישות גילוי ודיווח.
- לפיכך, עד לתאריכי היעד לאימוץ תקני ה-IFRS כאמור לעיל, דוחות כספיים של תאגיד בנקאי או חברת כרטיסי אשראי ימשיכו להיות ערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. בשלב זה לא נקבעו הנחיות כלשהן לגבי הוראות המעבר שיחולו בעת אימוץ התקנים הבינלאומיים לראשונה.

3) המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

ביום 31 בדצמבר 2007 פורסם חוזר המפקח על הבנקים בנושא: "המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי" (להלן- "החוזר" או "ההוראה"). חוזר זה מבוסס, בין היתר, על תקני חשבונאות בארה"ב ועל הוראות רגולטוריות מתייחסות של מוסדות הפיקוח על הבנקים ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב. העקרונות המנחים שבבסיס החוזר, מהווים שינוי מהותי ביחס להוראות הנוכחיות בנושא סווג חובות בעייתיים ומדידת הפרשות להפסדי אשראי בגין חובות אלו.

על פי החוזר נדרש הבנק לקיים הפרשה להפסדי אשראי ברמה מתאימה (Appropriate) כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים (Estimated) בהתייחס לתיק האשראי שלו. בנוסף, על פי החוזר נדרש לקיים, כחשבון התחייבותי נפרד, הפרשה ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים למכשירי אשראי חוץ מאזניים, כגון התקשרויות למתן אשראי וערבויות. ההפרשה הנדרשת לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי תוערך, באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" ו"הפרשה קבוצתית". לעניין זה, "הפרשה פרטנית להפסדי אשראי"- תיושם עבור כל חוב שיתרתו החוזית (ללא ניכוי מחיקות חשבונאיות שלא כרוכות ביותר חשבונאי, ריבית שלא הוכרה, הפרשות להפסדי אשראי ובטחונות) הינה 1 מיליון ש"ח או יותר וכן לגבי החובות האחרים שמזוהים על ידי התאגיד הבנקאי לצורך הערכה פרטנית ואשר ההפרשה לירידת ערך בגינם אינה נכללת ב"הפרשה ספציפית להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי". ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי תוערך בהתבסס על תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, מהוונים בשיעור הריבית האפקטיבי של החוב, או, כאשר החוב הינו מותנה בביטחון או כאשר הבנק קובע שצפויה תפיסת נכס, על פי השווי ההוגן של הביטחון ששועבד להבטחת אותו אשראי. "הפרשה ספציפית להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי"- תיושם עבור הפרשות לירידת ערך של קבוצות גדולות של חובות קטנים והומוגניים (כגון: חובות בכרטיסי אשראי, הלוואות לדיור וחובות צרכניים הנפרעים בתשלומים) וכן בגין חובות שנבחנו פרטנית ונמצא שהם אינם פגומים. ההפרשה הספציפית להפסדי אשראי בגין חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, למעט הלוואות לדיור לגביהם חושבה הפרשה ספציפית מזערית לפי עומק הפיגור, תחושב בהתאם לכללים שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי Contingencies Accounting for FAS 5 להלן ("FAS 5")- בהתבסס על אומדן עדכני של שיעור הפסדי העבר בגין כל אחת מהקבוצות ההומוגניות של חובות בעלות מאפייני סיכון דומים. ההפרשה הנדרשת בהתייחס למכשירי האשראי החוץ מאזניים תוערך בהתאם לכללים שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי FAS 5.

באור 1 (המשך 3):

ג. גילוי ההשפעה של תקני חשבונאות חדשים בתקופה שלפני יישום (המשך 2):

בנוסף לכך, נקבעו בהוראה הגדרות וסיווגים שונים של סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני, כללי הכרה בהכנסות ריבית מחובות פגומים וכן כללי מחיקה חשבונאית של חובות בעייתיים. בין היתר נקבע בחוזר כי יש למחוק חשבונאית כל חוב המוערך על בסיס פרטני שנחשב אינו בר גביה (Uncollectible) ובעל ערך נמוך כדי כך שהותרו כנכס אינה מוצדקת או חוב בגינו מנהל הבנק מאמצי גביה ארוכי טווח. לגבי החובות המוערכים על בסיס קבוצתי, נקבעו כללי המחיקה בהתבסס על תקופת פיגור שלהם והכל כתלות בהיותם של החובות מובטחים על ידי דירת מגורים, למעט הלוואות לדירור בגינן נערכת הפרשה מזערית לפי עומק הפיגור, חובות שמובטחים בביטחון שאינו דירת מגורים, חובות שאינם מובטחים, חובות של לווים בפשיטת רגל וחובות שנוצרו במרמה.

ההוראה לא תישם למפרע בדוחות כספיים לתקופות קודמות. לחילופין במועד היישום לראשונה תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי יידרשו, בין היתר:

- למחוק חשבונאית כל חוב אשר במועד זה עומד בתנאים למחיקה חשבונאית.
- לסווג בסיווג של השגחה מיוחדת, נחות, או פגום, כל חוב אשר עומד בתנאים לסיווג כאמור.
- לבטל את כל הכנסות הריבית שנצברו ולא שולמו בגין כל חוב אשר במועד זה עומד בתנאים המתייחסים וכן,
- לבחון את הצורך בהתאמת יתרת מסים שוטפים ומסים נדחים לקבל ולשלם. התאמות של יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים ליום 1 לינואר 2010 לדרישות הוראה זו, לרבות דרישות קביעת ההפרשה ודרישות התייעוד יכללו ישירות בסעיף העודפים בהון העצמי.

לעניין זה הובהר כי למרות ההגדרה לפיה חוב בעייתי שאורגן מחדש הינו חוב פגום, תאגיד בנקאי וחברת כרטיסי אשראי אינם נדרשים לסווג כפגום חוב, אשר אורגן מחדש לפני יום 1 לינואר 2010 כל עוד שהחוב אינו פגום בהתבסס על התנאים שנקבעו בהסכם הארגון מחדש.

ליישום ההוראה צפויות השלכות על מערכת היחסים העתידית שבין הבנק ללקוחותיו, הנובע מהדרישה ליישם עקרונות המתאימים לסביבה העסקית בארה"ב - בסביבה העסקית הקיימת בישראל. יישום דרישות ההוראה מחייב שדרוג ו/או הקמה של מערכת תשתית מיחשובית על מנת להבטיח תהליך של הערכה וביצוע של הפרשה להפסדי אשראי לרבות מערכות בקרה פנימיות לבדיקת יישום נאות של ההוראה ותיקוף אפקטיביות השיטה לחישוב ההפרשה. הערכת ההשפעה על יתרת האשראי במסלול הקבוצתי לא ניתנת לביצוע ללא בניית מערכת מידע שתקבע את הפרמטרים המובילים לבניית הקבוצות הומוגניות בעלות מאפייני סיכון דומים. הבנק פועל ליישום ההוראה בסיוע יועצים חיצוניים. הבנק נמצא בעיצומו של פיתוח מערכת מידע לקביעת הפרשה קבוצתית ע"פ מאפיינים הומוגניים של קבוצות לווים. הבנק צופה כי היישום יבוצע במערכות הבנק לאחר מועד ההסבה ממערכות בנק הפועלים לאלו של הבנק הבינלאומי הפיתוח מבוצע בתאום עם הבנק הבינלאומי. במסגרת פעילות זו נבחנים מודלים סטטיסטיים המיועדים לביצוע תהליך חישוב ההפרשה הספציפית להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי, במטרה לאפשר אומדן ההפרשה על בסיס קבוצתי.

ביום 20 באוגוסט 2009, פרסם בנק ישראל טיוטת הוראה בדבר מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי אשר עשויה לדחות את תחילת יישום ההוראות החדשות ליום 1 ביולי 2010. בהתאם לטיטה זו, יידרש הבנק לכלול בדוחותיו הכספיים ליום 30 ביוני 2010 ביאור פרופורמה המתייחס להשפעת ההוראות החדשות על סעיפים מאזניים עיקריים במדידה והוראות אלו היו מיושמות ביום 30 ביוני 2010.

ג. גילוי ההשפעה של תקני חשבונאות חדשים בתקופה שלפני יישומם (המשך):

בנוסף, פורסמה טיוטת הוראה מתוקנת בנושא היישום של דרישות לקביעת הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי וכן נכללו טיוטות תיקונים להוראות ניהול בנקאי תקין מסוימות במטרה להתאים את הכללים והמינוחים הקיימים, למונחים ולהנחיות החדשים שנכללו בהוראה המקורית ובטיוטת ההוראה הנוכחית. הבנק לומד בימים אלה את הטיטות ומשמעויותיהן.

מערכות המידע הקיימות אינן מותאמות, בשלב זה, לדיווח על פי העקרונות המוצעים. ולכן, בשלב זה, לא ניתן לנתח ולאמוד את ההשפעה שתהיה ליישום ההוראה לראשונה על ההון העצמי ליום 1 ביולי 2010 ואת ההשפעות הצפויות של יישום ההוראה בדוחות לשנת 2010 ואילך על תוצאות הפעולות, המצב הכספי, תזרימי המזומנים. כמו כן לא ניתן בשלב זה לאמוד ולנתח, יחסים מהותיים המצביעים על איכות תיק האשראי, וכן את ההשפעות הצפויות על ניהול סיכוני האשראי ועל תנודתיות הרווח הנקי וההון העצמי. מהסיבות המפורטות לעיל, הנהלת הבנק אינה יכולה להעריך, בשלב זה, את השלכות יישום ההוראה, לכשתיושם לראשונה, על תוצאותיו הכספיות בעתיד.

4) העברות ושירות של נכסים פיננסיים ואיחוד ישויות בעלות זכויות משתנות

בחודש מאי 2009 פרסם ה-FASB את תקן חשבונאות אמריקאי FAS 166, העברות ושירות של נכסים פיננסיים (תיקון לתקן חשבונאות אמריקאי FAS 140). FAS 166 מבטל את עקרון הישות הכשירה למטרה מיוחדת (QSPE), קובע תנאים מחמירים יותר לטיפול חשבונאי כמכירה בהעברת חלק של נכסים פיננסיים, כולל הבהרות לתנאים לגרעת נכסים פיננסיים, מתקן כללי מדידה בהכרה לראשונה של זכויות שנשמרו (retained interests) וכן מבטל כללי סיווג מחדש של איגוח משכנתאות בערבות (Guaranteed Mortgage Securitization).

במקביל, פרסם ה-FASB את תקן חשבונאות אמריקאי FAS 167, תיקונים לפרשנות 46 מתוקנת (FIN 46(R) - איחוד ישויות בעלות זכויות משתנות), המתקן כללים שנקבעו ב-FIN 46(R) בקשר לאיחוד ישויות בעלות זכויות משתנות. FAS 167 מחייב לבחון חובת האיחוד לגבי כל הישויות שקודם לכן הוגדרו כישויות כשירות למטרה מיוחדת (QSPE), מעדכן קריטריונים לזיהוי ישויות בעלות זכויות משתנות (VIEs), משנה את הגישה לקביעת זהות הנהנה העיקרי (מהגישה המתבססת על מבחנים כמותיים לבחינה איכותית של זיהוי שליטה בזכויות פיננסיות) וכן, מחייב את התאגידים המדווחים לבצע בחינה מחדש של חובת איחוד ה-VIEs בתדירות גבוהה יותר. בנוסף קובעים, FAS 166 ו-FAS 167 דרישות גילוי חדשות אשר נדרש לכלול בדוחות הכספיים השנתיים וכן בדוחות כספיים ביניים בהתאם לחוזר פיקוח על הבנקים מיום 6 בספטמבר 2009 תאגיד בנקאי וחברת כרטיסי אשראי (להלן- תאגיד בנקאי) נדרש ליישם את הכללים שנקבעו ב-FAS 166 ו-FAS 167, לרבות דרישות הגילוי שנקבעו בהם מיום 1.1.2010 ואילך בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בתקנים אלו. ככלל, בהתאם להוראות מעבר אלה נדרש:

- ◆ ליישם את דרישות ההכרה והמדידה בתקן לגבי העברות של נכסים פיננסיים שיבוצעו ביום 1.1.2010 ואילך.
 - ◆ לבחון ביום 1.1.2010 ואילך האם נדרש לאחד בהתאם ל-FAS 167 ישויות שהוגדרו לפי הכללים הישנים כישויות כשירות למטרה מיוחדת (QSPE).
- כמו כן, תאגיד בנקאי רשאי לא לתת גילוי למספרי השוואה לשנת 2009, לגבי דרישות גילוי שנוספו לראשונה בשל חוזר של הפיקוח על הבנקים.
- יישום התקנים האמורים אינו צפוי להשפיע על הדוחות הכספיים.

באור 2 - ניירות ערך

ליום 30 בספטמבר 2009				
(לא מבוקר)				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווח כולל אחר מצטבר		שווי הוגן (1)
		רווחים	הפסדים	
1,932.3	1,908.9	31.6	(8.2)	1,932.3
3.0	3.0	-	-	⁽²⁾ 3.0
<u>1,935.3</u>	<u>1,911.9</u>	<u>31.6</u> ⁽³⁾	<u>(8.2)</u> ⁽³⁾	<u>1,935.3</u> ⁽²⁾
א. ניירות ערך זמינים למכירה				
אגרות חוב -				
מניות -				
סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם מומשו		שווי הוגן (1)
		מהתאמות לשווי הוגן	מהתאמות לשווי הוגן	
37.4	37.4	- ⁽⁴⁾	-	37.4
<u>1,972.7</u>	<u>1,949.3</u>	<u>31.6</u>	<u>(8.2)</u>	<u>1,972.7</u>
ב. ניירות ערך למסחר				
אגרות חוב				
סך כל ניירות הערך				

ליום 30 בספטמבר 2008				
(לא מבוקר)				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווח כולל אחר מצטבר		שווי הוגן (1)
		רווחים	הפסדים	
1,573.0	1,615.4	1.0	(43.4)	1,573.0
3.0	3.0	-	-	⁽²⁾ 3.0
<u>1,576.0</u>	<u>1,618.4</u>	<u>1.0</u> ⁽³⁾	<u>(43.4)</u> ⁽³⁾	<u>1,576.0</u> ⁽²⁾
א. ניירות ערך זמינים למכירה				
אגרות חוב -				
מניות -				
סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה				
סך כל ניירות הערך				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווח כולל אחר מצטבר		שווי הוגן (1)
		רווחים	הפסדים	
1,576.0	1,618.4	1.0	(43.4)	1,576.0
<u>1,576.0</u>	<u>1,618.4</u>	<u>1.0</u>	<u>(43.4)</u>	<u>1,576.0</u>

ליום 31 בדצמבר 2008				
(מבוקר)				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווח כולל אחר מצטבר		שווי הוגן (1)
		רווחים	הפסדים	
2,482.4	2,466.5	54.5	(38.6)	2,482.4
3.0	3.0	-	-	⁽²⁾ 3.0
<u>2,485.4</u>	<u>2,469.5</u>	<u>54.5</u> ⁽³⁾	<u>(38.6)</u> ⁽³⁾	<u>2,485.4</u> ⁽²⁾
א. ניירות ערך זמינים למכירה				
אגרות חוב -				
מניות -				
סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה				

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהקפים גדולים.
- (2) כולל השקעה במניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך 3.0 מיליון ש"ח (שנה קודמת זהה).
- (3) כלולים בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
- (4) נקפו לרווח והפסד.
- (5) באשר לשעבוד ניירות ערך ראה באור 6(ג)-(3)-(5).

2009

באור 3 - הפרשה לחובות מסופקים

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר

2008			2009			
סך הכל	הפרשה נוספת ⁽²⁾	הפרשה ספציפית ⁽¹⁾	סך הכל	הפרשה נוספת ⁽²⁾	הפרשה ספציפית ⁽¹⁾	
251.7	23.5	228.2	274.2	25.6	248.6	יתרת הפרשה לתחילת התקופה
16.8	1.1	15.7	18.4	0.2	18.2	הפרשות במהלך התקופה
(6.3)	-	(6.3)	(22.8)	(0.9)	(21.9)	הקטנת הפרשות
						גביית חובות שנמחקו
(1.4)	-	(1.4)	(1.2)	-	(1.2)	בשנים קודמות
9.1	1.1	8.0	(5.6)	(0.7)	(4.9)	סכום שנזקף לדוח רווח והפסד
(6.5)	-	(6.5)	(7.7)	-	(7.7)	מחיקות, נטו (3)
<u>254.3</u>	<u>24.6</u>	<u>229.7</u>	<u>260.9</u>	<u>24.9</u>	<u>236.0</u>	יתרת הפרשה לסוף תקופה
<u>14.4</u>	<u>-</u>	<u>14.4</u>	<u>2.1</u>	<u>-</u>	<u>2.1</u>	מזה יתרת הפרשה שלא נוכתה מסעיף אשראי לציבור

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר

2008			2009			
סך הכל	הפרשה נוספת ⁽²⁾	הפרשה ספציפית ⁽¹⁾	סך הכל	הפרשה נוספת ⁽²⁾	הפרשה ספציפית ⁽¹⁾	
264.8	24.6	240.2	268.2	24.8	243.4	יתרת הפרשה לתחילת התקופה
44.8	1.1	43.7	60.1	1.0	59.1	הפרשות במהלך התקופה
(30.4)	(1.1)	(29.3)	(41.2)	(0.9)	(40.3)	הקטנת הפרשות
						גביית חובות שנמחקו
(4.0)	-	(4.0)	(3.5)	-	(3.5)	בשנים קודמות
10.4	-	10.4	15.4	0.1	15.3	סכום שנזקף לדוח רווח והפסד
(20.9)	-	(20.9)	(22.7)	-	(22.7)	מחיקות, נטו (3)
<u>254.3</u>	<u>24.6</u>	<u>229.7</u>	<u>260.9</u>	<u>24.9</u>	<u>236.0</u>	יתרת הפרשה לסוף תקופה
<u>14.4</u>	<u>-</u>	<u>14.4</u>	<u>2.1</u>	<u>-</u>	<u>2.1</u>	מזה יתרת הפרשה שלא נוכתה מסעיף אשראי לציבור

- (1) לא כולל הפרשה בגין ריבית שנצברה על חובות מסופקים לאחר שנקבעו כמסופקים.
- (2) כולל הפרשה כללית לחובות מסופקים.
- (3) בניכוי גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות.

באור 4 - הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים

יחס ההון המזערי מחושב בהתאם להוראות המפקח על הבנקים מספר 311 ו-341, "יחס הון מזערי" ו-"הקצאת הון בגין החשיפה לסיכוני שוק".

**באורים
לדוחות
הכספיים**

1. הון לצורך חישוב יחס ההון

ליום 31 בדצמבר 2008 (מבוקר)	ליום 30 בספטמבר		
	2008	2009	
	(לא מבוקר)		
			הון ראשוני:
377.8	377.8	377.8	הון מניות נפרע
381.6	368.0	450.9	קרנות הון ועודפים
			זכויות מיעוט בהון העצמי
0.7	0.6	0.7	של חברות מאוחדות
11.6	21.7	(2.7)	סכומים שהופחתו מההון
<u>771.7</u>	<u>768.1</u>	<u>826.7</u>	סך כל ההון הראשוני
			הון משני:
21.4	21.4	21.4	הון מישני עליון (1)
300.9	327.6	413.3	הון משני אחר
<u>322.3</u>	<u>349.0</u>	<u>434.7</u>	סך כל ההון המשני
<u>1,094.0</u>	<u>1,117.1</u>	<u>1,261.4</u>	סך כל ההון לצורך חישוב יחס ההון לרכיבי סיכון

(1) ההפרשה הכללית לחובות מסופקים בסך 16.3 מיליון ש"ח (ביום 30 בספטמבר 2008 וביום 31 בדצמבר 2008 - זהה) מהווה חלק מההון המשני העליון ואינה מנוכה מהאשראי לציבור.

2009

באור 4 - הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך 1):

2. יתרות משוקללות של סיכון

ליום 30 בספטמבר 2009

סך כל דרישות הון בגין סיכון אשראי	סך כל היתרות המשוקללות של סיכון האשראי	יתרות נכסים מנוכים מההון	יתרות משוקללות של סיכון אשראי בשיעור של				יתרות ⁽²⁾
			100%	50%	20%	0%	
5.4	60.4	-	-	-	302.1	2,107.2	2,409.3
28.5	317.1	23.3	305.8	-	56.5	1,587.1	1,972.7
772.7	8,585.1	-	8,367.3	420.2	⁽⁴⁾ 38.5	⁽³⁾ 599.5	9,425.5
-	-	-	-	-	-	1.8	1.8
13.6	151.3	-	151.3	-	-	-	151.3
7.2	79.9	-	75.8	-	20.4	1.2	97.4
<u>827.4</u>	<u>9,193.8</u>	<u>23.3</u>	<u>8,900.2</u>	<u>420.2</u>	<u>417.5</u>	<u>4,296.8</u>	<u>14,058.0</u>
סיכון אשראי נכסים							
מזומנים ופקדונות בבנקים							
ניירות ערך							
אשראי לציבור(1)							
אשראי לממשלה							
בנינים וציוד							
נכסים אחרים							
סך כל הנכסים							
מכשירים חוץ מאזניים							
עסקאות שבהן היתרה מייצגת סיכון אשראי							
30.7	340.7	-	338.4	-	11.4	-	355.9
7.4	82.5	-	47.4	-	175.7	-	217.0
מכשירים פיננסיים נגזרים							
סך כל המכשירים החוץ מאזניים							
38.1	423.2	-	385.8	-	187.1	-	572.9
<u>865.5</u>	<u>9,617.0</u>	<u>23.3</u>	<u>9,286.0</u>	<u>420.2</u>	<u>604.6</u>	<u>4,296.8</u>	<u>14,630.9</u>
סיכונים חוץ מאזניים							
סיכון ריבית							
1.0	11.0	-	-	-	-	-	-
סיכון שער חליפין של מטבע חוץ ואינפלציה							
16.5	183.2	-	-	-	-	-	-
17.5	194.2	-	-	-	-	-	-
<u>883.0</u>	<u>9,811.2</u>	<u>23.3</u>	<u>9,286.0</u>	<u>420.2</u>	<u>604.6</u>	<u>4,296.8</u>	<u>14,630.9</u>

- (1) הפרשה כללית לחובות מסופקים בסך 16.3 מיליון ש"ח מהווה חלק מהון המשני העליון ואינה מנוכה מאשראי לציבור.
- (2) נכסים- יתרות מאזניות, מכשירים חוץ מאזניים- יתרות ערך נקוב משוקללות במקדמי המרה שנקבעו על-ידי המפקח על הבנקים לענין סיכון אשראי.
- (3) כ- 413.2 מיליון ש"ח מובטח בפקדונות משועבדים, כ- 157.1 מיליון ש"ח מובטח בערבות מדינה וכ- 29.2 מיליון ש"ח מובטח באגרות חוב מדינה.
- (4) כל הסכום מובטח בערבויות בנקאיות.

2009

באור 4 - הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך 2):

2. יתרות משוקללות של סיכון (המשך):

ליום 30 בספטמבר 2008

סך כל דרישות הון בגין סיכון	סך כל היתרות המשוקללות של סיכון האשראי	יתרות נכסים מנוכים מההון	יתרות משוקללות של סיכון אשראי בשיעור של				יתרות ⁽²⁾
			100%	50%	20%	0%	
33.9	376.2	-	-	-	1,881.0	302.9	2,183.9
33.6	373.1	(35.2)	356.4	-	83.4	1,171.4	1,576.0
755.6	8,395.4	-	8,165.1	444.1	⁽⁴⁾ 41.4	⁽³⁾ 570.5	9,221.1
14.5	161.4	-	161.4	-	-	-	161.4
6.9	77.2	-	71.6	-	27.7	12.7	112.0
<u>844.5</u>	<u>9,383.3</u>	<u>(35.2)</u>	<u>8,754.5</u>	<u>444.1</u>	<u>2,033.5</u>	<u>2,057.5</u>	<u>13,254.4</u>
36.5	405.7	-	*403.2	-	*12.4	-	*419.8
6.7	74.5	-	*49.6	-	*124.7	-	*170.1
43.2	480.2	-	452.8	-	137.1	-	589.9
<u>887.7</u>	<u>9,863.5</u>	<u>(35.2)</u>	<u>9,207.3</u>	<u>444.1</u>	<u>2,170.6</u>	<u>2,057.5</u>	<u>13,844.3</u>
-	-	-	-	-	-	-	-
8.0	88.9	-	-	-	-	-	-
<u>8.0</u>	<u>88.9</u>	<u>(35.2)</u>	<u>9,207.3</u>	<u>444.1</u>	<u>2,170.6</u>	<u>2,057.5</u>	<u>13,844.3</u>
<u>895.7</u>	<u>9,952.4</u>	<u>(35.2)</u>	<u>9,207.3</u>	<u>444.1</u>	<u>2,170.6</u>	<u>2,057.5</u>	<u>13,844.3</u>

סיכון אשראי

נכסים

מזומנים ופקדונות

בבנקים

ניירות ערך

אשראי לציבור (1)

בנינים וציוד

נכסים אחרים

סך כל הנכסים

מכשירים חוץ מאזניים

עסקאות שבהן היתרה

מייצגת סיכון אשראי

מכשירים פיננסיים נגזרים

סך כל המכשירים

החוץ מאזניים

סך כל נכסי

סיכון האשראי

סיכונים שוק

סיכון ריבית

סיכון שער חליפין של

מטבע חוץ ואינפלציה

סיכון בגין אופציות

סך כל סיכונים השוק

סך כל נכסי הסיכון

- (1) הפרשה כללית לחובות מסופקים בסך 16.3 מיליון ש"ח מהווה חלק מהון המשני העליון ואינה מנוכה מאשראי לציבור.
 - (2) נכסים - יתרות מאזניות, מכשירים חוץ מאזניים- יתרות ערך נקוב משוקללות במקדמי המרה שנקבעו על-ידי המפקח על הבנקים לענין סיכון אשראי.
 - (3) כ- 357.9 מיליון ש"ח מובטח בפקדונות משועבדים, כ- 171.5 מיליון ש"ח מובטח בערבות מדינה וכ- 41.1 מיליון ש"ח מובטח באגרות חוב מדינה.
 - (4) כל הסכום מובטח בערבויות בנקאיות.
- * סווג מחדש.

באור 4 - הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך 3):

2. יתרות משוקללות של סיכון (המשך):

ליום 31 בדצמבר 2008

דרישות הון בגין סיכון	סך כל היתרות המשוקללות של סיכון האשראי	יתרות נכסים מנוכים מההון	יתרות משוקללות של סיכון אשראי בשיעור של				יתרות ⁽²⁾ 0%	100%	סיכון אשראי נכסים
			100%	50%	20%	0%			
8.2	91.1	-	-	-	455.3	1,407.5	1,862.8	מזומנים ופקדונות בבנקים	
32.4	359.7	15.9	352.3	-	36.9	2,080.3	2,485.4	ניירות ערך	
745.2	8,280.4	-	8,042.6	459.1	⁽⁴⁾ 41.1	⁽³⁾ 510.7	9,053.5	אשראי לציבור (1)	
-	-	-	-	-	-	0.1	0.1	אשראי לממשלה	
14.8	164.0	-	164.0	-	-	-	164.0	בנינים וציוד	
6.6	73.6	-	71.1	-	12.1	6.2	89.4	נכסים אחרים	
<u>807.2</u>	<u>8,968.8</u>	<u>15.9</u>	<u>8,630.0</u>	<u>459.1</u>	<u>545.4</u>	<u>4,004.8</u>	<u>13,655.2</u>	סך כל הנכסים	
								מכשירים חוץ מאזניים	
33.5	372.2	-	369.5	-	13.3	35.0	421.6	עסקאות שבהן היתרה מייצגת סיכון אשראי מכשירים פיננסיים נגזרים	
7.3	80.7	-	63.0	-	88.3	-	147.6	סך כל המכשירים החוץ מאזניים	
40.8	452.9	-	432.5	-	101.6	35.0	569.2	סך כל נכסי סיכון האשראי	
<u>847.0</u>	<u>9,421.7</u>	<u>15.9</u>	<u>9,062.5</u>	<u>459.1</u>	<u>647.0</u>	<u>4,039.8</u>	<u>14,224.4</u>		
								סיכון שוק	
-	-							סיכון ריבית	
6.8	75.7							סיכון שער חליפין של מטבע חוץ ואינפלציה	
-	0.4							סיכון בגין אופציות	
<u>6.8</u>	<u>76.1</u>							סך כל סיכוני השוק	
<u>854.8</u>	<u>9,497.8</u>	<u>15.9</u>	<u>9,062.5</u>	<u>459.1</u>	<u>647.0</u>	<u>4,039.8</u>	<u>14,224.4</u>	סך כל נכסי הסיכון	

- (1) הפרשה כללית לחובות מסופקים בסך 16.3 מיליון ש"ח מהווה חלק מהון המשני העליון ואינה מנוכה מאשראי לציבור.
- (2) נכסים - יתרות מאזניות, מכשירים חוץ מאזניים - יתרות ערך נקוב משוקללות במקדמי המרה שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים לענין סיכון אשראי.
- (3) כ- 317.2 מיליון ש"ח מובטח בפקדונות משועבדים, כ- 164.0 מיליון ש"ח מובטח בערבות מדינה וכ- 29.5 מיליון ש"ח מובטח באגרות חוב מדינה.
- (4) כל הסכום מובטח בערבויות בנקאיות.

2009

באור 4 - הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך 4):

3. יחס ההון לרכיבי סיכון

ליום 31 בדצמבר 2008 (מבוקר)	ליום 30 בספטמבר	
	2008 (לא מבוקר)	2009
8.13%	7.72%	8.43%
11.52%	11.23%	12.86%
9.00%	9.00%	9.00%

יחס ההון לרכיבי סיכון
יחס ההון הראשוני לרכיבי סיכון
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון

יחס ההון המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

**באורים
לדוחות
הכספיים**

2009

באור 5 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

**באורים
לדוחות
הכספיים**

ליום 30 בספטמבר 2009

סך הכל	פריטים שאינם כספיים	מטבע חוץ (1)		מטבע ישראלי		נכסים
		אחר	דולר ארה"ב	צמוד למדד המחירים לצרכן	לא צמוד	
2,409.3	-	54.8	106.1	142.4	2,106.0	מזומנים ופקדונות בבנקים
1,972.7	3.0	74.5	285.8	584.8	1,024.6	ניירות ערך
9,409.2	-	130.4	153.6	1,355.1	7,770.1	אשראי לציבור
1.8	-	-	-	-	1.8	אשראי לממשלה
151.3	151.3	-	-	-	-	בניינים וציוד
97.4	27.2	18.6	2.6	2.5	46.5	נכסים אחרים
<u>14,041.7</u>	<u>181.5</u>	<u>278.3</u>	<u>548.1</u>	<u>2,084.8</u>	<u>10,949.0</u>	סך כל הנכסים
התחייבויות						
11,153.1	-	410.1	852.3	1,899.9	7,990.8	פקדונות הציבור
70.6	-	23.7	3.6	-	43.3	פקדונות מבנקים
168.4	-	-	-	-	168.4	פקדונות הממשלה
578.0	-	-	-	516.4	61.6	כתבי התחייבות נדחים
1,242.2	10.6	28.7	31.7	5.3	1,165.9	התחייבויות אחרות
<u>13,212.3</u>	<u>10.6</u>	<u>462.5</u>	<u>887.6</u>	<u>2,421.6</u>	<u>9,430.0</u>	סך כל ההתחייבויות
<u>829.4</u>	<u>170.9</u>	<u>(184.2)</u>	<u>(339.5)</u>	<u>(336.8)</u>	<u>1,519.0</u>	הפרש
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים						
-	-	180.7	340.3	-	(521.0)	עסקאות עתידיות אופציות בכסף,
-	-	-	1.1	-	(1.1)	נטו (במונחי נכס בסיס) אופציות מחוץ לכסף,
-	-	-	0.6	-	(0.6)	נטו (במונחי נכס בסיס) סך הכל
<u>829.4</u>	<u>170.9</u>	<u>(3.5)</u>	<u>2.5</u>	<u>(336.8)</u>	<u>996.3</u>	
-	-	-	1.2	-	(1.2)	אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
-	-	(0.8)	1.8	-	(1.0)	אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

באור 5 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך 1):

**באורים
לדוחות
הכספיים**

ליום 30 בספטמבר 2008						
מטבע חוץ (1)			מטבע ישראלי			
סך הכל	פריטים שאינם כספיים	אחר	דולר ארה"ב	המחירים למדד המחרים לצרכן	לא צמוד	
2,183.9	-	349.7	1,041.3	149.9	643.0	נכסים
1,576.0	3.0	61.1	203.2	661.3	647.4	מזומנים ופקדונות בבנקים
9,204.8	-	91.9	229.6	1,666.6	7,216.7	ניירות ערך
161.4	161.4	-	-	-	-	אשראי לציבור
112.0	21.2	5.5	1.6	1.7	82.0	בניינים וציוד
<u>13,238.1</u>	<u>185.6</u>	<u>508.2</u>	<u>1,475.7</u>	<u>2,479.5</u>	<u>8,589.1</u>	נכסים אחרים
						סך כל הנכסים
						התחייבויות
10,566.8	-	433.2	873.8	1,848.2	7,411.6	פקדונות הציבור
79.2	-	32.0	29.6	-	17.6	פקדונות מבנקים
112.3	-	-	-	-	112.3	פקדונות הממשלה
543.2	-	-	-	543.2	-	כתבי התחייבות נדחים
1,190.2	8.9	6.2	19.7	9.8	1,145.6	התחייבויות אחרות
<u>12,491.7</u>	<u>8.9</u>	<u>471.4</u>	<u>923.1</u>	<u>2,401.2</u>	<u>8,687.1</u>	סך כל ההתחייבויות
<u>746.4</u>	<u>176.7</u>	<u>36.8</u>	<u>552.6</u>	<u>78.3</u>	<u>(98.0)</u>	הפרש
						מכשירים נגזרים שאינם מגדרים
-	-	(35.2)	(564.3)	(126.0)	725.5	עסקאות עתידיות
-	-	-	3.8	-	(3.8)	אופציות בכסף,
-	-	-	-	-	-	נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	-	-	-	-	אופציות מחוץ לכסף,
<u>746.4</u>	<u>176.7</u>	<u>1.6</u>	<u>(7.9)</u>	<u>(47.7)</u>	<u>623.7</u>	נטו (במונחי נכס בסיס)
						סך הכל
-	-	-	5.2	-	(5.2)	אופציות בכסף, נטו
-	-	(0.7)	(2.6)	0.6	2.7	(ערך נקוב מהוון)
						אופציות מחוץ לכסף, נטו
						(ערך נקוב מהוון)

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

באור 5 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך 2):

**באורים
לדוחות
הכספיים**

		31 בדצמבר 2008				
		מטבע חוץ (1)		מטבע ישראלי		
	פריטים שאינם כספיים	דולר ארה"ב	דולר אחר	צמוד למדד המחירים לצרכן	לא צמוד	
סך הכל						
1,862.8	-	291.8	682.9	116.7	771.4	נכסים
2,485.4	3.0	65.0	246.5	603.5	1,567.4	מזומנים ופקדונות בבנקים
9,037.2	-	102.6	214.3	1,562.4	7,157.9	ניירות ערך
0.1	-	-	-	-	0.1	אשראי לציבור
164.0	164.0	-	-	-	-	אשראי לממשלה
89.4	20.8	5.3	9.6	6.2	47.5	בנינים וציוד
						נכסים אחרים
<u>13,638.9</u>	<u>187.8</u>	<u>464.7</u>	<u>1,153.3</u>	<u>2,288.8</u>	<u>9,544.3</u>	סך כל הנכסים
						התחייבויות
11,035.8	-	419.3	922.6	1,907.2	7,786.7	פקדונות הציבור
49.6	-	12.1	19.5	-	18.0	פקדונות מבנקים
129.4	-	-	-	-	129.4	פקדונות הממשלה
520.1	-	-	-	520.1	-	כתבי התחייבות נדחים
1,143.9	8.5	11.0	53.3	6.2	1,064.9	התחייבויות אחרות
<u>12,878.8</u>	<u>8.5</u>	<u>442.4</u>	<u>995.4</u>	<u>2,433.5</u>	<u>8,999.0</u>	סך כל ההתחייבויות
<u>760.1</u>	<u>179.3</u>	<u>22.3</u>	<u>157.9</u>	<u>(144.7)</u>	<u>545.3</u>	הפרש
						מכשירים נגזרים שאינם מגדרים
-	-	(28.9)	(185.5)	(86.8)	301.2	עסקאות עתידיות
-	-	-	3.6	-	(3.6)	אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	-	-	-	-	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
<u>760.1</u>	<u>179.3</u>	<u>(6.6)</u>	<u>(24.0)</u>	<u>(231.5)</u>	<u>842.9</u>	סך הכל
-	-	-	5.1	-	(5.1)	אופציות בכסף נטו (ערך נקוב מהוון)
-	-	(1.9)	(2.8)	0.4	4.3	אופציות מחוץ לכסף נטו (ערך נקוב מהוון)

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

באור 6 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות ליום 30 בספטמבר 2009

א. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר	ליום 30 בספטמבר	
2008	2008	2009	
			יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה
			עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:
3.8	5.6	5.0	אשראי תעודות
125.0	111.5	70.3	ערבויות להבטחת אשראי
209.1	179.0	292.8	ערבויות לרכשי דירות
*153.6	170.9	146.1	ערבויות והתחייבויות אחרות
			מסגרות אשראי:
3,964.9	4,327.8	5,438.1	- של כרטיסי אשראי שלא נוצלו (1)
1,304.2	1,355.1	1,299.6	- בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
7,075.0	6,029.0	3,775.3	- התחייבות בלתי חוזרת לתת אשראי שאושר וטרם ניתן (2)
141.9	162.3	172.7	התחייבות להוצאת ערבויות

(1) הוצג מחדש-נוספו מסגרות לרכישה במט"ח שניתנו למחזיקים בכרטיסי אשראי ולא נוצלו כמפורט להלן:
 ליום 30 בספטמבר 2008 - 2.6 מיליארד ש"ח
 ליום 31 בדצמבר 2008 - 2.2 מיליארד ש"ח
 ליום 30 בספטמבר 2009 - 2.9 מיליארד ש"ח

על פי החלטת הבנק, יאוחדו החל מסוף שנת 2009 מסגרות הפעילות בכרטיסי אשראי בשקלים ובמט"ח למסגרת כוללת אחת. פעולה זו צפויה להפחית באופן משמעותי את יתרות מסגרות כרטיסי אשראי שטרם נוצלו.

(2) הוצג מחדש-נוספה התחייבות להעמיד אשראי באמצעות שירותים מקוונים באתר הבנק כמפורט להלן:
 ליום 30 בספטמבר 2008 - 5.3 מיליארד ש"ח
 ליום 31 בדצמבר 2008 - 7.2 מיליארד ש"ח
 ליום 30 בספטמבר 2009 - 3.3 מיליארד ש"ח
 * סווג מחדש.

ב. התקשרות חוץ מאזנית בגין פעילות לפי מידת הגבייה לסוף השנה

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר	ליום 30 בספטמבר	
2008	2008	2009	
			יתרת אשראי מפקדונות לפי מידת הגבייה:
12.6	13.7	10.3	מטבע ישראלי לא צמוד
0.7	0.7	0.6	מטבע ישראלי צמוד למדד
13.3	14.4	10.9	סך הכל

ג. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

קיימות התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות, לסוף השנה כלהלן:

(1) חוזי שכירות לזמן ארוך

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר	ליום 30 בספטמבר
2008	2008	2009
129.2	75.7	138.8

2009

באור 6 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות ליום 30 בספטמבר 2009 (המשך 1):

ג. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (המשך):

2) תביעות משפטיות ובקשה לאישור תובענה ייצוגית כנגד הבנק

הבנק צד להליכים משפטיים שנקטו נגדו לקוחותיו, לקוחותיו בעבר וכן צדדים שלישיים שונים שראו עצמם נפגעים או ניזוקים מפעילותו במהלך עסקים רגיל. עילות התביעות שונות ומגוונות. לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי תביעות תלויות נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התובענות, במקום בו נדרשה ההפרשה.

להלן פרוט של תובענות נגד הבנק שהסכום הנטען בהן הוא מהותי:

א. ביום 3 ביולי 2006 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תביעה ובקשה להכיר בה כתובענה ייצוגית כנגד מספר בנקים, חברות ביטוח וקופות גמל (להלן- המשיבים) סכום התובענה הייצוגית הינו כ- 233 מיליון ש"ח.

הבקשה הוגשה ע"י זוכים בתיקי הוצאה לפועל אשר במסגרת נקיטת הליכי הוצאה לפועל כנגד חייבים הטילו עיקולים על זכויות החייבים אצל צדדים שלישיים- המשיבים, וזאת במערכת של מדיה אלקטרונית.

בבקשה זו טוענים המבקשים כי התשובות שניתנו ע"י המשיבים לצווי עיקול במדיה האלקטרונית היו תשובות מטעות / לא מלאות, וזאת תוך גביית תשלום בעבור השירות באמצעות מדיה אלקטרונית כשלטענת התובעים/המבקשים אין המשיבים מורשים לגבות תשלום זה. להערכת הבנק המתבססת על חוות דעת של יועציו המשפטיים, סיכוייה של התובענה להתקבל קלושים.

ב. ביום 28 בספטמבר 2008 התקבלה בבנק תביעה ובקשה לאישור תובענה ייצוגית שהוגשה נגד בנק לאומי, בנק הפועלים, בנק דיסקונט והבנק ואפקטיב ניהול תיקי השקעות כמשיבה פורמלית. לטענת התובעים, גובים הבנקים עמלה בלתי חוקית מלקוחות העוסקים באמצעות מנהלי תיקים עצמאיים, במסחר בשוק האופציות למדד ת"א 25. לטענתם גובים הבנקים עמלת מימוש אופציות ללא גילוי נאות ובניגוד להסכם עם לקוחותיהם. סכום התביעה הכולל הינו 672 מיליון ש"ח. סכום העמלה שנגבתה בבנק מפעילות כאמור בארבע השנים האחרונות זניח. להערכת הבנק המתבססת על חוות דעת של יועציו המשפטיים, סיכוייה של התובענה להתקבל קלושים.

3) קיימת התחייבות תלויה מכח הסכם בין מסלקת הבורסה וחברי הבורסה לניירות ערך בת"א בע"מ (ובהם הבנק), הודן במתן שיפוי באופן הדדי בין החברים למסלקת הבורסה כנגד כל הפסד, שעלול להגרם לה, אם חבר כלשהו לא ישלם או לא ימסור למסלקת הבורסה את חובו, כולו או מקצתו, או את ניירות הערך הנסלקים, כולם או מקצתם, שהוא חייב לשלם או למסור, וכן אם המסלקה שילמה את החוב, שלא שולם כאמור, או רכשה את ניירות הערך הנסלקים שלא נמסרו ומסרה אותם למקבל המיועד שהם מגיעים לו. חלקו של כל חבר בשיפוי הוא כיחס שבין המחזור הכספי של החבר אל המחזור הכספי הכולל של כל החברים האחרים לשלם למסלקה עקב ההפסד, במשך תקופה של 12 חודשים, המסתיימת ביום האחרון של החודש הקודם לחודש בו אירע המקרה שגרם להפסד. להבטחת התחייבויותיו של הבנק בגין חלקו בקרן סיכונים שועבדו אגרות חוב ממשלתיות. סכום ההתחייבות כאמור הסתכם ביום 30 בספטמבר 2009 ב- 6.4 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2008 - 8.3 מיליון ש"ח) וכן הופקדו פקדונות בבנק בסכום של 2.0 מיליון ש"ח.

4) במהלך חודש יוני 2008 התקבל הבנק כחבר במסלקת המעו"ף. החל מקבלתו מתבצעת סליקת פעילות לקוחותיו ישירות מול הבורסה. להבטחת פעילות זו שיעבד הבנק לטובת מסלקת מעו"ף כבטוחה אגרות חוב ממשלתיות, וכן הופקדו פקדונות בבנק בסכום של 2.0 מיליון ש"ח. סכום ההתחייבות למסלקת המעו"ף הסתכם ביום 30 בספטמבר 2009 ב- 6.0 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2008 - 8.0 מיליון ש"ח).

באור 6 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות ליום 30 בספטמבר 2009 (המשך 1):

ג. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (המשך):

(5) בחודש יולי 2007 נחתם בין בנק ישראל ובין הבנק חוזה להשתתפות בסליקה במערכת זה"ב בישראל (RTGS) להבטחת אשראי שהבנק יקבל מבנק ישראל לצורך השתתפות במערכת זה"ב, שעבד הבנק בשעבוד שוטף בדרגה ראשונה אגרות חוב הנסחרות בבורסה לני"ע בתל אביב בע"מ, וכל הזכויות הנובעות ו/או הקשורות אליהן, לרבות התמורה הכספית ממכירתן. יתרתן ביום 30 בספטמבר 2009 כ- 199.6 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2008 - 665.4 מיליון ש"ח). שעבוד זה הינו בלתי תלוי בבטוחות או ערובות אחרות שבנק ישראל קיבל או יקבל מהבנק, ביום 30 בספטמבר 2009 אין לבנק אשראי מבנק ישראל.

(6) הבנק התחייב לשפות נושאי משרה בבנק כמשמעותו בחוק החברות התשנ"ט-1999. סכום השיפוי שיעמיד הבנק מכח התחייבות כאמור, לכל נושאי המשרה בו, במצטבר, בגין אחד או יותר מארועי השיפוי לא יעלה על 33% מההון העצמי של הבנק לפי דוחותיו הכספיים האחרונים שפורסמו בסמוך לפני מועד השיפוי בפועל.

שירותי תפעול

במסגרת הסכם מכירת השליטה בבנק מבנק הפועלים לבנק הבינלאומי, נקבעו הסדרים לתקופה של שש שנים, במהלכה ימשיך בנק הפועלים לספק שירותים לבנק בהתאם להסכם משנת 1997 שתוקפו עד לסוף שנת 2011, זאת במטרה להבטיח שהבנק יוכל לספק את מלא השירותים הבנקאיים ללקוחותיו על פי המקובל כיום ובתמורה שהיתה מוסכמת בין הבנק ובנק הפועלים.

על פי תנאי ההיתר לשליטה ולהחזקת אמצעי שליטה שקיבלו הבנק הבינלאומי ו"חבר" יהיה משך הזמן בו יקבל הבנק שירותים תפעוליים המינימום ההכרחי להסדרת תחליפים מתאימים. הארכת משך הזמן האמור מעבר לשלוש שנים לאחר מועד ההשלמה (17 באוגוסט 2006) תהיה כפופה לקבלת אישור בכתב מהמפקח על הבנקים. בחודש מאי 2009 פנה הבנק לבנק ישראל בבקשה לקבל אישור להמשיך קבלת שירותים תפעוליים מבנק הפועלים עד דצמבר 2010. בחודש אוגוסט 2009 התקבל אישור בנק ישראל לאמור לעיל.

עפ"י ההסכם גם אם יפסיק הבנק לקבל מבנק הפועלים שירותי תפעול ישלם הבנק סכום של 20 מיליון ש"ח בשנה עד לתום תקופת ההסכם המקורי. התחייבויות אלו מגובות בהתחייבויות של הבנק הבינלאומי. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2009 המשיך הבנק לקבל שירותי תפעול בהתאם ובמסגרת ההסכמים כאמור. הסכם שירות (SLA) לא נחתם. במקביל החל תהליך הסבת מערכות התפעול של הבנק.

הסבת מערכות התפעול

ההסבה מיועדת להביא לניתוק מערכות התפעול של הבנק ממערכות בנק הפועלים ולאספקת השירותים הבנקאיים ללקוחות הבנק על בסיס מערכות המידע והתפעול של קבוצת הבינלאומי. בשלב זה תאריך היעד נקבע על ידי הנהלת הפרוייקט לרבעון השני של שנת 2010. התהליך מכוון לשמירה על רצף שירות ללקוחות הבנק, שמירה על רמת שירות ומניעת פגיעה בלקוחות ובמידע המשמש את הנהלת הבנק. מהלך הסבת מערכות התפעול כרוך בסיכון לפגיעה במידע המועבר.

הפרוייקט מנוהל על ידי מת"ף, חברה בת של הבנק הבינלאומי. למת"ף ניסיון קודם בהסבת מערכות התפעול של בנק אחר מקבוצת הבינלאומי, ונבנה צפוייה להשלים את הסבת בנק מסד מן הקבוצה קודם לביצוע הסבת מערכות התפעול בבנק. הבנק מינה את מנהל חטיבת המשאבים מר דן טראוב כאחראי לפרוייקט מטעם הבנק. לצידו פועלים מנהל פרוייקט ההסבה, מספר עובדים ומנהלים כמנהלי מסלולי משנה בהסבה וכן מספר עובדים כמומחי תוכן האחראיים לשמירת הידע והעברתו בין המערכות הממוכנות.

באור 6 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות ליום 30 בספטמבר 2009 (המשך 1):

הסבת מערכות התפעול (המשך):

- ניהול הפרוייקט מפוקח על ידי מספר וועדות:
- ועדת היגוי בראשות מנכ"ל הבנק הבינלאומי ובהשתתפות מנכ"ל הבנק, מנכ"ל מת"ף, מנהל הפרוייקט מטעם מת"ף, מנהל חטיבת המשאבים בבנק מנהל פרוייקט ההסבה בבנק ומשתתפים נוספים השותפים לפרוייקט.
- וועדת היגוי עליונה בראשות מנכ"ל הבנק ומנכ"ל מת"ף ובהשתתפות מנהל הפרוייקט במת"ף, מנהל חטיבת המשאבים בבנק, מנהל הפרוייקט בבנק ומנהלים נוספים שותפים בפרוייקט.
- ועדת היגוי שוטפת בראשות מנכ"ל מת"ף, מנהל חטיבת המשאבים בבנק, מנהלי הפרוייקט במת"ף ובבנק ומנהלים נוספים.
- מנהלת שילוב הפועלת בבנק בראשות מנהל חטיבת המשאבים, נציגי החטיבות השונות בבנק ומומחי תוכן.

ביום 3 במאי 2009 החליט דירקטוריון הבנק על הקמת וועדה מטעמו שתפקידה לעקוב, לפקח ולבקר את תהליכי הסבת מערכות התפעול.

נכון ליום 30 בספטמבר 2009 הושלם תהליך מיפוי הפערים בין המערכות התפעוליות בסניפים ומתקיים תהליך של פיתוח המיועד לגשר על הפערים שנמצאו ואשר סוכם שיסגרו. תהליכי העבודה במטה ממופים, נערך עדכון תהליכי העבודה בהתאם למערכות המוסבות, והוקם מערך הדרכה המיועד לשרת את עובדי הבנק הכולל קורסים, לומדות ותהליכי הטמעה. במקביל נערכים ניסויים בהעברת נתונים, בעיקבותיהם יחלו תהליכי התאמה.

הבנק מתכנן את בדיקות הקבלה ואת הפרמטרים על פיהם ינתן אישור להעברת המערכות בסיוע משרד מלווה.

להערכת הנהלת הבנק הבקורות השלובות בתהליך ההסבה והאמצעים הננקטים למניעת נזקים מקטינים את הסיכון שצוין לעיל.

הסכמים מהותיים

הבנק רואה בהסדר למתן שירותי התפעול על ידי בנק הפועלים הכלול במסגרת ההסכם למכירת השליטה בבנק (ראה פרק שירותי תפעול לעיל) הסכם מהותי. הבנק פעל מאז מועד המכירה להסדרת מתן שירותים אלו והגדרתם במסגרת הסכם למתן שירותים (SLA) בין הבנק ובין בנק הפועלים. נכון למועד הדוח לא נחתם ההסכם, והצדדים פועלים בהתאם להסכמים הקיימים. העדר הסכמה עקרונית בנושאי תפעול הכוללים עדכון שוטף של נהלים, חוזרים וטפסים וכן ביצוע התאמות הנדרשות כתוצאה משינויים ברגולציה, מהווה סיכון תפעולי העלול לפגוע בתפקודם של חלק ממערכי התפעול ואולם אין בידי ההנהלה את המידע והכלים לאמדם.

בחודש דצמבר 2008 זכה הבנק במכרז למתן אשראי ושירותים בנקאיים לעובדי מערכת הביטחון שקיים משרד הביטחון. במכרז נקבעו התנאים למתן אשראי לעובדי מערכת הביטחון, אוכלוסייה הכוללת את אוכלוסיית אנשי הקבע וגמלאי צה"ל, אזרחים עובדי צה"ל, עובדי משרד הביטחון וגמלאיו, יחידות הסמך של משרד הביטחון וגמלאיהן ואת אוכלוסיית הזכאים לקיצבאות שיקום.

במכרז נקבעו, ללא התמחרות אך כחלק מתנאי הזכייה, גם הזכויות להפעלת סניפי הבנק במחנות הצבא ודמי השכירות שישולמו בגין השימוש במתקנים אלו. תקופת ההסכם מכח המכרז הינה ל- 7 שנים החל מחודש יוני 2009. הזכייה מחזקת את קשרי הבנק עם אוכלוסיית מערכת הביטחון ומעניקה לו הזדמנות עיסוקיות נוספות.

באור 7 - פעילות במכשירים נגזרים-היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד

ביום 30 בספטמבר 2009

חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ לא מבוקר	חוזי ריבית אחר
---------------------	------------------------------	-------------------

-	-	315.9
-	-	315.9

-	-	315.9
---	---	-------

-	1,411.0	-
-	-	50.0
-	1,411.0	50.0

-	-	50.0
---	---	------

36.4	61.1	-
36.4	58.7	-
72.8	119.8	-

-	302.8	-
---	-------	---

-	-	33.5
---	---	------

-	23.4	-
-	26.2	-

6.9	0.9	-
6.9	1.2	3.1

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

א. נגזרים מגדרים (1)
SWAPS
סך הכל
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית
(swaps) בהם התאגיד הבנקאי
הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע

ב. נגזרים ALM (2,1)
חוזי FORWARD
SWAPS
סך הכל

מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית
(swaps) בהם התאגיד הבנקאי
הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע

ג. נגזרים אחרים (1)
חוזי אופציה אחרים
אופציות שנכתבו
אופציות שנקנו
סה"כ

ד. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ, ספוט
חוזי החלפת מטבע חוץ, ספוט

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

א. נגזרים מגדרים (3)
שווי הוגן ברוטו שלילי
ב. נגזרים ALM (3,2)
שווי הוגן ברוטו חיובי
שווי הוגן ברוטו שלילי
ג. נגזרים אחרים (3)
שווי הוגן ברוטו חיובי
שווי הוגן ברוטו שלילי

- (1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.
- (2) נגזרים המהווים חלק ממערך הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו לכתבי גידור.
- (3) למעט נגזרי אשראי.

באור 7 - פעילות במכשירים נגזרים-היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך 1):

**באורים
לדוחות
הכספיים**

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד (המשך):

ביום 30 בספטמבר 2008			
חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ לא מבוקר	חוזי ריבית אחר	חוזי שקל-מדד
-	-	296.3	-
-	-	296.3	-
-	-	296.3	-
-	1,149.6	-	130.9
-	1,149.6	-	130.9
32.2	78.4	-	-
32.2	71.2	-	-
64.4	149.6	-	-
-	23.5	-	-
-	-	0.2	-
-	-	11.1	-
-	28.6	-	-
-	9.7	-	4.9
4.9	2.0	-	-
5.1	2.5	-	-

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

א. נגזרים מגדרים (1)
SWAPS
סך הכל
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית
(swaps) בהם התאגיד הבנקאי
הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע

ב. נגזרים ALM (2,1)

חוזי FORWARD
סך הכל

ג. נגזרים אחרים (1)

חוזי אופציה אחרים
אופציות שנכתבו
אופציות שנקנו

סה"כ

ד. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ, ספוט
חוזי החלפת מטבע חוץ, ספוט

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

א. נגזרים מגדרים (3)

שווי הוגן ברוטו חיובי
שווי הוגן ברוטו שלילי

ב. נגזרים ALM (3,2)

שווי הוגן ברוטו חיובי
שווי הוגן ברוטו שלילי

ג. נגזרים אחרים (3)

שווי הוגן ברוטו חיובי
שווי הוגן ברוטו שלילי

- (1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.
(2) נגזרים המהווים חלק ממערך הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו לכתבי גידור.
(3) למעט נגזרי אשראי.

באור 7 - פעילות במכשירים נגזרים-היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך 2):

**באורים
לדוחות
הכספיים**

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד (המשך):

ביום 31 בדצמבר 2008			
חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ לא מבוקר	חוזי ריבית אחר	שקל-מדד
-	-	331.8	-
-	-	331.8	-
-	-	331.8	-
-	938.2	-	88.4
-	938.2	-	88.4
32.4	48.9	-	-
32.4	42.9	-	-
64.8	91.8	-	-
-	44.8	-	-
-	-	44.3	-
-	14.7	-	-
-	22.0	-	1.3
5.1	2.3	-	-
5.1	2.9	-	-

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

א. נגזרים מגדרים (1)

SWAPS

סך הכל

מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית

(swaps) בהם התאגיד הבנקאי

הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע

ב. נגזרים ALM (2,1)

חוזי FORWARD

סך הכל

ג. נגזרים אחרים (1)

חוזי אופציה אחרים

אופציות שנכתבו

אופציות שנקנו

סה"כ

ד. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ, ספוט

חוזי החלפת מטבע חוץ, ספוט

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

א. נגזרים מגדרים (3)

שווי הוגן ברוטו שלילי

ב. נגזרים ALM (3,2)

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

ג. נגזרים אחרים (3)

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו לכתבי גידור.

(3) למעט נגזרי אשראי.

באור 7 - פעילות במכשירים נגזרים-היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך 3):

**באורים
לדוחות
הכספיים**

ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה על בסיס מאוחד

ביום 30 בספטמבר 2009 (לא מבוקר)				
סך הכל	אחרים	בנקים	בורסות	
31.2	10.8	14.3	6.1	שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים (1)
31.2	10.8	14.3	6.1	יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים (2)
217.0	41.3	175.7	-	סכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים (3)
<u>248.2</u>	<u>52.1</u>	<u>190.0</u>	<u>6.1</u>	סך כל סכון האשראי בגין מכשירים נגזרים

ביום 30 בספטמבר 2008 (לא מבוקר)				
סך הכל	אחרים	בנקים	בורסות	
35.7	8.0	23.7	4.0	שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים (1)
35.7	8.0	23.7	4.0	יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים (2)
170.2	45.5	124.7	-	סכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים (3)
<u>205.9</u>	<u>53.5</u>	<u>148.4</u>	<u>4.0</u>	סך כל סכון האשראי בגין מכשירים נגזרים

ביום 31 בדצמבר 2008 (מבוקר)				
סך הכל	אחרים	בנקים	בורסות	
22.1	10.0	6.7	5.4	שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים (1)
22.1	10.0	6.7	5.4	יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים (2)
147.6	59.3	88.3	-	סכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים (3)
<u>169.7</u>	<u>69.3</u>	<u>95.0</u>	<u>5.4</u>	סך כל סכון האשראי בגין מכשירים נגזרים

- מתוך זה שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך 0.9 מיליון ש"ח (ביום 30 בספטמבר 2008 וביום 31 בדצמבר 2008 - 1.0 מיליון ש"ח).
- מזה יתרה מאזנית של מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם בסך 31.2 מיליון ש"ח (ביום 30 בספטמבר 2008 - 35.7 מיליון ש"ח, ביום 31 בדצמבר 2008 - 22.1 מיליון ש"ח).
- סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה.

2009

באור 7 - פעילות במכשירים נגזרים-היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך 4):

ג. פרוט מועדי פרעון - סכומים נקובים : יתרות על בסיס מאוחד

ביום 30 בספטמבר 2009					
(לא מבוקר)					
סך הכל	מעל 5 שנים	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים	
365.9	365.9	-	-	-	חוזי רבית
1,833.6	-	3.5	141.1	1,689.0	אחר
72.8	-	36.8	24.4	11.6	חוזי מטבע חוץ
<u>2,272.3</u>	<u>365.9</u>	<u>40.3</u>	<u>165.5</u>	<u>1,700.6</u>	חוזים בגין מניות
					סך הכל
ביום 30 בספטמבר 2008					
(לא מבוקר)					
<u>1,814.3</u>	<u>296.3</u>	<u>33.6</u>	<u>411.6</u>	<u>1,072.8</u>	סך הכל
ביום 31 בדצמבר 2008					
(מבוקר)					
<u>1,559.8</u>	<u>331.8</u>	<u>30.9</u>	<u>463.1</u>	<u>734.0</u>	סך הכל

**באורים
לדוחות
הכספיים**

2009

**באורים
לדוחות
הכספיים**

באור 8 - רווח מאוחד מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים

לתשעה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר		שלשה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר		
2008	2009	2008	2009	
415.5	316.4	163.5	112.8	א. בגין נכסים * מאשראי לציבור מפקדונות בבנק ישראל וממזומנים
(2.2)	26.7	(0.1)	1.3	מפקדונות בבנקים
(107.0)	33.5	19.5	0.6	מאגרות חוב
51.2	57.7	31.4	14.4	
357.5	434.3	214.3	129.1	
(126.0)	(157.2)	(97.7)	(31.6)	ב. בגין התחייבויות על פקדונות הציבור על פקדונות הממשלה על פקדונות מבנק ישראל על פקדונות מבנקים על כתבי התחייבות נדחים
(1.4)	(0.3)	(0.3)	(0.1)	
(0.2)	-	-	-	
4.1	(0.5)	(0.9)	0.1	
(44.6)	(39.1)	(18.2)	(20.3)	
(168.1)	(197.1)	(117.1)	(51.9)	
63.7	(31.5)	(9.0)	(12.0)	ג. בגין מכשירים נגזרים ופעולות גידור הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים ALM **
5.4	2.2	2.0	2.0	הכנסות, נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים
69.1	(29.3)	(7.0)	(10.0)	
3.6	4.2	1.7	1.6	ד. אחר עמלות מעסקי מימון רווח ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה, נטו ***
6.6	58.3	2.5	9.0	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר, נטו גביית ריבית על חובות מסופקים
0.4	0.5	-	(0.2)	הכנסות מימון אחרות הוצאות מימון אחרות
13.1	13.6	5.4	5.6	
4.7	3.0	0.9	1.0	
(2.5)	(1.8)	(0.2)	(1.1)	
25.9	77.8	10.3	15.9	
284.4	285.7	100.5	83.1	סך כל הרווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
12.2	(1.1)	14.3	(0.5)	מזה: הפרשי שער, נטו
(9.7)	(1.9)	(8.0)	(8.8)	ה. פרוט השפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הרווח מפעילות מימון הכנסות (הוצאות) מימון בגין נכסים

* כולל מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.
** מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
*** בתקופה של תשעה חודשים של שנת 2009, מוצג בניכוי הפרשה לירידת ערך בגין ניירות ערך זמינים למכירה בסך של 5.3 מיליון ש"ח.

2009

באורים לדוחות הכספיים

באור 9 - מיגזרי פעילות

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2009

סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות עסקית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	בנקאות אישית
83.1	(4.4)	32.4	19.3	4.1	31.7
-	15.4	(19.1)	(4.8)	4.9	3.6
63.0	-	4.1	8.1	24.5	26.3
-	-	(1.5)	1.5	-	-
<u>146.1</u>	<u>11.0</u>	<u>15.9</u>	<u>24.1</u>	<u>33.5</u>	<u>61.6</u>
(5.6)	-	(12.4)	4.9	0.1	1.8
<u>19.2</u>	<u>4.2</u>	<u>11.1</u>	<u>1.4</u>	<u>2.3</u>	<u>0.2</u>

רווח מפעילות מימון לפני הפרשה
לחובות מסופקים-מחיצוניים
הכנסות בינמיגזריות
הכנסות תפעוליות ואחרות מחיצוניים
הכנסות בינמיגזריות
סך ההכנסות
הפרשה לחובות מסופקים

רווח נקי

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2008

סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות עסקית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	בנקאות אישית
100.5	22.4	45.8	19.9	(29.0)	41.4
-	(7.7)	(31.5)	(4.9)	43.4	0.7
57.9	0.5	4.3	8.5	20.3	24.3
-	-	(1.4)	1.4	-	-
<u>158.4</u>	<u>15.2</u>	<u>17.2</u>	<u>24.9</u>	<u>34.7</u>	<u>66.4</u>
9.1	-	3.5	5.2	0.1	0.3
<u>16.2</u>	<u>7.3</u>	<u>2.4</u>	<u>-</u>	<u>3.0</u>	<u>3.5</u>

רווח מפעילות מימון לפני הפרשה
לחובות מסופקים-מחיצוניים
הכנסות בינמיגזריות
הכנסות תפעוליות ואחרות מחיצוניים
הכנסות בינמיגזריות
סך ההכנסות
הפרשה לחובות מסופקים

רווח נקי

2009

**באורים
לדוחות
הכספיים**

באור 9 - מיגזרי פעילות (המשך):

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2009

בנקאות אישית	בנקאות פרטית	עסקים קטנים	בנקאות עסקית	ניהול פיננסי	סך הכל מאוחד
88.6	(41.6)	46.3	89.5	102.9	285.7
15.8	70.1	(3.8)	(52.0)	(30.1)	-
75.8	67.7	23.0	14.1	0.1	180.7
-	-	4.6	(4.6)	-	-
<u>180.2</u>	<u>96.2</u>	<u>70.1</u>	<u>47.0</u>	<u>72.9</u>	<u>466.4</u>
10.6	0.3	17.8	(13.3)	-	15.4
<u>(7.1)</u>	<u>4.1</u>	<u>0.3</u>	<u>19.8</u>	<u>37.9</u>	<u>55.0</u>

רווח מפעילות מימון לפני הפרשה
לחובות מסופקים-מחיצוניים
הכנסות בינמיגזריות
הכנסות תפעוליות ואחרות מחיצוניים
הכנסות בינמיגזריות
סך ההכנסות
הפרשה לחובות מסופקים
רווח (הפסד) נקי

לתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2008

בנקאות אישית	בנקאות פרטית	עסקים קטנים	בנקאות עסקית	ניהול פיננסי	סך הכל מאוחד
146.5	(8.6)	70.7	103.1	(27.3)	284.4
(23.2)	50.3	(24.6)	(66.8)	64.3	-
67.9	52.2	22.2	12.3	0.7	155.3
-	-	4.9	(4.9)	-	-
<u>191.2</u>	<u>93.9</u>	<u>73.2</u>	<u>43.7</u>	<u>37.7</u>	<u>439.7</u>
(0.6)	0.6	12.6	(2.2)	-	10.4
<u>10.3</u>	<u>5.8</u>	<u>4.6</u>	<u>11.2</u>	<u>16.8</u>	<u>48.7</u>

רווח מפעילות מימון לפני הפרשה
לחובות מסופקים-מחיצוניים
הכנסות בינמיגזריות
הכנסות תפעוליות ואחרות מחיצוניים
הכנסות בינמיגזריות
סך ההכנסות
הפרשה לחובות מסופקים
רווח נקי

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2008

בנקאות אישית	בנקאות פרטית	עסקים קטנים	בנקאות עסקית	ניהול פיננסי	סך הכל מאוחד
178.2	(78.6)	81.5	135.2	60.4	376.7
(14.7)	133.3	(19.6)	(86.2)	(12.8)	-
91.7	71.4	30.3	17.9	-	211.3
-	-	6.6	(6.6)	-	-
<u>255.2</u>	<u>126.1</u>	<u>98.8</u>	<u>60.3</u>	<u>47.6</u>	<u>588.0</u>
8.3	0.8	22.6	2.9	-	34.6
<u>7.1</u>	<u>6.9</u>	<u>4.0</u>	<u>13.6</u>	<u>20.6</u>	<u>52.2</u>

רווח מפעילות מימון לפני הפרשה
לחובות מסופקים-מחיצוניים
- בינמיגזרי
הכנסות תפעוליות ואחרות
- מחיצוניים
- בינמיגזרי
סך ההכנסות
הפרשה לחובות מסופקים
רווח נקי

2009

באור 10 - מיסים על ההכנסה

באורים לדוחות הכספיים

ביום 1 ביולי 2009 פורסם ברשומות צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (הוראת שעה), התשס"ט 2009, לפיו בתקופה שמיום 1 ביולי 2009 ועד ליום 31 בדצמבר 2010 יהא שיעור מס השכר ומס הרווח המוטל על מוסדות כספיים 16.5% במקום 15.5% (להלן- התיקון).
בהתאם לתיקון, שיעור מס השכר החדש יהא בשיעור 16.5% ויחול בשנות המס 2009 ו- 2010 לגבי השכר המשתלם בעד עבודה החל מחודש יולי 2009 ואילך. שיעור מס הרווח החדש יחול ביחס למחצית מהרווח בשנת 2009. לאור זאת, בשנת 2009 שיעור מס הרווח יהא 16% ובשנת 2010 שיעור מס הרווח יהא 16.5%.

ביום 25 ביולי 2005, עבר בכנסת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 147), התשס"ה-2005, אשר קבע, בין היתר, הפחתה הדרגתית של שיעור מס החברות עד ל-25% בשנת המס 2010 ואילך.
ביום 14 ביולי 2009, עבר בכנסת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-2009, אשר קבע, בין היתר, הפחתה הדרגתית נוספת של שיעור מס החברות עד ל-18% בשנת המס 2016 ואילך.

בעקבות התיקונים האמורים, שונן שיעורי המס הסטטוטורי החלים על תאגידי בנקאיים [החברות המוגדרות כמוסד כספי לפי חוק מס ערך מוסף], והם יעמדו על השיעורים כדלקמן: בשנת המס 2009 - 36.21%, בשנת המס 2010 - 35.62%, בשנת המס 2011 - 34.20%, בשנת המס 2012 - 33.33%, בשנת המס 2013 - 32.47%, בשנת המס 2014 - 31.60%, בשנת המס 2015 - 30.74% ובשנת המס 2016 ואילך, יחול שיעור מס של 29.00%.

השפעת השינויים בשיעורי המס לתקופה של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2009 הסתכמה בקיטון בהכנסות מיסים נדחים בסך 1.9 מיליון ש"ח.

2009

באור 11 - הנפקת כתבי התחייבות נדחים באמצעות הבינלאומי הראשון הנפקות בע"מ

ביום 15 במאי 2007 חתם הבנק על הסכם עם הבינלאומי הראשון הנפקות בע"מ (להלן: "הבינלאומי הנפקות"), חברה בת בבעלות מלאה של הבנק הבינלאומי, על פיו התחייב הבנק לשאת בכל התשלומים למחזיקי תעודות ההתחייבות שתנפיק הבינלאומי הנפקות לציבור, וכל ההוצאות הכרוכות בהנפקה כאמור. כמו כן התחייב הבנק, כי תמורת ההנפקה תופקד בבנק בהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם.

פרטים מלאים על הסכם זה ועל הנפקה שבוצעה בעיקבותיו ראה בדוח הדירקטוריון לשנת 2008.

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2009 הנפיקה הבינלאומי הנפקות, כתבי התחייבות נדחים בדרך של הרחבת סדרות. תמורת ההנפקה בסכום כולל של כ- 67.9 מיליון ש"ח הופקדה בבנק, שיעור הריבית הנקובה בכתבי ההתחייבות הוא 4.3% והמח"מ שלהם 6.12 שנים.

במהלך הרבעון השני של שנת 2009 הנפיק הבנק כתבי התחייבות לא סחירים ולא צמודים למדד בסך של 60 מיליון ש"ח. כתבי ההתחייבויות שאינם צמודים נושאים ריבית בשיעור של 8.75% והם הונפקו במח"מ 6.12 שנים.

חברת מידרוג דרגה את כתבי ההתחייבות של הבנק בחודש מאי 2009 בדירוג Aa3 עם אופק יציב ואת פקדונות הבנק בדירוג Aa3 עם אופק חיובי.

בתחילת שנת 2009 פרסם החשב הכללי במשרד האוצר תכנית למתן ערבות מדינה לכתבי התחייבות נדחים שיופקו על ידי התאגידים הבנקאיים ושהיו מוכרים כהון משני עליון לצורך יחס הון מזערי וזאת במטרה להרחיב את היצע האשראי הבנקאי לפעילות בישראל. ערבות המדינה הינה לשטרי הון שיופקו עד ליום 30 ביוני 2009 (עם אפשרות להארכה לשלושה חודשים) והיא בשיעור מדורג ולתקופה של עד 10 שנים. הנפקה במסגרת הערבות והארכת התקופה להנפקה כרוכים בעמלה אך לא ההצטרפות לתוכנית. על פי הודעת החשב הכללי יסתכם חלקו של הבנק בהקצאה בכ- 70 מיליון ש"ח. בחודש יוני 2009 הודיעה המדינה על כוונתה לבצע שינויים בכתב הערבות. טרם פורסם כתב ערבות מתוקן. הבנק לא ביקש הארכה של הערבות המקורית ולא ביצע הנפקות במסגרת הערבות.

ביום 26 בפברואר 2009 הודיע הבנק לחשב הכללי כי הוא מצטרף לתכנית וכי יפעל על פי תנאי הערבות, אם יחליט על הנפקת כתבי ההתחייבות הנדחים במסגרת זו.